

Conselleria de Territori i Habitatge

DECRET 120/2006, d'11 d'agost, de 2006, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament de Paisatge de la Comunitat Valenciana. [2006/9858]

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, va incorporar la creixent sensibilitat social pel paisatge elevant-la a rang de llei per primera vegada a Espanya. Ho va fer des de la més actual concepció d'aquest, que emana del Conveni europeu del paisatge elaborat pel Consell d'Europa i presentat oficialment al Palazzo Vecchio de Florència el 20 d'octubre del 2000. Es converteix, així, en una experiència pionera de desenvolupament legislatiu dels principis del conveni en l'àmbit de la Unió Europea.

La seua entrada en vigor ha suposat un important avanç en el reconeixement jurídic del patrimoni paisatgístic europeu i en la posada en marxa de polítiques per a la seua preservació, gestió i ordenació. El Consell, en la reunió del dia 17 de setembre del 2004, va adoptar un acord pel qual es va adherir als principis, objectius i mesures continguts en el Conveni Europeu del Paisatge, en coherència amb el pas legislatiu donat per les Corts Valencianes amb l'aprovació de la Llei.

El conveni insta al desenvolupament de polítiques de paisatge en els diferents nivells politicoadministratius, a establir procediments de participació pública, a identificar i qualificar els nostres paisatges, establint diverses mesures al respecte.

Entén el paisatge, com el territori tal com el perceben els ciutadans les característiques del qual són resultat de l'acció de factors naturals o humans. Assumeix plenament el sentit territorial de la qüestió paisatgística, la idea innovadora des del punt de vista jurídic i polític, que cada territori es manifesta per la identitat del seu paisatge, independentment de la seua qualitat, i que tot el territori requereix per tant de govern i política de paisatge. El seu àmbit d'aplicació inclou tots els espais naturals, les àrees urbanes, periurbanes i rurals i ateny a tots els espais terrestres i del litoral marí. Afecta tots els paisatges tant els notables com els quotidians i també degradats. Espais aquests en què viu un alt percentatge de la població.

La Comunitat Valenciana disposa d'una gran riquesa paisatgística, que és al mateix temps expressió de la biodiversitat del seu territori, llegat de la seua història i recurs per al seu desenvolupament econòmic, que es veu afectada per problemes de diversa índole acompanyats d'una escassa sensibilitat en la presa de decisions i la manca d'una acció pública i privada en paisatge.

El Consell reconeix que el paisatge constitueix un patrimoni comú de tots els ciutadans i és element fonamental per a la seua qualitat de vida, que ha de ser preservat, millorat i gestionat. La Llei 4/2004, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge va establir mesures per al control de la repercussió que, sobre aquest puga tenir qualsevol activitat amb incidència en el territori i va dissenyar una sèrie d'instruments per a protegir-lo, ordenar-lo i permetre la seua recuperació, com a accions que ha de perseguir la política de paisatge.

Es pretén que el caràcter nou d'aquesta llei no es convertisca a mitjà termini en una frustració o en mera retòrica i amb aquest fi, es desenvolupa aquest Reglament de paisatge de la Comunitat Valenciana; reglament que té, d'una banda, la funció de desenvolupar no sols la Llei 4/2004, de 30 de juny, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, sinó també, la Llei 10/2004, de 9 de desembre, del sòl no urbanitzable i la Llei 16/2005, de 30 de desembre, Urbanística Valenciana, ja que aquestes, en els respectius àmbits d'aplicació, contenen també elements directament relacionats amb la política de paisatge i, d'un altre, la de coordinar les actuacions amb les derivades de l'aplicació d'altres lleis que regulen accions i instruments distints però íntimament relacionats amb els impactes visuals d'obres i projectes i amb la regulació del territori, com poden ser la legislació d'avaluació d'impacte ambiental, la de desenvolupament rural o la de conservació de la naturalesa.

Conselleria de Territorio y Vivienda

DECRETO 120/2006, de 11 de agosto, del Consell, por el que se aprueba el Reglamento de Paisaje de la Comunidad Valenciana. [2006/9858]

EXPOSICIÓ DE MOTIVOS

La Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, incorporó la creciente sensibilidad social por el paisaje elevándola a rango de ley por vez primera en España. Lo hizo, desde la más actual concepción del mismo, que emana del Convenio Europeo del Paisaje elaborado por el Consejo de Europa y presentado oficialmente en el Palazzo Vecchio de Florencia el 20 de octubre de 2000. Se convierte, así, en una experiencia pionera de desarrollo legislativo de los principios del Convenio en el marco de la Unión Europea.

Su entrada en vigor ha supuesto un importante avance en el reconocimiento jurídico del patrimonio paisajístico europeo y en la puesta en marcha de políticas para su preservación, gestión y ordenación. El Consell, en la reunión del día 17 de septiembre de 2004, adoptó un acuerdo por el que se adhirió a los principios, objetivos y medidas contenidos en el Convenio Europeo del Paisaje, en coherencia con el paso legislativo dado por Les Corts con la aprobación de la Ley.

El Convenio insta al desarrollo de políticas de paisaje en los diferentes niveles político-administrativos, a establecer procedimientos de participación pública, a identificar y calificar nuestros paisajes, estableciendo diversas medidas al respecto.

Entiende el paisaje, como el territorio tal y como lo perciben los ciudadanos cuyas características son resultado de la acción de factores naturales y/o humanos. Asume plenamente el sentido territorial de la cuestión paisajística, la idea innovadora desde el punto de vista jurídico y político, de que cada territorio se manifiesta por la identidad de su paisaje, independientemente de su calidad, y de que todo el territorio requiere por tanto gobierno y política de paisaje. Su ámbito de aplicación incluye todos los espacios naturales, las áreas urbanas, periurbanas y rurales y alcanza a todos los espacios terrestres y del litoral marino. Concierne a todos los paisajes tanto a los notables como a los cotidianos y también degradados. Espacios éstos en los que vive un alto porcentaje de la población.

La Comunitat Valenciana cuenta con una gran riqueza paisajística, que es a la vez expresión de la biodiversidad de su territorio, legado de su historia y recurso para su desarrollo económico, que se ve afectada por problemas de diversa índole acompañados de una escasa sensibilidad en la toma de decisiones y la carencia de una acción pública y privada en paisaje.

El Consell reconoce que el paisaje constituye un patrimonio común de todos los ciudadanos y es elemento fundamental para su calidad de vida, que debe ser preservado, mejorado y gestionado. La Ley 4/2004 de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje estableció medidas para el control de la repercusión que, sobre el, pueda tener cualquier actividad con incidencia en el territorio y diseñó una serie de instrumentos para protegerlo, ordenarlo y permitir su recuperación, como acciones que debe perseguir la política de paisaje.

Se pretende que el carácter novedoso de esta Ley no se convierta a medio plazo en una frustración o en mera retórica y con tal fin, se desarrolla el presente reglamento de Paisaje de la Comunitat Valenciana; Reglamento que tiene, por un lado, la función de desarrollar no sólo la Ley 4/2004 de 30 de junio, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, sino también, la Ley 10/2004, de 9 de diciembre, del Suelo No Urbanizable y 16/2005, de 30 de diciembre, Urbanística de Valencia, en cuanto que las mismas, en sus respectivos ámbitos de aplicación, contienen también elementos directamente relacionados con la política de paisaje y, por otro, la de coordinar las actuaciones con las derivadas de la aplicación de otras leyes que regulan acciones e instrumentos distintos pero íntimamente relacionados con los impactos visuales de obras y proyectos y con la regulación del territorio, como pueden ser la legislación de evaluación de impacto ambiental, la de desarrollo rural o la de conservación de la naturaleza.

El Reglament permet concretar conceptes bàsics, criteris, directrius i metodologies relatives al paisatge, abordats amb un sentit pedagògic que resulta necessari perquè la reglamentació d'una matèria tan desconeguda, per nova, resulte eficaç. L'intercanvi d'experiències i metodologies a nivell nacional i internacional ha acompanyat al desenvolupament normatiu que aquest reglament preveu.

El Reglament de paisatge de la Comunitat Valenciana es compon de 66 articles repartits en un títol preliminar i tres títols dedicats a l'Intervenció Pública, les Normes d'Integració Paisatgística, i els Instruments de Protecció, Ordenació i Gestió del Paisatge. El Títol preliminar, estableix l'objecte i àmbit d'aplicació del Reglament, definint el paisatge en totes les seues dimensions, com a criteri de les polítiques d'ordenació territorial i urbanística i de qualsevol altra amb incidència en el territori. El Títol I regula l'exercici de la política de paisatge pels poders públics de la Comunitat Valenciana. Estableix també els principis, mecanismes, programes i procediments efectius de Participació Pública, en la presa de decisions en matèria de paisatge, mitjançant processos de participació que incorporen un públic objectiu en el procés d'adopció de decisions que afecten el paisatge conforme als criteris del Conveni Europeu del Paisatge, segons el qual la participació social efectiva ha de passar, necessàriament, per un procés d'educació i conscienciació de la població en relació als valors paisatgístics, que puguen fer realitat els objectius de qualitat paisatgística adoptats, de manera que permeten el benestar individual i social, i el desenvolupament econòmic de les societats.

El títol II estableix les normes d'aplicació directa i les directrius d'integració. Les primeres s'apliquen immediata i obligada observança en qualsevol procediment i les segones constitueixen criteris als quals han d'acomodar-se els estudis de paisatge que acompanyen als plans territorials i urbanístics.

El títol III regula els instruments per a la protecció, ordenació i gestió del paisatge previstos en la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge: Pla d'acció territorial del paisatge de la Comunitat Valenciana, estudis de paisatge, estudis d'integració paisatgística, catàlegs i programes.

El Pla d'acció territorial del paisatge de la Comunitat Valenciana, previst en l'article 11.2 de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, haurà d'identificar i protegir els paisatges de rellevància regional en el territori valencià, establirà directrius i criteris d'elaboració dels estudis de paisatge, de la seua valoració i de la seua conseqüent protecció. En aquest sentit, li correspon, juntament amb altres possibles mecanismes, delimitar àmbits supramunicipals d'intervenció paisatgística –com ara recorreguts escènics, zones d'afecció visual de les vies de comunicació, conques hidrogràfiques i semblants– catalogar els espais d'interès rellevant o extraordinari, tipificar els paisatges de rellevància local, i inventariar els coneixements, pràctiques i usos més representatius i valuosos del paisatge, com també les formes de vida tradicionals valencianes vinculades a aquest.

D'entre tots els instruments, són els estudis de paisatge –als quals l'esmentada llei d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge confia el control paisatgístic de qualsevol actuació amb incidència en el territori– els que major complexitat presenten en el seu desenvolupament reglamentari. Els articles 30.1 i 2 i 11.1 de l'esmentada llei els atorguen una funció coadjuvant –en aquesta matèria– de la planificació territorial i de la urbanística de l'àmbit municipal –o supramunicipal, si és el cas–. Han d'acompanyar als plans d'acció territorial, els plans generals i els instruments de planificació urbanística que prevegen un creixement urbà.

Els estudis de paisatge, de conformitat amb l'esmentada llei estableixen els principis, estratègies i directrius que permeten adoptar mesures específiques destinades a la catalogació, valoració i protecció del paisatge en el seu àmbit d'aplicació. Amb aquest fi –article 31 de l'esmentada llei– han de fixar els objectius de qualitat paisatgística de l'àmbit d'estudi analitzant les activitats i processos que coincideixen en el paisatge i proposar les mesures i accions necessàries per a assolir els objectius de qualitat fixats.

El reglament proposa –capítol III del títol III– una metodologia per a la seua elaboració que es limita a concretar i ordenar en seqüència

El Reglamento permite concretar conceptos básicos, criterios, directrices y metodologías relativas al paisaje, abordados con un sentido pedagógico que resulta necesario para que la reglamentación de una materia tan desconocida, por novedosa, resulte eficaz. El intercambio de experiencias y metodologías a nivel nacional e internacional ha acompañado al desarrollo normativo que el presente reglamento contempla.

El Reglamento de Paisaje de la Comunitat Valenciana se compone de 66 artículos repartidos en un título preliminar y tres títulos dedicados a la Intervención Pública, las Normas de Integración Paisajística, y los Instrumentos de Protección, Ordenación y Gestión del Paisaje. El Título preliminar, establece el objeto y ámbito de aplicación del Reglamento, definiendo el paisaje en todas sus dimensiones, como criterio de las políticas de ordenación territorial y urbanística y de cualquier otra con incidencia en el territorio. El título I regula el ejercicio de la política de paisaje por los poderes públicos de la Comunitat Valenciana. Establece también los principios, mecanismos, programas y procedimientos efectivos de Participación Pública, en la toma de decisiones en materia de paisaje, mediante procesos de participación que incorporan a un público objetivo en el proceso de adopción de decisiones que afecten al paisaje conforme a los criterios del Convenio Europeo del Paisaje, según el cual la participación social efectiva ha de pasar, necesariamente, por un proceso de educación y concienciación de la población con relación a los valores paisajísticos, que puedan hacer realidad los objetivos de calidad paisajística adoptados, de forma que permitan el bienestar individual y social, y el desarrollo económico de las sociedades.

El título II establece las Normas de Aplicación Directa y Directrices de Integración. Las primeras son de aplicación inmediata y obligada observancia en cualquier procedimiento y las segundas constituyen criterios a los que deben acomodarse los Estudios de Paisaje que acompañan a los planes territoriales y urbanísticos.

El título III regula los Instrumentos para la Protección, Ordenación y Gestión del Paisaje contemplados en la ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje: Plan de Acción Territorial del Paisaje de la Comunitat Valenciana, Estudios de Paisaje, Estudios de Integración Paisajística, Catálogos y Programas.

El Plan de Acción Territorial del Paisaje de la Comunitat Valenciana, previsto en el artículo 11.2 de la ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, deberá identificar y proteger los paisajes de relevancia regional en el Territorio valenciano, establecerá directrices y criterios de elaboración de los estudios de Paisaje, de su valoración y de su consecuente protección. En tal sentido, le corresponde, junto con otros posibles mecanismos, delimitar ámbitos supramunicipales de intervención paisajística –tales como recorridos escénicos zonas de afección visual de las vías de comunicación, cuencas hidrográficas y similares– catalogar los espacios de interés relevante o extraordinario, tipificar los paisajes de relevancia local, e inventariar los conocimientos, prácticas y usos más representativos y valiosos del paisaje así como las formas de vida tradicionales valencianas vinculadas al mismo.

De entre todos los instrumentos, son los Estudios de Paisaje –a los que la citada Ley de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje confia el control paisajístico de cualquier actuación con incidencia en el territorio– los que mayor complejidad presentan en su desarrollo reglamentario. Los artículos 30.1 y 2 y 11.1 de la citada Ley les otorgan una función coadyuvante –en esta materia– de la planificación territorial y de la urbanística de ámbito municipal –o supramunicipal en su caso–. Deben acompañar a los Planes de Acción Territorial, los Planes Generales y los instrumentos de planificación urbanística que prevean un crecimiento urbano.

Los Estudios de Paisaje, de conformidad con la citada ley establecen los principios, estrategias y directrices que permitan adoptar medidas específicas destinadas a la catalogación, valoración y protección del paisaje en su ámbito de aplicación. Con tal fin –artículo 31 de la citada ley– deben fijar los objetivos de calidad paisajística del ámbito de estudio analizando las actividades y procesos que inciden en el paisaje y proponer las medidas y acciones necesarias para alcanzar los objetivos de calidad fijados.

El Reglamento propone –capítulo III del título III– una metodología para su elaboración que se limita a concretar y ordenar en secuen-

lògica les determinacions que es recullen en el text legislatiu, i té en compte les experiències internacionals a la llum de la Convenció europea del paisatge. Parteix amb la caracterització i valoració del paisatge –secció 1a– mitjançant la identificació i delimitació de les unitats de paisatge i dels recursos paisatgístics i la definició de les seues característiques. Unitats de paisatge i recursos paisatgístics són dos conceptes merament instrumentals per al tractament del paisatge ja previstos en la llei –article 32.1.a) i 30.3–, consolidats en la pràctica, que preveu el Conveni europeu del paisatge, i que aquest text normatiu defineix i utilitza. A partir d'aquesta anàlisi estructurada, els paisatges enclavats en l'àmbit d'estudi, han de ser valorats, per a una adequada i proporcionada presa de decisions. El text reglamentari exigeix que es faça de forma individualitzada per a cadascuna de les unitats de paisatge i dels recursos paisatgístics basant-se en tres factors: la qualitat atribuïda pels experts, les preferències visuals manifestades per les poblacions afectades i la visibilitat d'aquests.

Fixat així el valor del paisatge, podran determinar els objectius de qualitat per a cadascun d'ells –secció 2a del capítol III del títol III del Reglament– complint així el primer dels fins que els atribueix l'article 31 de la referida llei. El concepte d'objectiu de qualitat és portat directament de la Convenció europea del paisatge pel text reglamentari.

Tenint en compte la concepció de paisatge establida i l'àmbit d'aplicació de la llei –articles 26 i 29.1 de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, la seua valoració pot ser des d'altament positiva a molt negativa i, consegüentment els objectius que es fixen podran determinar des de la seua màxima protecció fins a la seua necessària redefinició.

Als estudis de paisatge l'esmentada llei –article 31.c– els exigeix que indiquen les mesures i accions necessàries per a assolir els objectius de qualitat paisatgística fixats. Les accions vénen tipificades en l'article 29 i poden ser de protecció, ordenació i gestió. El text reglamentari estableix –secció 3a del capítol III del títol III– la necessària relació entre els objectius, el tipus d'acció i les mesures concretes previstes en la llei. Per a això, de conformitat amb el que estableixen els articles 30.2, 32.1 b) c) i d) de la llei, catalogaran les unitats i recursos paisatgístics de major valor, establint un règim jurídic destinat a garantir la seua conservació i posada en valor i que evite la seua possible ocultació per la interposició de barreres visuals. Ho faran mitjançant un catàleg, que formarà part substancial de l'estudi corresponent.

Les mesures i accions d'ordenació del paisatge es confien a normes d'integració paisatgística i a la configuració d'un sistema d'espais oberts. Les normes han de garantir l'adequada harmonització de l'ús del territori amb els objectius de qualitat paisatgística establits. Constitueixen el document mitjançant el qual es concreten i materialitzen els principis establits en els articles 11 de la llei, segons el qual el paisatge actuarà com a condicionant dels nous creixements urbans i de la implantació d'infraestructures, i 27.3 de l'esmentada llei, segons el qual el paisatge s'integrarà en les polítiques en matèria d'ordenació territorial i urbanística, cultural, ambiental, agrària, social, turística i econòmica, com en qualsevol altra que puga tenir un impacte directe o indirecte sobre ell. L'article 45.1.e) de la Llei 16/2005, de 30 de desembre, Urbanística Valenciana, exigeix als plans generals la configuració d'entorns paisatgístics oberts als que el text reglamentari denomina sistema d'espais oberts o conjunt integrat i continu d'espais l'objecte del qual és proveir d'àrees recreatives a l'aire lliure, protegir àrees i hàbitats naturals, com també els valors ecològics, culturals i paisatgístics del lloc i preservar zones de transició físiques i visuals entre distints usos i activitats.

Els estudis de paisatge preveuran les mesures i accions de gestió que hagen d'escometre's, i fixaran els programes que hagen de desenvolupar-se per a la consecució dels objectius de qualitat paisatgística. Aquests programes, podran ser tant els específicament previstos en la llei en matèria paisatgística, –programes d'imatge urbana de l'article 36 i programes de restauració paisatgística, de l'article 27.3– com qualsevol altre emmarcable en els programes per a la sostenibilitat i la qualitat de vida dels ciutadans –article 73 i següents de la llei– que tinguen com a objecte la consecució d'aquest fi.

cia lògica las determinaciones que se recogen en el texto legislativo, y tiene en cuenta las experiencias internacionales a la luz de la Convención Europea del Paisaje. Parte con la caracterización y valoración del paisaje –sección 1ª– mediante la identificación y delimitación de las Unidades de Paisaje y de los Recursos Paisajísticos y la definición de sus características. Unidades de Paisaje y Recursos Paisajísticos son dos conceptos meramente instrumentales para el tratamiento del paisaje ya contemplados en la ley –artículo 32.1.a) y 30.3–, consolidados en la práctica, que contempla el Convenio Europeo del Paisaje, y que este texto normativo define y utiliza. A partir de este análisis estructurado, los paisajes enclavados en el ámbito de estudio, deben ser valorados, para una adecuada y proporcionada toma de decisiones. El texto reglamentario exige que se haga de forma individualizada para cada una de las Unidades de Paisaje y de los Recursos Paisajísticos basándose en tres factores: la calidad atribuida por los expertos, las preferencias visuales manifestadas por las poblaciones concernidas y la visibilidad de los mismos.

Fijado así el valor del paisaje, podrán determinar los objetivos de calidad para cada uno de ellos –sección 2ª del capítulo III del título III del Reglamento– cumpliendo así el primero de los fines que les atribuye el artículo 31 de la referida ley. El concepto de Objetivo de Calidad es traído directamente de la Convención Europea del Paisaje por el texto reglamentario.

Teniendo en cuenta la concepción de paisaje establecida y el ámbito de aplicación de la ley –artículos 26 y 29.1 de la ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje–, su valoración puede ser desde altamente positiva a muy negativa y, consecuentemente los objetivos que se fijen podrán determinar desde su máxima protección hasta su necesaria redefinición.

A los Estudios de Paisaje la citada ley –artículo 31.c)– les exige que indiquen las medidas y acciones necesarias para alcanzar los Objetivos de Calidad Paisajística fijados. Las acciones vienen tipificadas en su artículo 29 y pueden ser de protección, ordenación y gestión. El texto reglamentario establece –sección 3ª del capítulo III del título III– la necesaria relación entre los objetivos, el tipo de acción y las medidas concretas previstas en la ley. Para ello, de conformidad con lo establecido en los artículos 30.2, 32.1 b) c) y d) de la ley catalogarán las unidades y recursos paisajísticos de mayor valor, estableciendo un régimen jurídico destinado a garantizar su conservación y puesta en valor y que evite su posible ocultación por la interposición de barreras visuales. Lo harán mediante un Catálogo, que formará parte substancial del Estudio correspondiente.

Las medidas y acciones de ordenación del paisaje se confían a Normas de Integración Paisajística y a la configuración de un Sistema de Espacios Abiertos. Las normas deben garantizar la adecuada armonización del uso del territorio con los objetivos de calidad paisajística establecidos. Constituyen el documento mediante el cual se concretan y materializan los principios establecidos en los artículos 11 de la Ley, según el cual el paisaje actuará como condicionante de los nuevos crecimientos urbanos y de la implantación de infraestructuras, y 27.3 de la citada ley, según el cual el paisaje se integrará en las políticas en materia de ordenación territorial y urbanística, cultural, medioambiental, agraria, social, turística y económica, así como en cualquier otra que pueda tener un impacto directo o indirecto sobre él. El artículo 45.1.e) de la ley 16/2005, de 30 de diciembre, Urbanística Valenciana, exige a los Planes Generales la configuración de entornos paisajísticos abiertos a los que el texto reglamentario denomina Sistema de Espacios Abiertos o conjunto integrado y continuo de espacios cuyo objeto es proveer de áreas recreativas al aire libre, proteger áreas y hábitats naturales así como los valores ecológicos, culturales y paisajísticos del lugar y preservar zonas de transición físicas y visuales entre distintos usos y actividades.

Los Estudios de Paisaje preverán las medidas y acciones de gestión que deban acometerse, fijando los programas que deban desarrollarse para la consecució de los objetivos de calidad paisajística. Estos programas, podrán ser tanto los específicament previstos en la ley en materia paisajística, –Programas de Imagen Urbana del artículo 36 y Programas de Restauración Paisajística, del artículo 27.3– como cualquier otro emmarcable en los Programas para la Sostenibilidad y la Calidad de Vida de los Ciudadanos –artículo 73 y ss de la ley– que tengan por objeto la consecució de tal fin.

L'article 11.3 de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge es refereix a estudis sobre la incidència de l'actuació en el paisatge, que afecten dues actuacions en particular: els plans que prevegen els creixements urbans i els plans i projectes d'infraestructures. Amb l'ànim de simplificar l'expressió, aquest reglament els ha denominat estudis d'integració paisatgística

Tenen com a objecte analitzar la incidència de determinades actuacions en el paisatge i proposar les mesures correctores i compensatòries dels impactes paisatgístics que facen viable el projecte. Contrasten l'actuació proposada amb les normes d'integració paisatgística i les restants conclusions resultants del corresponent estudi de paisatge i han de proposar mesures d'integració o compensació quan es produïssa un impacte assumible o el rebuig de l'actuació en determinades circumstàncies.

De conformitat amb el que estableix l'esmentada llei, han d'acompanyar als plans que prevegen els creixements urbans i als plans i projectes d'infraestructures. Aquest objecte, és així mateix vàlid per a efectuar, de forma estructurada i coherent, la justificació del compliment d'integració en el paisatge obert o urbà que es deriva d'altres textos legislatius, com ara les actuacions sotmeses a avaluació d'impacte ambiental, les declaracions d'interés comunitari en sòl no urbanitzable, o les actuacions en àrees o perímetres especialment sensibles com ara les dutes a terme dins dels conjunts històrics –inclosos els seus entorns– declarats bé d'interés cultural o les dutes a terme en espais naturals protegits.

Els catàlegs de paisatge són instruments de gran transcendència ja que identifiquen i estableixen el règim jurídic necessari per a la preservació i recuperació dels paisatges de major valor. Formen part dels estudis de paisatge o tramitar-se de forma independent. El capítol V del títol III del Reglament els regula amb entitat pròpia, remetent la metodologia per a la seua elaboració al capítol anterior a fi al seu més adequat i integrat enteniment metodològic.

Els programes de paisatge materialitzen les accions de gestió que es deriven, siga de les conclusions dels estudis o polítiques de paisatge, siga d'accions públiques. Formen part dels programes per a la sostenibilitat i la qualitat de vida dels ciutadans previstos per l'article 72 i següents de la Llei 4/2004, de 30 de juny, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge.

El Reglament de paisatge preveu de forma concreta la tramitació d'aquests instruments i la seua vinculació amb els procediments dels plans o projectes a què acompanyen i la necessària integració de les seues determinacions amb les d'aquests. El decret preveu un règim transitori, d'especial importància atesa la novetat que ha comportat la consideració del paisatge en les actuacions amb incidència en el territori.

La disposició final primera de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, faculta el Consell per a dictar totes les disposicions que siguen necessàries per al millor desenvolupament i aplicació de la llei esmentada.

Per raó de tot això, a proposta del conseller de Territori i Habitatge, conforme amb el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, i amb la deliberació prèvia del Consell, en la reunió del dia 11 d'agost de 2006,

DECRETE

Article únic. Aprovació del Reglament de paisatge de la Comunitat Valenciana

S'aprova el Reglament de paisatge de la Comunitat Valenciana, que es conté en l'annex d'aquest decret, en desenvolupament del que disposa la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge; de la Llei 10/2004, de 9 de desembre, de la Generalitat, del Sòl No Urbanitzable; i en la Llei 16/2005, de 30 de desembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana, en matèria de paisatge.

El artículo 11.3 de la ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje se refiere a estudios sobre la incidencia de la actuación en el paisaje, que atañen a dos actuaciones en particular: los planes que prevean los crecimientos urbanos y los planes y proyectos de infraestructuras. Con el ánimo de simplificar la expresión, el presente reglamento los ha denominado Estudios de Integración Paisajística

Tienen por objeto analizar la incidencia de determinadas actuaciones en el paisaje y proponer las medidas correctoras y compensatorias de los impactos paisajísticos que hagan viable el proyecto. Contrastan la actuación propuesta con las Normas de Integración Paisajística y las restantes conclusiones resultantes del correspondiente Estudio de Paisaje y deben proponer medidas de integración o compensación cuando se produzca un impacto asumible o el rechazo de la actuación en determinadas circunstancias.

De conformidad con lo establecido en la citada ley deben acompañar a los planes que prevean los crecimientos urbanos y a los planes y proyectos de infraestructuras. Ese objeto, es asimismo válido para efectuar, de forma estructurada y coherente la justificación del cumplimiento de integración en el paisaje abierto o urbano, que se deriva de otros textos legislativos, tales como las actuaciones sometidas a evaluación de impacto ambiental, las Declaraciones de Interés Comunitario en Suelo No Urbanizable, o las actuaciones en áreas o perímetros especialmente sensibles tales como las llevadas a cabo dentro de los conjuntos históricos –incluidos sus entornos– declarados bien de interés cultural o las llevadas a cabo en espacios naturales protegidos.

Los Catálogos de Paisaje son instrumentos de gran trascendencia puesto que identifican y establecen el régimen jurídico necesario para la preservación y recuperación de los paisajes de mayor valor. Forman parte de los Estudios de Paisaje o tramitarse de forma independiente. El capítulo V del título III del Reglamento los regula con entidad propia, remitiendo la metodología para su elaboración al capítulo anterior en aras a su más adecuado e integrado entendimiento metodológico.

Los Programas de Paisaje materializan las acciones de gestión que se deriven, bien de las conclusiones de los Estudios o políticas de Paisaje, bien de acciones públicas. Forman parte de los Programas para la Sostenibilidad y la Calidad de vida de los Ciudadanos previstos por el artículo 72 y siguientes de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje.

El Reglamento de Paisaje contempla de forma concreta la tramitación de tales instrumentos y su vinculación con los procedimientos de los planes o proyectos a los que acompañan y la necesaria integración de sus determinaciones con las de éstos. El Decreto prevé un régimen transitorio, de especial importancia dada la novedad que ha supuesto la consideración del paisaje en las actuaciones con incidencia en el territorio.

La disposición final primera, de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, faculta al Consell para dictar cuantas disposiciones sean precisas para el mejor desarrollo y aplicación de la citada Ley.

En virtud de todo ello, a propuesta del conseller de Territorio y Vivienda, conforme con el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, y previa deliberación del Consell, en la reunión del día 11 de agosto de 2006,

DECRETO

Artículo único. Aprobación del Reglamento de Paisaje de la Comunitat Valenciana

Se aprueba el Reglamento de Paisaje de la Comunitat Valenciana, que se contiene en el anexo del presente Decreto, en desarrollo de lo dispuesto en la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje; de la Ley 10/2004, de 9 de diciembre, de la Generalitat, del Suelo No Urbanizable; y en la Ley 16/2005, de 30 de diciembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana, en materia de paisaje.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Guies de participació pública en paisatge

El Consell elaborarà en un termini màxim de dos anys a partir de l'entrada en vigor del Reglament de paisatge de la Comunitat Valenciana les guies de participació pública en Paisatge a què es refereix l'article 17.2.c) de l'esmentat reglament a l'efecte de definir les activitats i els mètodes de consulta que millor expressen la importància que els paisatges tenen per al públic interessat a partir dels valors, desitjos i preferències que els són atribuïts. Aquestes guies s'actualitzaran cada tres anys incorporant els resultats i les experiències obtinguts.

Segona. Guies metodològiques per a la valoració de paisatges

El Consell elaborarà i publicarà en un termini màxim de dos anys a partir de l'entrada en vigor del Reglament de Paisatge de la Comunitat Valenciana les guies metodològiques a què es refereix l'article 37.8 de l'esmentat reglament, per a la valoració a partir de l'experiència adquirida i l'intercanvi d'informació internacional conforme als mecanismes d'implementació de l'article 8 del Conveni europeu del paisatge.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. Adaptació del planejament urbanístic general

1. Els municipis amb instruments de planejament urbanístic general vigents a l'entrada en vigor d'aquest reglament s'hauran d'adaptar a les seues determinacions quan redacten o revisen el seu pla general.

2. En tant aquesta es produïska, els municipis podran aprovar un catàleg de paisatge amb delimitació de sistema d'espais oberts. La seua tramitació es realitzarà de conformitat amb el que estableix l'article 59 d'aquest reglament.

Segona. Procediments iniciats després de l'entrada en vigor d'aquest reglament i en municipis sense estudi de paisatge

En municipis que no disposen d'estudi de paisatge o catàleg de paisatge amb sistema d'espais oberts, als quals es refereix l'apartat segon de la disposició anterior l'estudi de paisatge a què es refereix l'article 74.3.f) de la Llei 16/2005, de 30 de desembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana, estarà constituït per un estudi d'integració paisatgística que incorpore les determinacions i documents establits en la secció 1a del capítol III del títol III i article 41 d'aquest reglament. La seua tramitació serà l'establida per al document de justificació d'integració territorial i caldrà que en la fase d'informació pública s'incorporen totes les determinacions que li siguen exigibles i un informe previ de la conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i paisatge respecte de:

- Pla de participació pública
  - Delimitació, caracterització i valoració de les unitats de paisatge i els recursos paisatgístics.
  - Sistema d'espais oberts.
- Referides, aquestes últimes, a l'àmbit d'estudis d'integració paisatgística definit en l'article 51 d'aquest reglament.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Disposició derogatòria

Queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposen al que disposa aquest decret.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Habilitació de desenvolupament ulterior

S'autoritza el conseller competent en matèria d'ordenació del territori i paisatge per a dictar totes les disposicions que siguen necessàries per al desenvolupament i l'aplicació d'aquest decret.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera. Guías de Participación Pública en Paisaje

El Consell elaborarà en un plazo máximo de dos años a partir de la entrada en vigor del Reglamento de Paisaje de la Comunitat Valenciana las Guías de Participación Pública en Paisaje a que se refiere el artículo 17.2.c) del citado Reglamento a los efectos de definir las actividades y métodos de consulta que mejor expresen la importancia que los paisajes tienen para el público interesado a partir de los valores, deseos y preferencias que les son atribuidos. Estas guías se actualizarán cada tres años incorporando los resultados y experiencias obtenidos.

Segunda. Guías metodológicas para la valoración de paisajes

El Consell elaborarà i publicarà en un plazo máximo de dos años a partir de la entrada en vigor del Reglamento de Paisaje de la Comunitat Valenciana las guías metodológicas a que se refiere el artículo 37.8 del citado Reglamento, para la valoración a partir de la experiencia adquirida y el intercambio de información internacional conforme a los mecanismos de implementación del artículo 8 del Convenio Europeo del Paisaje.

DISPOSICIONES TRANSITORIAS

Primera. Adaptación del planeamiento urbanístico general

1. Los municipios con instrumentos de planeamiento urbanístico general vigentes a la entrada en vigor del presente reglamento se adaptarán a sus determinaciones cuando redacten o revisen su Plan General.

2. En tanto ésta se produzca, los municipios podrán aprobar un Catálogo de Paisaje con delimitación de Sistema de Espacios Abiertos. Su tramitación se realizará de conformidad con lo establecido en el artículo 59 del presente reglamento.

Segunda. Procedimientos iniciados con posterioridad a la entrada en vigor del presente reglamento y en municipios sin Estudio de Paisaje

En municipios que no cuenten con Estudio de Paisaje o Catálogo de Paisaje con Sistema de Espacios Abiertos, a los que se refiere el apartado segundo de la disposición anterior el Estudio de Paisaje al que se refiere el artículo 74.3.f) de la Ley 16/2005, de 30 de diciembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana, estará constituído por un Estudio de Integración Paisajística que incorpore las determinaciones y documentos establecidos en la Sección 1ª del capítulo III del título III y artículo 41 del presente reglamento. Su tramitación será la establecida para el Documento de Justificación de Integración Territorial siendo necesario que en la fase de información pública se incorporen todas las determinaciones que le sean exigibles y un informe previo de la Conselleria competente en materia de ordenación del territorio y paisaje respecto de:

- Plan de Participación Pública
  - Delimitación, caracterización y valoración de las Unidades de Paisaje y los Recursos Paisajísticos.
  - Sistema de Espacios Abiertos.
- Referidas, estas últimas, al ámbito de Estudios de Integración Paisajística definido en el artículo 51 del presente reglamento.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Quedan derogadas cuantas disposiciones de igual o inferior se opongan a lo dispuesto en el presente Decreto.

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Habilitación de desarrollo ulterior

Se autoriza al conseller competente en materia de ordenación del territorio y paisaje para dictar cuantas disposiciones sean necesarias para el desarrollo y aplicación del presente Decreto.

Segona. Entrada en vigor

Aquest decret entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat*.

València, 11 d'agost de 2006

El president de la Generalitat,
FRANCISCO CAMPS ORTIZ

El conseller de Territori i Habitatge,
ESTEBAN GONZÁLEZ PONS

ANNEX

Reglament de Paisatge de la Comunitat Valenciana.

TÍTOL PRELIMINAR DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte del reglament

1. Aquest reglament té com a objecte la protecció, la gestió i l'ordenació del paisatge a la Comunitat Valenciana en desenvolupament del que preveu la Llei 4/2004, de 30 de juny, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, en la Llei 10/2004, de 9 de desembre, del sòl no urbanitzable i en la Llei 16/2005, de 30 de desembre, Urbanística Valenciana, sense perjudici d'altres desenvolupaments reglamentaris de les esmentades lleis.

2. Així mateix té com a objecte completar les disposicions que en matèria d'impactes visuals i de paisatge conté la Llei 2/1989, de 3 de març, de la Generalitat, d'impacte ambiental, en la Llei 11/1994, de 27 de desembre, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana, i en la Llei 2/2006, de 5 de maig, de la Generalitat, de prevenció de la contaminació i qualitat ambiental.

Article 2. Objectius del reglament

1. Són objectius d'aquest reglament:

a) Regular les accions de protecció, gestió i ordenació dels paisatges valencians per mitjà dels instruments de paisatge.

b) Integrar i preservar els valors paisatgístics de manera que siguen compatibles amb la seua utilització quotidiana, amb la creativitat i amb la millora de les seues condicions.

c) Organitzar la cooperació entre òrgans de l'administració i entre les distintes administracions territorials de la Comunitat Valenciana.

2. La consecució dels citats objectius s'abordarà des de la concepció emanada del Conveni europeu del paisatge, formulat pels estats membres del Consell d'Europa a la ciutat de Florència el 20 d'octubre del 2000, a l'efecte del qual la Comunitat Valenciana col·laborarà amb el Consell d'Europa amb el ple respecte de les competències de l'Estat.

Article 3. Definició de paisatge

1. De conformitat amb el que estableix la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, d'acord amb el Conveni europeu del paisatge, paisatge és qualsevol part del territori, tal com és percebuda per les poblacions, el caràcter de les quals resulta de l'acció de factors naturals o humans i de les seues interrelacions.

2. En conseqüència, la concepció del paisatge ha d'integrar les dimensions següents:

a) Perceptiva, considerant no sols la percepció visual sinó la del conjunt dels sentits.

b) Natural, considerant que factors com ara sòl, aigua, vegetació, fauna, aire, en totes les seues manifestacions, estat i valor són constituents del paisatge.

c) Humana, considerant que l'home, les seues relacions socials, la seua activitat econòmica, el seu patrimoni cultural són part constitutiva i causa dels nostres paisatges.

d) Temporal, entenent que les dimensions perceptiva, natural i humana no tenen caràcter estàtic, sinó que evolucionen a curt, mitjà i llarg termini.

Segunda. Entrada en vigor

El presente Decreto entrará en vigor al día siguiente de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat*.

València, 11 de agosto de 2006

El presidente de la Generalitat,
FRANCISCO CAMPS ORTIZ

El conseller de Territorio y Vivienda,
ESTEBAN GONZÁLEZ PONS

ANEXO

Reglamento de Paisaje de la Comunitat Valenciana

TÍTULO PRELIMINAR DISPOSICIONES GENERALES

Artículo 1. Objeto del Reglamento

1. El presente reglamento tiene por objeto la protección, gestión y ordenación del paisaje en la Comunitat Valenciana en desarrollo de lo previsto en la Ley 4/2004, de 30 de junio, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, en la Ley 10/2004, de 9 de diciembre, del Suelo No Urbanizable y en la Ley 16/2005, de 30 de diciembre, Urbanística Valenciana, sin perjuicio de otros desarrollos reglamentarios de las citadas leyes.

2. Asimismo, tiene por objeto completar las disposiciones que en materia de impactos visuales y de paisaje se contienen en la Ley 2/1989, de 3 de marzo, de la Generalitat, de Impacto Ambiental, en la Ley 11/1994, de 27 de diciembre, de Espacios Naturales Protegidos de la Comunitat Valenciana, y en la Ley 2/2006, de 5 de mayo, de la Generalitat de Prevención de la Contaminación y Calidad Ambiental.

Artículo 2. Objetivos del Reglamento

1. Son objetivos de este Reglamento:

a) Regular las acciones de protección, gestión y ordenación de los paisajes valencianos por medio de los instrumentos de paisaje.

b) Integrar y preservar los valores paisajísticos de forma que sean compatibles con su utilización cotidiana, con la creatividad y con la mejora de sus condiciones.

c) Organizar la cooperación entre órganos de la administración y entre las distintas administraciones territoriales de la Comunitat Valenciana.

2. La consecución de los citados objetivos se abordará desde la concepción emanada del Convenio Europeo del Paisaje, formulado por los Estados miembros del Consejo de Europa en la ciudad de Florencia el 20 de octubre de 2000, a cuyos efectos la Comunitat Valenciana colaborará con el Consejo de Europa con el pleno respeto de las competencias del Estado.

Artículo 3. Definición de paisaje

1. De conformidad con lo establecido en la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, de acuerdo con el Convenio Europeo del Paisaje, paisaje es cualquier parte del territorio, tal como es percibida por las poblaciones, cuyo carácter resulta de la acción de factores naturales y/o humanos y de sus interrelaciones.

2. En consecuencia la concepción del paisaje debe integrar las siguientes dimensiones:

a) Perceptiva, considerando no sólo la percepción visual sino la del conjunto de los sentidos.

b) Natural, considerando que factores tales como suelo, agua, vegetación, fauna, aire, en todas sus manifestaciones, estado y valor son constitutivos del paisaje.

c) Humana, considerando que el hombre, sus relaciones sociales, su actividad económica, su acervo cultural son parte constitutiva y causa de nuestros paisajes.

d) Temporal, entendiendo que las dimensiones perceptiva, natural y humana no tienen carácter estático, sino que evolucionan a corto, medio y largo plazo.

Article 4. Àmbit d'aplicació

1. Reconeixent que el paisatge comprén la totalitat del territori i no sols aquelles porcions dignes de ser preservades per les seues prominents qualitats estètiques, entés més enllà del simple decor d'algunes de les seues parts, i d'acord amb el que estableix l'article 26 de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge i en l'article 2 del Conveni europeu del paisatge, l'àmbit d'aquest reglament inclou tots els espais naturals, les àrees urbanes, periurbanes i rurals, i ateny tant els espai terrestres com a les aigües interiors i marítimes. S'aplica tant als paisatges considerats notables, com als paisatges quotidians i als degradats.

2. Tots els paisatges valencians contenen elements o aspectes que han de ser simultàniament protegits, gestionats o ordenats.

Article 5. El paisatge com a criteri d'ordenació territorial

1. La consecució dels objectius definits en l'article 2 actuarà, per mitjà dels instruments regulats en el títol III d'aquest reglament, com a criteri condicionant de la planificació territorial i urbanística articulada per les lleis 4/2004, de 30 de juny, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge; 10/2004, de 9 de desembre, del Sòl No Urbanitzable, i 16/2005, de 30 de desembre, Urbanística Valenciana.

2. Els objectius esmenats informaran i condicionaran, en especial, els nous creixements urbans, tant residencials com industrials, com també les àrees d'activitats terciàries o de serveis, la implantació d'infraestructures, la gestió i conservació d'espais naturals, i la conservació i posada en valor d'espais culturals. També s'aplicaran a les actuacions de millora d'imatge urbana i regeneració d'espais degradats.

TÍTOL I

INTERVENCIÓ PÚBLICA EN MATÈRIA DE PAISATGE

CAPÍTOL I

POLÍTIQUES I ACCIONS DE PAISATGE

Article 6. Polítiques i accions en matèria de paisatge

1. Els poders públics implementaran les polítiques de paisatge mitjançant accions sobre aquest exercint les seues competències mitjançant els instruments regulats en el títol III d'aquest reglament.

2. De conformitat amb el que estableix l'article 29 de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, s'entendrà per accions del paisatge les que tinguen com a objecte la seua protecció, gestió i ordenació.

3. Per protecció dels paisatges s'entendran les actuacions encaminades a conservar i mantenir els aspectes significatius o característics d'un paisatge, justificats pel seu valor patrimonial derivat de la seua configuració natural o l'acció de l'home.

4. Per gestió dels paisatges s'entendran les actuacions encaminades, des d'una perspectiva de desenvolupament sostenible, a garantir el manteniment regular d'un paisatge, a fi de guiar i harmonitzar les transformacions induïdes pels processos socials, econòmics i ambientals.

5. Per ordenació dels paisatges s'entendran les actuacions que presenten un caràcter prospectiu particularment accentuat amb vista a millorar, restaurar o crear paisatges.

Article 7. Fins de les accions sobre el paisatge

De conformitat amb el que estableix l'article 28 de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, són fins de les actuacions sobre el paisatge en matèria de regulació de l'ús i aprofitament del sòl:

a) Conservar i, si és el cas, ordenar i gestionar els espais, recursos i elements naturals i culturals, per a impedir l'alteració o degradació dels seus valors paisatgístics o propiciar la seua recuperació.

b) Mantenir i millorar la qualitat paisatgística i cultural de l'entorn urbà, regulant els usos del sòl, les densitats, altures i volums, l'ús de tipologies edificatòries, com també l'ocupació de materials, textures

Artículo 4. Ámbito de aplicación

1. Reconociendo que el paisaje abarca la totalidad del territorio y no sólo aquellas porciones dignas de ser preservadas por sus prominentes cualidades estéticas, entendido más allá del simple decoro de algunas de sus partes, y de acuerdo con lo establecido en el artículo 26 de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje y en el artículo 2 del Convenio Europeo del Paisaje, el ámbito del presente reglamento incluye todos los espacios naturales, las áreas urbanas, periurbanas y rurales, y alcanza tanto a los espacio terrestres como a las aguas interiores y marítimas. Se aplica tanto a los paisajes considerados notables, como a los paisajes cotidianos y a los degradados.

2. Todos los paisajes valencianos contienen elementos o aspectos que deben ser simultáneamente protegidos, gestionados y/o ordenados.

Artículo 5. El paisaje como criterio de ordenación territorial

1. La consecución de los objetivos definidos en el artículo 2 actuará, por medio de los instrumentos regulados en el título III de este Reglamento, como criterio condicionante de la planificación territorial y urbanística articulada por las Leyes 4/2004, de 30 de junio, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, 10/2004, de 9 de diciembre, del Suelo No Urbanizable y 16/2005, de 30 de diciembre, Urbanística Valenciana.

2. Los citados objetivos informarán y condicionarán, en especial, los nuevos crecimientos urbanos, tanto residenciales como industriales, así como las áreas de actividades terciarias o de servicios, la implantación de infraestructuras, la gestión y conservación de espacios naturales, y la conservación y puesta en valor de espacios culturales. También se aplicarán a las actuaciones de mejora de imagen urbana y regeneración de espacios degradados.

TÍTULO I

INTERVENCIÓN PÚBLICA EN MATERIA DE PAISAJE

CAPÍTULO I

POLÍTICAS Y ACCIONES DE PAISAJE

Artículo 6. Políticas y acciones en materia de paisaje

1. Los poderes públicos implementarán las políticas de paisaje mediante acciones sobre éste ejerciendo sus competencias mediante los instrumentos regulados en el título III del presente reglamento.

2. De conformidad con lo establecido en el artículo 29 de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, se entenderá por acciones del paisaje las que tengan por objeto su protección, gestión y ordenación.

3. Por protección de los paisajes se entenderán las actuaciones encaminadas a conservar y mantener los aspectos significativos o característicos de un paisaje, justificados por su valor patrimonial derivado de su configuración natural y/o la acción del hombre.

4. Por gestión de los paisajes se entenderán las actuaciones encaminadas, desde una perspectiva de desarrollo sostenible, a garantizar el mantenimiento regular de un paisaje, con el fin de guiar y armonizar las transformaciones inducidas por los procesos sociales, económicos y medioambientales.

5. Por ordenación de los paisajes se entenderán las actuaciones que presenten un carácter prospectivo particularmente acentuado con vistas a mejorar, restaurar o crear paisajes.

Artículo 7. Fines de las acciones sobre el paisaje.

De conformidad con lo establecido en el artículo 28 de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, son fines de las actuaciones sobre el paisaje, en materia de regulación del uso y aprovechamiento del suelo:

a) Conservar y, en su caso, ordenar y gestionar los espacios, recursos y elementos naturales y culturales, para impedir la alteración o degradación de sus valores paisajísticos o propiciar su recuperación.

b) Mantener y mejorar la calidad paisajística y cultural del entorno urbano, regulando los usos del suelo, las densidades, alturas y volúmenes, el uso de tipologías edificatorias, así como el empleo de

i colors adequats per a la formació de l'entorn visual.

Article 8. Política del Consell en paisatge

1. El Consell dirigirà la Política de Paisatge a la Comunitat Valenciana, de manera que la seua Estratègia del paisatge definida en el Pla d'acció territorial del paisatge condicionarà el contingut dels estudis intermunicipals i municipals del paisatge.

2. A aquest efecte, la Generalitat haurà de disposar del suport de l'Institut d'Estudis Territorials i del Paisatge, el règim jurídic i competències del qual s'establiran en el corresponent reglament orgànic aprovat pel Consell.

Article 9. Polítiques de sensibilització i educació

1. El Consell fomentarà els ensenyaments escolars i universitaris abordant, en les disciplines interessades, els valors inherents al paisatge i les qüestions relatives a la seua programació, gestió i ordenació. La Generalitat mitjançant la conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i paisatge mantindrà una actitud dinàmica en relació amb la formació, informació i divulgació dels paisatges valencians.

2. El Consell promourà la formació d'especialistes en el coneixement i la intervenció en els paisatges mitjançant programes pluridisciplinaris de formació sobre polítiques, protecció, gestió i ordenació del paisatge, destinats a professionals del sector privat i públic i a les associacions concernides.

CAPÍTOL II PARTICIPACIÓ PÚBLICA

Article 10. Participació pública en les polítiques en matèria de paisatge

1. La política territorial de la Generalitat dirigida a la millora de la qualitat de vida dels ciutadans i el desenvolupament sostenible es basa, entre altres criteris, en la participació activa d'aquests en els processos de planificació paisatgística.

2. La utilització de processos de participació pública té com a objecte:

a) Augmentar la transparència de les actuacions de l'administració en matèria de paisatge i aconseguir una major viabilitat del projecte, implicant des de l'origen de la gestió de l'espai, els interessats.

b) Obtenir informació valuosa sobre el paisatge aportada pels ciutadans que d'una altra forma podria no tenir-se en compte.

c) Fer partícips els ciutadans en la presa de decisions que afecten els paisatges que els afecten.

3. El Consell fomentarà la utilització de les vies de participació existents i crearà aquells altres que siguen necessaris per a facilitar, fomentar i garantir la participació institucional i dels ciutadans en la presa de decisions en els processos de protecció, gestió i ordenació dels paisatges. Correspon al Consell fomentar mecanismes de participació dels ciutadans que contribuïsquen a la formació de les polítiques i estratègies de paisatge i, en particular:

a) Definir els procediments per a la difusió, accés i posada a disposició del públic de la informació sobre el paisatge.

b) Organitzar i actualitzar la informació de paisatge rellevant que obre en el seu poder o en el d'altres entitats amb vista a la seua difusió al públic de forma activa i sistemàtica.

c) Controlar l'efectiva participació del públic en l'elaboració dels instruments de protecció, gestió i ordenació del paisatge previstos en aquest reglament per mitjà dels seus plans de participació pública, conforme al que determina la secció primera d'aquest capítol.

d) Impulsar la constitució de les juntes de participació de territori i paisatge.

Article 11. Accés públic a la informació

1. Totes les administracions públiques i els òrgans de l'administració de la Comunitat Autònoma garantirán en les matèries relacionades amb el paisatge el ple compliment del que disposen els articles 34, 37, 38, 84, 86 i concordants de la Llei 30/1992, de 26 de novem-

materiales, texturas y colores adecuados para la formación del entorno visual.

Artículo 8. Política del Consell en Paisaje

1. El Consell dirigirà la Política de Paisaje en la Comunitat Valenciana, de manera que su Estrategia del Paisaje definida en el Plan de Acción Territorial del Paisaje condicionarà el contenido de los Estudios intermunicipales y municipales del paisaje.

2. A estos efectos, la Generalitat contará con el apoyo del Instituto de Estudios Territoriales y del Paisaje, cuyo régimen jurídico y competencias se establecerán en el correspondiente Reglamento Orgánico aprobado por el Consell.

Artículo 9. Políticas de sensibilización y educación

1. El Consell fomentarà las enseñanzas escolares y universitarias abordando, en las disciplinas interesadas, los valores inherentes al paisaje y las cuestiones relativas a su programación, gestión y ordenación. La Generalitat mediante la Conselleria competente en materia de ordenación del territorio y paisaje mantendrá una actitud dinámica en relación con la formación, información y divulgación de los paisajes valencianos.

2. El Consell promoverá la formación de especialistas en el conocimiento y la intervención en los paisajes mediante programas pluridisciplinarios de formación sobre políticas, protección, gestión y ordenación del paisaje, destinados a profesionales del sector privado y público y a las asociaciones concernidas.

CAPÍTULO II PARTICIPACIÓN PÚBLICA

Artículo 10. Participación pública en las políticas en materia de paisaje

1. La política territorial de la Generalitat dirigida a la mejora de la calidad de vida de los ciudadanos y el desarrollo sostenible se basa, entre otros criterios, en la participación activa de éstos en los procesos de planificación paisajística.

2. La utilización de procesos de participación pública tiene por objeto:

a) Aumentar la transparencia de las actuaciones de la administración en materia de paisaje y lograr una mayor viabilidad del proyecto, implicando desde el origen de la gestión del espacio, a los interesados.

b) Obtener información valiosa sobre el paisaje aportada por los ciudadanos que de otra forma podría no tenerse en cuenta.

c) Hacer partícipes a los ciudadanos en la toma de decisiones que afectan a los paisajes que les conciernen

3. El Consell fomentarà la utilización de los cauces de participación existentes y creará aquellos otros que sean necesarios para facilitar, fomentar y garantizar la participación institucional y de los ciudadanos en la toma de decisiones en los procesos de protección, gestión y ordenación de los paisajes. Corresponde al Consell fomentar mecanismos de participación de los ciudadanos que contribuyan a la formación de las políticas y estrategias de paisaje y en particular:

a) Definir los procedimientos para la difusión, acceso y puesta a disposición del público de la información sobre el paisaje.

b) Organizar y actualizar la información de paisaje relevante que obre en su poder o en el de otras entidades con vistas a su difusión al público de forma activa y sistemática.

c) Controlar la efectiva participación del público en la elaboración de los Instrumentos de protección, gestión y ordenación del paisaje previstos en este Reglamento por medio de sus Planes de Participación Pública, conforme a lo determinado en la Sección Primera del presente capítulo.

d) Impulsar la constitució de las Juntas de Participación de Territorio y Paisaje.

Artículo 11. Acceso Público a la información

1. Todas las Administraciones Públicas y los órganos de la administración de la Comunidad Autónoma garantizarán en las materias relacionadas con el paisaje el pleno cumplimiento de lo dispuesto en los artículos 34, 37, 38, 84, 86 y concordantes de la Ley 30/1992, de

bre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i, en particular, en la Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient.

2. La conselleria competent en ordenació del territori i paisatge facilitarà mitjançant una pàgina web, tota la informació que puga ser d'interés al ciutadà per a l'exercici del seu dret a la informació en matèria de paisatge com ara textos de caràcter normatiu d'àmbit regional, nacional o europeu; instruments de protecció, gestió o ordenació del paisatge d'àmbit supramunicipal; guies metodològiques per a l'elaboració dels instruments previstos en aquest reglament o alguns dels seus documents; cartografia bàsica; etc. La informació serà accessible i estarà relacionada amb altres fonts d'informació, conforme el que determina l'article 8 del Conveni europeu del paisatge.

3. La conselleria competent en matèria de territori i paisatge centralitzarà els arxius de documents relatius als procediments de participació pública i establirà els mecanismes adequats per al seu accés.

4. La conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i paisatge publicarà manuals i guies que faciliten l'adequada aplicació de les determinacions d'aquest reglament o de qualsevol altra qüestió relacionada amb les polítiques de paisatge. S'habilita el conseller competent en aquesta matèria per a establir mitjançant una ordre les que siguen d'obligada observança.

Article 12. Juntes de participació de territori i paisatge

1. De conformitat amb l'article 100 de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, les juntes de participació de territori i paisatge constitueixen la via directa d'intervenció ciutadana en la política territorial i del paisatge, i han de donar cabuda tant a les institucions públiques com a les associacions els fins de les quals tinguen vinculació directa amb el territori o el paisatge.

2. El Consell aprovarà mitjançant un decret la composició i les funcions de les juntes de participació de territori i paisatge.

SECCIÓ 1a PLANS DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA

Article 13. Drets dels ciutadans en relació amb la participació pública en els instruments de paisatge

Amb independència de la plena aplicació en les polítiques de paisatge de tots els drets que es consagren en els articles 34 i següents i 84 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, i, en particular, en la Llei per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient, els ciutadans i el públic interessat podran exercir els drets en relació amb la participació pública en els instruments de paisatge següents:

1. A participar de manera efectiva i real en la valoració dels paisatges identificats en els instruments del paisatge a través de les metodologies específiques regulades al respecte en el títol III d'aquest reglament.

2. A accedir amb antelació suficient a la informació rellevant relativa als referits instruments de paisatge i a rebre informació actualitzada, veraz i comprensible fins i tot per a un públic no especialitzat.

3. A formular alegacions i observacions quan estiguen encara obertes totes les opcions i abans que s'adopte la decisió sobre els esmentats instruments de paisatge i que aquelles siguen tingudes degudament en compte per l'administració pública corresponent.

4. Que es faça públic el resultat definitiu del procediment en què ha participat i s'informe dels motius i consideracions en què es basa la decisió adoptada; així com a rebre una resposta, escrita i motivada, sobre les alegacions, suggeriments o recomanacions que hagen formulat, havent de notificar-se de conformitat amb el que estableix la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Adminis-

26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, y, en particular, en la Ley 27/2006, de 18 de julio, por la que se regulan los derechos de acceso a la información, de participación pública y de acceso a la justicia en materia de medio ambiente.

2. La Conselleria competente en ordenació del territori i paisatge facilitarà mediante una página web, cuanta información pueda ser de interés al ciudadano para el ejercicio de su derecho a la información en materia de paisaje tal como textos de carácter normativo de ámbito regional, nacional o europeo; instrumentos de protección, gestión u ordenación del paisaje de ámbito supramunicipal; guías metodológicas para la elaboración de los instrumentos previstos en este Reglamento o algunos de sus documentos; cartografía básica; etc. La información será accesible y estará relacionada con otras fuentes de información, conforme a lo determinado por el artículo 8 del Convenio Europeo del Paisaje.

3. La Conselleria competente en materia de territorio y paisaje centralizará los archivos de documentos relativos a los procedimientos de participación pública y establecerá los mecanismos adecuados para su acceso.

4. La Conselleria competente en materia de ordenación del territorio y paisaje publicará manuales y guías que faciliten la adecuada aplicación de las determinaciones de este Reglamento o de cualquier otra cuestión relacionada con las políticas de paisaje. Se habilita al conseller competente en esta materia para establecer mediante orden las que deban ser de obligada observancia.

Artículo 12. Juntas de Participación de Territorio y Paisaje

1. De conformidad con el artículo 100 de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, las Juntas de Participación de Territorio y Paisaje constituyen el cauce directo de intervención ciudadana en la política territorial y del paisaje, debiendo dar cabida tanto a las instituciones públicas como a las asociaciones cuyos fines tengan vinculación directa con el territorio o el paisaje.

2. El Consell aprobará mediante Decreto la composición y funciones de las Juntas de Participación de Territorio y Paisaje.

SECCIÓN 1ª PLANES DE PARTICIPACIÓN PÚBLICA

Artículo 13. Derechos de los ciudadanos en relación con la participación pública en los instrumentos de paisaje

Con independencia de la plena aplicación en las políticas de paisaje de cuantos derechos se consagren en los artículos 34 y siguientes y 84 y siguientes de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, y, en particular, en la Ley por la que se regulan los Derechos de Acceso a la Información, de Participación Pública y de Acceso a la Justicia en Materia de Medio Ambiente, los ciudadanos y público interesado podrán ejercer los siguientes derechos en relación con la participación pública en los instrumentos de paisaje:

1. A participar de manera efectiva y real en la valoración de los paisajes identificados en los instrumentos del paisaje a través de las metodologías específicas reguladas al respecto en el título III de este Reglamento.

2. A acceder con antelación suficiente a la información relevante relativa a los referidos Instrumentos de paisaje y a recibir información actualizada, veraz y comprensible incluso para un público no especializado.

3. A formular alegaciones y observaciones cuando estén aún abiertas todas las opciones y antes de que se adopte la decisión sobre los mencionados instrumentos de paisaje y a que aquéllas sean tenidas debidamente en cuenta por la administración Pública correspondiente.

4. A que se haga público el resultado definitivo del procedimiento en el que ha participado y se informe de los motivos y consideraciones en los que se basa la decisión adoptada; Así como a recibir una respuesta, escrita y motivada, sobre las alegaciones, sugerencias o recomendaciones que hubieran formulado, debiendo notificarse de conformidad con lo establecido en la Ley 30/1992, de 26 de noviem-

tracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

Article 14. Definicions

1. El Pla de participació pública és el document que defineix l'estratègia de participació pública que ha d'acompanyar tot instrument de paisatge i la desenvolupa detalladament per a cadascuna de les fases del procés d'elaboració.

2. El públic interessat és el públic afectat o que pot veure's afectat per procediments de presa de decisions de les polítiques en matèria de paisatge o que tinga un interès en el lloc. En relació al paisatge s'estableixen dos grans grups:

a) Grups d'interès: organismes i agències públiques, autoritats locals, associacions no governamentals, grups acadèmics i científics. Tenen interès tant local com regional i poden contribuir en totes les escales tant a escala regional com en un projecte local.

b) Grups del lloc: residents locals, visitants, grups locals. Són individus que viuen i treballen en una àrea en particular o la visiten i té un interès particular en aqueixa zona.

3. Activitats de participació són els mètodes i mecanismes que es defineixen en el pla de participació pública i que permeten exercir els drets dels ciutadans en matèria de participació definits en aquest capítol.

Article 15. Pla de participació pública dels instruments per a la protecció, gestió i ordenació del paisatge

1. Els instruments per a la protecció, gestió i ordenació del paisatge, regulats en el títol III d'aquest reglament, han de disposar d'un pla de participació pública que formarà part d'aquests i garantirà eficaçment, en especial, la participació ciutadana en la valoració de les unitats de paisatge i dels recursos paisatgístics per a la definició dels objectius de qualitat paisatgística.

2. El Pla de participació pública es definirà a l'inici del procés i haurà de preveure tant les fases de consultes prèvies com les de desenvolupament de l'instrument, i també la previsió de les de la revisió.

3. El Pla de participació pública té com a objecte:

a) Fer accessible la informació rellevant sobre paisatge a què es referisca el Pla de participació.

b) Informar del dret a participar i de la forma en què es pot exercir aquest dret.

c) Reconèixer el dret a formular observacions i comentaris en aquelles fases inicials del procediment en què estiguen obertes totes les opcions.

d) Obtenir informació útil del públic interessat.

e) Identificar els valors atribuïts al paisatge pels agents socials i les poblacions mitjançant les metodologies regulades en el títol III.

f) Justificar l'opció adoptada i la forma en què s'ha desenvolupat el tràmit de participació.

Article 16. Contingut del Pla de Participació Pública

El pla de participació pública haurà de contenir, com a mínim, una memòria que de forma clara i esquemàtica definisca:

1. Fases d'elaboració i aplicació de l'instrument a què es refereix el pla.

2. Objectius del procés de participació i programació d'activitats i treballs.

3. Públic interessat i afectat per a cadascun i del paper que exerceixen en el procés de planificació.

4. Metodologia i activitats que s'han de realitzar, com també dels programes de treball per a assegurar l'intercanvi d'informació i la consulta conforme a l'article següent.

5. Avaluació periòdica del procés de participació.

6. Resum, actualitzat periòdicament, dels resultats del Pla de participació pública que haurà de ser comunicat al públic a través de la pàgina web i que continga com a mínim:

a) Informació pública i consultes formulades, els seus resultats, les decisions adoptades per a la definició dels objectius de qualitat i consideració dels resultats de la participació en la presa d'aquestes.

bre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común.

Artículo 14. Definiciones

1. El Plan de Participación Pública es el documento que define la estrategia de participación pública que debe acompañar todo Instrumento de paisaje y la desarrolla detalladamente para cada una de las fases del proceso de elaboración.

2. El Público Interesado es el público afectado o que puede verse afectado por procedimientos de toma de decisiones de las políticas en materia de paisaje o que tenga un interés en el lugar. En relación al paisaje se establecen dos grandes grupos:

a) Grupos de interés: organismos y agencias públicas, autoridades locales, asociaciones no gubernamentales, grupos académicos y científicos. Tienen interés tanto local como regional y pueden contribuir en todas las escalas tanto a escala regional como un proyecto local.

b) Grupos del lugar: residentes locales, visitantes, grupos locales. Son individuos que viven y trabajan en un área en particular o la visitan y tiene un interés particular en esa zona.

3. Actividades de Participación son los métodos y mecanismos que se definen en el Plan de Participación Pública y que permiten ejercer los derechos de los ciudadanos en materia de participación definidos en el presente Capítulo.

Artículo 15. Plan de Participación Pública de los instrumentos para la protección, gestión y ordenación del paisaje

1. Los instrumentos para la protección, gestión y ordenación del paisaje, regulados en el título III del presente reglamento, deben contar con un Plan de Participación Pública que formará parte de éstos y garantizará eficazmente, en especial, la participación ciudadana en la valoración de las unidades de paisaje y de los recursos paisajísticos para la definición de los objetivos de calidad paisajística.

2. El Plan de Participación Pública se definirá al inicio del proceso contemplando tanto las fases de consultas previas como en las de desarrollo del instrumento, así como previsión de las de su revisión.

3. El Plan de Participación Pública tiene por objeto:

a) Hacer accesible la información relevante sobre el instrumento de paisaje a que se refiera el Plan de Participación.

b) Informar del derecho a participar y de la forma en que se puede ejercer este derecho.

c) Reconocer el derecho a formular observaciones y comentarios en aquellas fases iniciales del procedimiento en que estén abiertas todas las opciones.

d) Obtener información útil del público interesado.

e) Identificar los valores atribuidos al paisaje por los agentes sociales y las poblaciones mediante las metodologías reguladas en el Título III.

f) Justificar la opción adoptada y la forma en que se ha desarrollado el trámite de participación.

Artículo 16. Contenido del Plan de Participación Pública

Contenido del Plan de Participación Pública El Plan de Participación Pública contendrá, como mínimo, una memoria que de forma clara y esquemática defina:

1. Fases de elaboración y aplicación del instrumento a que se refiere el Plan.

2. Objetivos del proceso de participación y programación de actividades y trabajos.

3. Público interesado y afectado para cada uno de ellos y del papel que desempeñan en el proceso de planificación.

4. Metodología y actividades a realizar así como de los programas de trabajo para asegurar el intercambio de información y la consulta conforme al artículo siguiente.

5. Evaluación periódica del proceso de participación.

6. Resumen, actualizado periódicamente, de los resultados del Plan de Participación Pública que deberá ser comunicado al público a través de la página web y que contenga como mínimo:

a) Información pública y consultas formuladas, sus resultados, las decisiones adoptadas para la definición de los objetivos de calidad y consideración de los resultados de la participación en la toma de éstas.

b) Autoritats locals designades com a interlocutors, com també representants de les parts interessades.

c) Punts de contacte i procediments per a obtenir la documentació de base i la informació requerida per les consultes públiques.

Article 17. Activitats i mètodes del Pla de participació pública

Les activitats i els mètodes a què fa referència l'apartat 4 de l'article anterior seran com a mínim els següents:

1. En relació amb el subministrament i l'intercanvi d'informació.

a) L'administració competent haurà d'assegurar que el subministrament i l'intercanvi d'informació es duga a terme des de l'inici i al llarg de tot el procés de redacció dels instruments per a la protecció, ordenació i gestió del paisatge i amb aquest fi utilitzarà diferents mètodes: pàgina web, notes de premsa, publicacions etc. Amb aquest fi podrà efectuar consultes, enquestes i reunions, formals i informals, tant amb els grups d'interès com amb els grups del lloc, en la seua condició d'interessats, amb la finalitat d'articular mecanismes efectius de participació ciutadana en l'elaboració dels instruments de paisatge i de facilitar intercanvis reals d'informació i d'opinió, abans d'arribar a la fase de presa de decisions pels òrgans competents.

b) A l'inici del procés es definirà i posarà a disposició del públic interessat el Pla de participació pública definit en l'article anterior i s'hi aniran incorporant la resta de continguts conforme es desenvolupe.

c) Quan siga possible es ressaltaran i divulgaran les conseqüències visuals, ambientals, socials i econòmiques dels objectius de qualitat paisatgística definits.

2. En relació amb la consulta pública.

a) La consulta pública és una part essencial dels instruments de paisatge regulats en el títol III, tant en la recopilació d'informació del lloc com en la valoració de les unitats de paisatge i dels recursos paisatgístics.

b) La consulta pública es durà a terme amb el públic interessat seleccionant els mètodes més adequats –com ara grups de consulta, enquestes, sessions públiques amb o sense tercer mediador o altres de naturalesa semblant– sense que en cap cas siga suficient la mera fase d'informació pública regulada en l'article 86 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

c) El Consell elaborarà guies de participació pública en paisatge on es definisquen les activitats i mètodes de consulta que millor transmeten la importància que els paisatges tenen per al públic interessat a partir dels valors, desitjos i preferències que els són atribuïts. Aquestes guies s'actualitzaran cada tres anys incorporant els resultats i experiències obtinguts.

TÍTOL II NORMES D'APLICACIÓ DIRECTA I D'INTEGRACIÓ DEL PAISATGE EN EL MEDI

CAPÍTOL I NORMES D'APLICACIÓ DIRECTA

Article 18. Normes d'aplicació directa

1. Les construccions hauran d'adaptar-se a l'ambient en què se situen. No s'admetran actuacions individuals que distorsionen el cromatisme, la textura i les solucions constructives dels edificis o del conjunt en el qual s'ubiquen.

2. No es permetrà que la situació o dimensions dels edificis, els murs, els tancaments, les instal·lacions, el dipòsit permanent d'elements i materials o les plantacions vegetals trenquen l'harmonia del paisatge rural o urbà tradicionals, o desfiguren la seua visió.

3. En el sòl no urbanitzable, sense perjudici de l'aplicació de les normes anteriors, seran, a més, normes d'aplicació directa per a les construccions i edificacions les següents:

a) Les edificacions en sòl no urbanitzable hauran de ser acordes amb el seu caràcter aïllat, harmonitzant amb l'ambient rural i el seu entorn natural, conforme a les regles que el planejament aplicable

b) Autoridades locales designadas como interlocutores así como representantes de las partes interesadas.

c) Puntos de contacto y procedimientos para obtener la documentación de base y la información requerida por las consultas públicas.

Artículo 17. Actividades y métodos del Plan de Participación Pública

Las actividades y métodos a que hace referencia el apartado 4 del artículo anterior serán como mínimo los siguientes:

1. En relación con el suministro e intercambio de información.

a) La administración competente asegurará que el suministro e intercambio de información se lleve a cabo desde el inicio y a lo largo de todo el proceso de redacción de los instrumentos para la protección, ordenación y gestión del paisaje y para ello utilizará diferentes métodos: página web, notas de prensa, publicaciones etc. A tal fin podrá celebrar consultas, encuestas y reuniones, formales e informales, tanto con los grupos de interés como con los grupos del lugar, en su condición de interesados, con la finalidad de articular mecanismos efectivos de participación ciudadana en la elaboración de los instrumentos de paisaje y de facilitar intercambios reales de información y de opinión, antes de llegar a la fase de toma de decisiones por los órganos competentes.

b) Al inicio del proceso se definirá y pondrá a disposición del público interesado el Plan de Participación Pública definido en el artículo anterior y se irán incorporando el resto de contenidos conforme se desarrolle.

c) Cuando sea posible se resaltarán y divulgarán las consecuencias visuales, medioambientales, sociales y económicas de los objetivos de calidad paisajística definidos.

2. En relación con la consulta pública.

a) La consulta pública es una parte esencial de los instrumentos de paisaje regulados en el título III, tanto en la recopilación de información del lugar como en la valoración de la Unidades de Paisaje y de los Recursos Paisajísticos.

b) La consulta pública se llevará a cabo con el público interesado seleccionando los métodos más adecuados –tales como grupos de consulta, encuestas, sesiones públicas con o sin tercero mediador u otros de naturaleza similar– sin que en ningún caso sea suficiente la mera fase de información pública regulada en el artículo 86 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común.

c) El Consell elaborarà Guías de Participación Pública en Paisaje en donde se definan las actividades y métodos de consulta que mejor transmitan la importancia que los paisajes tienen para el público interesado a partir de los valores, deseos y preferencias que les son atribuidos. Estas guías se actualizarán cada tres años incorporando los resultados y experiencias obtenidos.

TÍTULO II NORMAS DE APLICACIÓN DIRECTA Y DE INTEGRACIÓN DEL PAISAJE EN EL MEDIO

CAPÍTULO I NORMAS DE APLICACIÓN DIRECTA

Artículo 18. Normas de aplicación directa

1. Las construcciones habrán de adaptarse al ambiente en que se situen. No se admitirán actuaciones individuales que distorsionen el cromatismo, la textura y las soluciones constructivas de los edificios o del conjunto en el cual se ubiquen.

2. No se permitirá que la situación o dimensiones de los edificios, los muros, los cierres, las instalaciones, el depósito permanente de elementos y materiales o las plantaciones vegetales rompan la armonía del paisaje rural o urbano tradicionales, o desfiguren su visión.

3. En el suelo no urbanizable, sin perjuicio de la aplicación de las normas anteriores, serán, además, normas de aplicación directa para las construcciones y edificaciones las siguientes:

a) Las edificaciones en suelo no urbanizable deberán ser acordes con su carácter aislado, armonizando con el ambiente rural y su entorno natural, conforme a las reglas que el planeamiento aplicable deter-

determine per a integrar les noves construccions en les tipologies tradicionals de la zona o més adequades al seu caràcter.

b) No podran alçar-se construccions en llocs pròxims a carreteres, camins ramaders o altres béns de domini públic, sinó d'acord amb el que estableisca la legislació específicament aplicable.

4. En el medi rural, a més de l'aplicació de les normes de l'apartat anterior, seran normes d'aplicació directa les següents:

a) No podran realitzar-se construccions que presenten característiques tipològiques o solucions estètiques pròpies de les zones urbanes, excepte en els assentaments rurals que admeten aquesta tipologia.

b) Es prohibeix la col·locació i el manteniment d'anuncis, cartells i tanques publicitàries, excepte els que tinguen caràcter institucional o fi indicatiu o informatiu, amb les característiques que fixe, si és el cas, l'administració competent o, tractant-se de domini públic, tinguen expressa autorització demanial i no comporten un impacte paisatgístic.

c) Les noves edificacions hauran d'harmonitzar amb les construccions tradicionals i amb els edificis de valor etnogràfic o arquitectònic que hi haja en en l'entorn immediat. A més, hauran de tenir tots els seus paraments exteriors i teulats acabats, emprant formes, materials i colors que afavorisquen una millor integració paisatgística, sense que això comporte la renúncia a cap llenguatge arquitectònic.

CAPÍTOL II NORMES D'INTEGRACIÓ PAISATGÍSTICA

Article 19. Abast de la normes d'integració paisatgística

1. Les normes d'integració paisatgística es concretaran per a cada unitat de paisatge a través dels instruments de paisatge, i constituïran els criteris a què els plans i projectes hauran d'ajustar-se llevat que hi haja motius d'interés públic generals o derivats de l'estructura del paisatge en aquesta unitat que justifiquen la seua excepció, la qual cosa haurà de motivar-se expressament en el planejament o acte d'execució que els excepcione.

2. Els instruments de paisatge definits en el títol s'hauran d'ajustar a aquestes normes i les desenvoluparan amb caràcter específic per a cada àmbit d'estudi havent de justificar el seu adequat compliment mitjançant les accions de protecció, gestió i ordenació definides per a l'àmbit d'estudi.

3. El Consell podrà aprovar directrius específiques per als distints mitjans natural, urbà, rural, agropecuari, forestal i aquells altres que s'estimen oportuns. que es publicaran en el Diari Oficial de la Generalitat i que hauran de ser tingudes en compte en l'elaboració de cada instrument, i aquest haurà de contenir un document d'informació sobre la seua aplicació.

Article 20. Integració en la topografia i vegetació

1. Les actuacions que es projecten s'hauran d'adequar al pendent natural del terreny, de manera que aquest s'altere en el menor grau possible i es propicie l'adequació a la seua topografia natural, tant del perfil edificat com del parcel·lari, de la xarxa de camins i de les infraestructures lineals.

2. Es prohibeixen els creixements urbanístics i construccions sobre elements dominants o en la cresta de les muntanyes, cúspides del terreny i vores de penya-segats excepte quan forme part del creixement natural de nuclis històrics que es troben en alguna d'aquestes situacions i no es modifique substancialment la relació del nucli amb el paisatge en què s'insereix, com també les obres d'infraestructures i equipaments d'utilitat pública que hagen d'ocupar aquestes localitzacions. En el cas d'equipaments d'utilitat pública haurà de justificar-se tècnicament que és l'únic lloc possible on es poden instal·lar enfront d'altres alternatives que impliquen un menor impacte per al paisatge. En cap cas podran urbanitzar-se sols amb pendents mitjanes superiors al 50%.

3. Els elements topogràfics artificials tradicionals significatius, com ara murs, bancals, sendes, camins tradicionals, escorrenties, tanques i altres d'anàlegs s'incorporaran com a condicionant de projecte, conservant i ressaltant aquells que afavorisquen la formació d'un

mine para integrar las nuevas construcciones en las tipologías tradicionales de la zona o más adecuadas a su carácter.

b) No podrán levantarse construcciones en lugares próximos a carreteras, vías pecuarias u otros bienes de dominio público, sino de acuerdo con lo que establezca la legislación específicamente aplicable.

4. En el medio rural, además de la aplicación de las normas del apartado anterior serán normas de aplicación directa las siguientes:

a) No podrán realizarse construcciones que presenten características tipológicas o soluciones estéticas propias de las zonas urbanas, salvo en los asentamientos rurales que admitan dicha tipología.

b) Se prohíbe la colocación y mantenimiento de anuncios, carteles y vallas publicitarias, excepto los que tengan carácter institucional o fin indicativo o informativo, con las características que fije, en su caso, la administración competente o, tratándose de dominio público, cuente con expresa autorización demanial y no represente un impacto paisajístico.

c) Las nuevas edificaciones deberán armonizar con las construcciones tradicionales y con los edificios de valor etnográfico o arquitectónico que existieran en su entorno inmediato. Además, deberán tener todos sus paramentos exteriores y cubiertas terminadas, empleando formas, materiales y colores que favorezcan una mejor integración paisajística, sin que ello suponga la renuncia a lenguaje arquitectónico alguno.

CAPÍTULO II NORMAS DE INTEGRACIÓN PAISAJÍSTICA

Artículo 19. Alcance de la Normas de Integración Paisajística

1. Las normas de integración paisajística se concretarán para cada unidad de paisaje a través de los instrumentos de paisaje, constituyendo los criterios a los que los planes y proyectos deberán ajustarse salvo que existan motivos de interés público generales o derivados de la estructura del paisaje en dicha unidad que justifiquen su excepción, lo que deberá motivarse expresamente en el planeamiento o acto de ejecución que las excepciones.

2. Los instrumentos de paisaje definidos en el título III se ajustarán a estas normas y las desarrollarán con carácter específico para cada ámbito de estudio debiendo justificar su adecuado cumplimiento mediante las acciones de protección, gestión y ordenación definidas para el ámbito de estudio.

3. El Consell podrà aprovar directrius específiques para los distintos medios natural, urbano, rural, agropecuario, forestal y aquellos otros que se estimen oportunos. que se publicarán en el Diari Oficial de la Generalitat y que deberán ser tenidas en cuenta en la elaboración de cada instrumento debiendo el mismo contener un documento de información acerca de su aplicación.

Artículo 20. Integración en la topografía y vegetación

1. Las actuaciones que se proyecten se adecuarán a la pendiente natural del terreno, de modo que ésta se altere en el menor grado posible y se propicie la adecuación a su topografía natural, tanto del perfil edificado como del parcelario, de la red de caminos y de las infraestructuras lineales.

2. Se prohíben los crecimientos urbanísticos y construcciones sobre elementos dominantes o en la cresta de las montañas, cúspides del terreno y bordes de acantilados salvo cuando forme parte del crecimiento natural de núcleos históricos que se encuentren en alguna de tales situaciones y no se modifique sustancialmente la relación del núcleo con el paisaje en el que se inserta, así como las obras de infraestructuras y equipamientos de utilidad pública que deban ocupar dichas localizaciones. En el caso de equipamientos de utilidad pública deberá justificarse técnicamente que es el único lugar posible donde se pueden instalar frente a otras alternativas que supongan un menor impacto para el paisaje. En ningún caso podrán urbanizarse suelos con pendientes medias superiores al 50%.

3. Los elementos topográficos artificiales tradicionales significativos, tales como muros, bancales, senderos, caminos tradicionales, escorrentías, setos y otros análogos se incorporarán como condicionante de proyecto, conservando y resaltando aquellos que favorez-

paisatge de qualitat i proposant accions d'integració necessàries per a aquells que el puguen deteriorar. Les accions d'integració hauran de ser coherents amb les característiques i l'ús dels elements topogràfics artificials, garantint la reposició d'aquests elements quan resulten afectats per l'execució de qualsevol tipus d'obra.

4. Qualsevol actuació amb incidència en el territori:

a) Haurà d'integrar la vegetació i l'arbratge preexistent i, en cas de desaparició, pel fet de ser possible d'acord amb la regulació sectorial, haurà d'establir les mesures compensatòries que permeten conservar la textura i la quantitat de massa forestal dels terrenys.

b) Haurà de conservar el paisatge tradicional de la flora i la coberta vegetal i potenciar les espècies autòctones d'etapes madures de la successió i les espècies amb capacitat de rebrot després d'incendis.

c) Haurà d'utilitzar espècies adequades a les condicions edafoclimàtiques de la zona i en general, que requerisquen un baix manteniment.

5. Els mètodes d'ordenació forestal i tractaments silvícoles hauran de potenciar la presència d'arbratge de dimensions i vigor que reflectisquen la qualitat real del territori. S'hauran d'evitar tractaments silvícoles que perpetuen masses forestals de baixa qualitat. Així mateix, en l'obertura o repàs de camins en sòl forestal es prestarà una especial atenció a la recuperació del paisatge tant en la seua plataforma com en talussos.

6. En general, es mantindrà el paisatge agropecuari tradicional i característic dels espais rurals per la seua contribució a la varietat del paisatge i integració en ell de les àrees urbanitzables previstes, i es permetran aquells canvis que garantisquen la seua integració paisatgística.

Article 21. Visualització i accés al paisatge

1. Qualsevol actuació amb incidència en el territori haurà de mantenir el caràcter obert i natural del paisatge agrícola, rural o marítim, de les perspectives que oferisquen els conjunts urbans històrics, típics o tradicionals, i de l'entorn de recorreguts escènics conforme a la definició establida en l'article 36, i no s'admetrà la construcció de tanques, edificacions o altres elements la situació o les dimensions dels quals limiten el camp visual o desfiguren sensiblement les perspectives.

2. Es preservaran les fites i elevacions topogràfiques naturals –com ara vessants, turons, muntanyes, serres, llits naturals i qualsevol altra d'anàloga natural– mantenint la seua visibilitat i reforçant la seua presència com a referències visuals del territori i la seua funció com a espai de gaudi escenogràfic. Amb aquest fi es prohibeixen les transformacions de qualsevol naturalesa que alteren o empitjoren la percepció visual d'aquesta condició.

3. Les construccions emplaçades en les voltants de béns immobles de caràcter artístic, històric, arqueològic, típic o tradicional han d'harmonitzar amb aquests, encara que en el seu entorn només n'hi haja un amb aquestes característiques. Els estudis de paisatge hauran d'identificar aquests immobles en l'inventari de recursos paisatgístics i delimitaran els entorns afectats.

4. La planificació territorial i urbanística i els plans i projectes d'infraestructures hauran de mantenir les condicions de visibilitat pròpies de cadascuna de les diferents unitats de paisatge identificables en el seu àmbit, com ara la linealitat de les valls, obertura dels espais plans, vistes panoràmiques des de posicions elevades, percepció del relleu i de qualsevol element topogràfic significatiu.

5. Els estudis de paisatge que acompanyen els plans territorials i urbanístics establiran punts d'observació –miradors o observatoris– incloent-los, sempre que siga possible, en itineraris paisatgísticorecreatius que contribuïsquen a la posada en valor dels recursos paisatgístics, faciliten la contemplació de l'entorn territorial i de les vistes més significatives de cada lloc, i ajuden a conèixer i interpretar la seua estructura espacial.

6. Els plans a què es refereix el paràgraf anterior hauran d'incloure els punts d'observació en la seua documentació amb eficàcia normativa i delimitaran zones d'afecció paisatgística en el seu entorn immediat que impedisquen la formació de pantalles artificials per a les vistes més rellevants, i queda prohibida la possibilitat d'edificar en aquestes zones.

can la formación de un paisaje de calidad y proponiendo acciones de integración necesarias para aquellos que lo pudieran deteriorar. Las acciones de integración serán coherentes con las características y el uso de los elementos topográficos artificiales, garantizando la reposición de dichos elementos cuando resultaren afectados por la ejecución de cualquier tipo de obra.

4. Cualquier actuación con incidencia en el territorio:

a) Integrará la vegetación y el arbolado preexistente y, en caso de desaparición, por ser posible conforme a su regulación sectorial, establecerá las medidas compensatorias que permitan conservar la textura y la cantidad de masa forestal de los terrenos.

b) Conservará el paisaje tradicional de la flora y la cubierta vegetal y potenciará las especies autóctonas de etapas maduras de la sucesión y las especies con capacidad de rebrote después de incendios.

c) Utilizará especies adecuadas a las condiciones edafoclimáticas de la zona y en general, que requieran un bajo mantenimiento.

5. Los métodos de ordenación forestal y tratamientos silvícolas potenciarán la presencia de arbolado de dimensiones y vigor que reflejen la calidad real del territorio. Se evitarán tratamientos silvícolas que perpetúen masas forestales de baja calidad. Asimismo, en la apertura o repaso de caminos en suelo forestal se prestará una especial atención a la recuperación del paisaje tanto en su plataforma como en taludes.

6. En general, se mantendrá el paisaje agropecuario tradicional y característico de los espacios rurales por su contribución a la variedad del paisaje e integración en él de las áreas urbanizables previstas, permitiendo aquellos cambios que garanticen su integración paisajística.

Artículo 21. Visualización y acceso al paisaje

1. Cualquier actuación con incidencia en el territorio mantendrá el carácter abierto y natural del paisaje agrícola, rural o marítimo, de las perspectivas que ofrezcan los conjuntos urbanos históricos, típicos o tradicionales, y del entorno de recorridos escénicos conforme a la definición establecido en el artículo 36, no admitiendo la construcción de cerramientos, edificaciones u otros elementos cuya situación o dimensiones limiten el campo visual o desfiguren sensiblemente tales perspectivas.

2. Se preservarán los hitos y elevaciones topográficas naturales –tales como laderas, cerros, montañas, sierras, cauces naturales y cualquier otro de análoga naturaleza– manteniendo su visibilidad y reforzando su presencia como referencias visuales del territorio y su función como espacio de disfrute escenográfico. A tal efecto se prohíben las transformaciones de cualquier naturaleza que alteren o empeoren la percepción visual de tal condición.

3. Las construcciones emplazadas en las inmediaciones de bienes inmuebles de carácter artístico, histórico, arqueológico, típico o tradicional han de armonizar con ellos, aun cuando en su entorno sólo haya uno con esas características. Los Estudios de Paisaje identificarán tales inmuebles en el inventario de recursos paisajísticos y delimitarán los entornos afectados.

4. La planificación territorial y urbanística y los planes y proyectos de infraestructuras mantendrán las condiciones de visibilidad propias de cada uno de las diferentes Unidades de Paisaje identificables en su ámbito, tales como la linealidad de los valles, apertura de los espacios llanos, vistas panorámicas desde posiciones elevadas, percepción del relieve y de cualquier elemento topográfico significativo.

5. Los Estudios de Paisaje que acompañen a los planes territoriales y urbanísticos establecerán puntos de observación –miradores u observatorios– incluyéndolos, siempre que sea posible, en itinerarios paisajístico-recreativos que contribuyan a la puesta en valor de los recursos paisajísticos, faciliten la contemplación del entorno territorial y de las vistas más significativas de cada lugar, y ayuden a conocer e interpretar su estructura espacial.

6. Los planes a los que se refiere el párrafo anterior, incluirán los puntos de observación en su documentación con eficacia normativa y delimitarán zonas de afección paisajística en su entorno inmediato que impidan la formación de pantallas artificiales para las vistas más relevantes, quedando prohibida la posibilidad de edificar en dichas zonas.

Article 22. Paisatge urbà

El planejament municipal a partir dels estudis de paisatge:

1. Haurà de propiciar una estructura urbana adequada per a aconseguir la integració dels nuclis de població en el paisatge que el ordena, definint adequadament les vores urbanes, la silueta i els accessos des dels principals vies de comunicació.

2. Haurà de definir les condicions tipològiques justificant-les en les característiques morfològiques de cada nucli. Igualment, haurà de contenir normes aplicables als espais públics i al viari, per a mantenir les principals vistes i perspectives del nucli urbà. S'haurà de prestar especial atenció a la inclusió dels elements valuosos de l'entorn en l'escena urbana, com també a les possibilitats de visualització des dels espais construïts.

3. Haurà de contenir determinacions que permeten el control de l'escena urbana, especialment sobre aquells elements que la puguen distorsionar com ara mitgeres, reculades, tanques, publicitat, tendals i d'altres de naturalesa anàloga.

TÍTOL III
INSTRUMENTS PER A LA PROTECCIÓ,
ORDENACIÓ I GESTIÓ DEL PAISATGE

CAPÍTOL I
DETERMINACIONS GENERALS

Article 23. Instruments per a la protecció, ordenació i gestió del paisatge

1. Els instruments per a la protecció, ordenació i gestió del paisatge són els següents:

- a) Pla d'acció territorial de paisatge de la Comunitat Valenciana
- b) Estudis de paisatge
- c) Estudis d'integració paisatgística.
- d) Catàlegs de paisatge.
- e) Programes de paisatge

2. Els catàlegs podran tramitar-se de forma independent o com a part dels estudis de paisatge.

3. Els programes de paisatge podran tramitar-se de forma independent o com a part dels estudis de paisatge o dels estudis d'integració paisatgística.

Article 24. Funció dels instruments per a la protecció, ordenació i gestió del paisatge

Els instruments per a la protecció, ordenació i gestió del paisatge, directament, per raó de la pròpia eficàcia normativa o mitjançant la seua integració en el planejament territorial i urbanístic, sectorial, o altres procediments amb incidència en el territori, tenen les funcions següents:

1. Contribuir a definir els objectius per a un desenvolupament sostenible on coexistisca desenvolupament i preservació dels valors paisatgístics.

2. Identificar els trets ambientals, culturals i visuals d'una localitat valorats per la població.

3. Definir la capacitat d'un lloc per a absorbir el canvi i el desenvolupament sense danyar els valors del seu paisatge.

4. Establir les condicions perquè qualsevol transformació del paisatge es realitze amb l'objectiu de desenvolupament sostenible i millora de la qualitat de vida.

Article 25. Cartografia, tècniques de representació i simulació visual del paisatge

1. Per a la realització dels instruments de paisatge s'utilitzaran les cartografies oficials de la Comunitat Valenciana, tant en format vectorial com en format raster subministrades per l'Institut Cartogràfic Valencià.

2. En aquelles zones en què l'Institut Cartogràfic Valencià no disposa de cartografia de base adequada o prou actualitzada, la nova cartografia haurà de realitzar-se atenent als requisits mínims per a ser incorporada al sistema d'informació territorial, per la qual cosa hauran de complir els requeriments tècnics inclosos en els diferents plec de prescripcions tècniques de l'Institut Cartogràfic Valencià desen-

Artículo 22. Paisaje Urbano

El planeamiento municipal a partir de los Estudios de Paisaje:

1. Propiciará una estructura urbana adecuada para lograr la integración de los núcleos de población en el paisaje que lo ordena, definiendo adecuadamente sus bordes urbanos, silueta y accesos desde las principales vías de comunicación.

2. Definirá las condiciones tipológicas justificándolas en las características morfológicas de cada núcleo. Igualmente, contendrá normas aplicables a los espacios públicos y al viario, para mantener las principales vistas y perspectivas del núcleo urbano. Se prestará especial atención a la inclusión de los elementos valiosos del entorno en la escena urbana, así como las posibilidades de visualización desde los espacios construidos.

3. Contendrá determinaciones que permitan el control de la escena urbana, especialmente sobre aquellos elementos que la puedan distorsionar como medianeras, retranqueos, vallados, publicidad, toldos y otros de naturaleza análoga.

TÍTULO III
INSTRUMENTOS PARA LA PROTECCIÓN,
ORDENACIÓN Y GESTIÓN DEL PAISAJE

CAPÍTULO I
DETERMINACIONES GENERALES

Artículo 23. Instrumentos para la protección, ordenación y gestión del paisaje

1. Los instrumentos para la protección, ordenación y gestión del paisaje son los siguientes:

- a) Plan de Acción Territorial de Paisaje de la Comunitat Valenciana
- b) Estudios de Paisaje
- c) Estudios de Integración Paisajística.
- d) Catálogos de Paisaje.
- e) Programas de Paisaje

2. Los Catálogos podrán tramitarse de forma independiente o como parte de los Estudios de Paisaje.

3. Los Programas de Paisaje podrán tramitarse de forma independiente o como parte de los Estudios de Paisaje o de los Estudios de Integración Paisajística.

Artículo 24. Función de los instrumentos para la protección, ordenación y gestión del paisaje

Los instrumentos para la protección, ordenación y gestión del paisaje, directamente en virtud de su propia eficacia normativa o mediante su integración en el planeamiento territorial y urbanístico, sectorial, u otros procedimientos con incidencia en el territorio, tienen las siguientes funciones:

1. Contribuir a definir los objetivos para un desarrollo sostenible donde coexista desarrollo y preservación de los valores paisajísticos.

2. Identificar los rasgos medioambientales, culturales y visuales de una localidad valorados por la población.

3. Definir la capacidad de un lugar para absorber el cambio y el desarrollo sin dañar los valores de su paisaje.

4. Establecer las condiciones para que cualquier transformación del paisaje se realice con el objetivo de desarrollo sostenible y mejora de la calidad de vida.

Artículo 25. Cartografía, técnicas de representación y simulación visual del paisaje

1. Para la realización de los instrumentos de paisaje se utilizarán las cartografías oficiales de la Comunitat Valenciana, tanto en formato vectorial como en formato raster suministradas por el Instituto Cartográfico Valenciano.

2. En aquellas zonas en que el Instituto Cartográfico Valenciano no disponga de cartografía de base adecuada o suficientemente actualizada, la nueva cartografía deberá realizarse atendiendo a los requisitos mínimos para ser incorporada al Sistema de Información Territorial, por lo que cumplirán los requerimientos técnicos incluidos en los diferentes pliegos de Prescripciones Técnicas del Instituto Carto-

volupats per a la realització de les diferents cartografies oficials de la Comunitat Valenciana.

3 Qualsevol cartografia que s'execute al territori de la Comunitat Valenciana haurà de tenir com a base geodèsica la xarxa de 4t ordre de l'Institut Cartogràfic Valencià i per a la presa de dades GPS la utilització de les correccions diferencials de la Xarxa d'Estacions de Referència Valenciana (ERVA).

4. En els estudis d'Integració paisatgística:

a) S'utilitzaran, tant en la seua documentació com en el procés de projecte, tècniques de modelització i previsualització que permeten controlar el resultat de l'acció que es projecta.

b) Les tècniques de simulació visual tenen com a objecte predir la relació d'una actuació i el seu entorn, ajudant a la visualització de les modificacions proposades abans que arriben a realitzar-se, permetent l'elaboració d'alternatives que poden ser analitzades en la seua totalitat i comparades en la presa de decisions.

c) La documentació gràfica il·lustrarà de forma clara, realista i fàcil d'entendre per un públic no especialitzat el canvi produït en el paisatge a causa de la nova actuació i l'efectivitat de les mesures d'integració proposades.

5. Els estudis d'integració paisatgística hauran d'utilitzar una o més de les següents tècniques en la justificació de les alternatives valorades i la definició de l'adoptada:

a) Preferentment, i en tot cas, infografia i fotocomposició: combinació d'imatges fotogràfiques, gràfics i dibuixos.

b) Dibuixos, perspectives i seccions que incloguen els punts d'observació i l'actuació.

6. Els instruments en matèria de paisatge per a la seua tramitació s'hauran de lliurar en suport paper i digital amb fitxer d'accés obert per a la seua lectura i escriptura, en format amb arxius *.dxf i *.shp, *.doc i imatges en format *.jpg, *.tif, *.ecw o similar. El conseller competent en ordenació del territori i paisatge podrà dictar instruccions que fixen formats que s'adapten a les noves tecnologies.

CAPÍTOL II

PLA D'ACCIÓ TERRITORIAL DEL PAISATGE DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Article 26. Pla d'Acció Territorial del Paisatge de la Comunitat Valenciana

1. El Consell aprovarà un pla d'acció territorial del paisatge de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que preveu l'apartat 2 de l'article 11 de la Llei d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, en el qual, a més d'identificar i protegir els paisatges d'interès regional i, si és el cas, de rellevància local, en el territori valencià, es delimitaran els àmbits territorials que hagen de ser objecte de planificació i actuació a escala supramunicipal en matèria de paisatge i, en particular, els recorreguts escènics i les zones d'afecció visual des de les vies de comunicació.

2. Establirà directrius i criteris per a l'elaboració dels estudis i la resta d'instruments desenvolupats en aquest reglament, la valoració dels paisatges i la conseqüent adopció de mesures de protecció o, si és el cas, d'ordenació o gestió.

3. El contingut i les determinacions d'aquest s'hauran d'ajustar al que preveu per als estudis de paisatge el capítol III d'aquest títol d'aquest reglament, adaptats a la seua escala regional. En la seua elaboració s'haurà d'aplicar el procediment de participació pública establert en el capítol II del títol I.

4. El Pla d'acció territorial del paisatge de la Comunitat Valenciana tindrà el caràcter de pla d'acció territorial amb caràcter general previstos en la Llei 4/2004, de 30 de juny, d'Ordenació de Territori i Protecció del Paisatge, de la Generalitat.

5. Correspon a la conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i paisatge l'elaboració del Pla d'acció territorial del paisatge de la Comunitat Valenciana. La tramitació d'aquest serà la prevista en la Llei d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge per als plans d'acció territorial sectorials, i correspondrà al Consell la seua aprovació definitiva.

gráfico Valenciano desarrollados para la realización de las diferentes cartografías oficiales de la Comunitat Valenciana.

3. Cualquier cartografía que se ejecute en el territorio de la Comunitat Valenciana deberá tener como base geodésica la Red de 4º Orden del Instituto Cartográfico Valenciano y para la toma de datos GPS la utilización de las correcciones diferenciales de la Red de Estaciones de Referencia Valenciana (ERVA).

4. En los estudios de Integración paisajística:

a) Se utilizarán, tanto en su documentación como en el proceso de proyecto, técnicas de modelización y previsualización que permitan controlar el resultado de la acción que se proyecta.

b) Las técnicas de simulación visual tienen por objeto predecir la relación de una actuación y su entorno, ayudando a la visualización de las modificaciones propuestas antes de que lleguen a realizarse, permitiendo la elaboración de alternativas que pueden ser analizadas en su totalidad y comparadas en la toma de decisiones.

c) La documentación gráfica ilustrará de forma clara, realista y entendible por un público no especializado el cambio producido en el paisaje a causa de la nueva actuación y la efectividad de las medidas de integración propuestas.

5. Los Estudios de Integración Paisajística utilizarán una o más de las siguientes técnicas en la justificación de las alternativas valoradas y la definición de la adoptada :

a) Preferentemente, y en cualquier caso, infografía y fotocomposición: combinación de imágenes fotográficas, gráficos y dibujos.

b) Dibujos, perspectivas y secciones que incluyan los puntos de observación y la actuación.

6. Los instrumentos en materia de paisaje para su tramitación se entregarán en soporte papel y digital con fichero de acceso abierto para su lectura y escritura, en formato con archivos *.dxf y *.shp, *.doc e imágenes en formato *.jpg, *.tif, *.ecw o similar. El conseller competente en ordenación del territorio y paisaje, podrá dictar instrucciones que fijen formatos que se adapten a las nuevas tecnologías.

CAPÍTULO II

PLAN DE ACCIÓN TERRITORIAL DEL PAISAJE DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Artículo 26. Plan de Acción Territorial del Paisaje de la Comunitat Valenciana

1. El Consell aprovarà un Plan de Acción Territorial del Paisaje de la Comunitat Valenciana, de conformidad con lo previsto en el apartado 2 del artículo 11 de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, en el que, además de identificar y proteger los paisajes de interés regional y, en su caso, de relevancia local, en el territorio valenciano, se delimitarán los ámbitos territoriales que deban ser objeto de planificación y actuación a escala supramunicipal en materia de paisaje y, en particular, los recorridos escénicos y las zonas de afección visual desde las vías de comunicación.

2. Establecerá directrices y criterios para la elaboración de los Estudios y demás instrumentos desarrollados en este Reglamento, la valoración de los paisajes y la consecuente adopción de medidas de protección o, en su caso, de ordenación o gestión.

3. Su contenido y determinaciones se ajustarán a lo previsto para los Estudios de Paisaje en el capítulo III del presente título de este Reglamento, adaptados a su escala regional. En su elaboración se aplicarán el procedimiento de participación pública establecidas en el capítulo II del título I.

4. El Plan de Acción Territorial del Paisaje de la Comunitat Valenciana, tendrá el carácter de Plan de Acción Territorial a todos los efectos contemplados en la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación de Territorio y Protección del Paisaje.

5. Corresponde a la Conselleria competente en materia de ordenación del territorio y paisaje la elaboración del Plan de Acción Territorial del Paisaje de la Comunitat Valenciana. La tramitación del mismo será la prevista en la Ley 4/2004, at de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje para los Planes de Acción Territorial sectoriales, correspondiendo al Consell su aprobación definitiva.

CAPÍTOL III ESTUDIS DE PAISATGE

Article 27. Estudis de paisatge

1. Els estudis de paisatge previstos en els articles 30 i 11.1 de la Llei d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge són els instruments d'ordenació paisatgística que tenen com a funció coadjuvar, en matèria de paisatge, a la planificació territorial i urbanística d'àmbit municipal i supramunicipal.

2. Els estudis de paisatge estableixen els principis, les estratègies i les directrius que permeten adoptar mesures específiques destinades a la catalogació, valoració i protecció del paisatge en el seu àmbit d'aplicació.

3. De conformitat amb el que determina l'article 30 de la Llei d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge hauran de contenir un estudi de paisatge els plans d'acció territorial i els plans generals.

Article 28. Fins dels estudis de paisatge

Els estudis de paisatge, de conformitat amb el que estableix l'article 31 de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge i a través de la metodologia establida en aquest reglament:

a) Analitzen les activitats i els processos que incideixen en el paisatge.

b) Estableixen els objectius de qualitat paisatgística de l'àmbit d'estudi; entenent per objectiu de qualitat paisatgística la formulació per les autoritats públiques competents, per a un determinat paisatge, de les aspiracions de les poblacions en allò que es refereix a les característiques paisatgístiques de l'entorn en què viuen fixades mitjançant procediments participatius.

c) Indiquen les mesures i les accions necessàries per a complir els objectius de qualitat. Les accions que establisquen podran ser de protecció, ordenació i gestió.

Article 29. Contingut de l'estudi de paisatge

L'estudi de paisatge s'haurà d'ajustar al contingut següent:

1. Pla de participació pública
2. Informació del territori
3. Caracterització i valoració del paisatge
4. Fixació dels objectius de qualitat paisatgística
5. Mesures i accions necessàries per al compliment dels objectius de qualitat paisatgística

Article 30. Pla de participació pública

Els estudis de paisatge hauran d'incorporar i implementar necessàriament el corresponent pla de participació pública en la forma establida en el capítol II del títol I d'aquest reglament.

Article 31. Informació del territori

1. Els estudis de paisatge hauran d'analitzar les activitats i els processos amb incidència en el paisatge per a la determinació dels objectius de qualitat paisatgística i de les mesures i accions necessàries per a complir-los, en els àmbits de l'ordenació territorial i urbanística, cultural, ambiental, agrària, social, turística i econòmica, com també en qualsevol altra que pugui tenir un impacte directe o indirecte sobre el paisatge, en relació amb el que determina l'article 27.3 de la Llei d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge.

2. S'haurà d'analitzar tant la situació existent com el futur previst per l'evolució dels processos naturals i humans en el territori, incloent-hi plans territorials, urbanístics i sectorials i projectes aprovats per l'administració competent, que seran tinguts en compte en establir les seues determinacions.

SECCIO 1A CARACTERITZACIO I VALORACIO DEL PAISATGE

Article 32. Caracterització del paisatge

1. L'anàlisi i el tractament del paisatge exigirà, a l'efecte instrumental, la delimitació de les unitats de paisatge i dels recursos paisatgístics, en els termes definits en el present article i en els següents.

CAPÍTULO III ESTUDIOS DE PAISAJE

Artículo 27. Estudios de Paisaje

1. Los Estudios de Paisaje contemplados en los artículos 30 y 11.1 de la Ley de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, son los instrumentos de ordenación paisajística que tienen como función coadyuvar, en materia de paisaje, a la planificación territorial y urbanística de ámbito municipal y supramunicipal.

2. Los Estudios de Paisaje establecen los principios, estrategias y directrices que permitan adoptar medidas específicas destinadas a la catalogación, valoración y protección del paisaje en su ámbito de aplicación.

3. De conformidad con lo determinado en el artículo 30 de la Ley de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje deberán contener un Estudio de Paisaje los Planes de Acción Territorial y los Planes Generales.

Artículo 28. Fines de los Estudios de Paisaje

Los Estudios de Paisaje, de conformidad con lo establecido en el artículo 31 de la ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje y a través de la metodología establecida en este Reglamento:

a) Analizan las actividades y procesos que inciden en el paisaje

b) Establecen los objetivos de calidad paisajística del ámbito de estudio; entendiéndose por objetivo de calidad paisajística, la formulación por las autoridades públicas competentes, para un determinado paisaje, de las aspiraciones de las poblaciones en cuanto se refieran a las características paisajísticas del entorno en el que viven fijadas mediante procedimientos participativos,

c) Indican las medidas y acciones necesarias para cumplir los objetivos de calidad. Las acciones que establezcan podrán ser de protección, ordenación y gestión.

Artículo 29. Contenido del Estudio de Paisaje

El Estudio de Paisaje se ajustará al siguiente contenido:

1. Plan de Participación Pública.
2. Información del territorio.
3. Caracterización y valoración del paisaje.
4. Fijación de los objetivos de calidad paisajística
5. Medidas y acciones necesarias para el cumplimiento los objetivos de calidad paisajística.

Artículo 30. Plan de Participación Pública

Los Estudios de Paisaje incorporarán e implementarán necesariamente el correspondiente Plan de Participación Pública en la forma establecida en el capítulo II del título I del presente reglamento.

Artículo 31. Información del territorio.

1. Los Estudios de Paisaje analizarán las actividades y procesos con incidencia en el paisaje para la determinación de los objetivos de calidad paisajística y de las medidas y acciones necesarias para cumplirlos, en los ámbitos de la ordenación territorial y urbanística, cultural, medioambiental, agraria, social, turística y económica, así como en cualquier otra que pueda tener un impacto directo o indirecto sobre el paisaje, en relación con lo determinado en el artículo 27.3 de la Ley de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje.

2. Se analizará tanto la situación existente como el futuro previsto por la evolución de los procesos naturales y humanos en el territorio, incluyendo planes territoriales, urbanísticos y sectoriales y proyectos aprobados por la administración competente, que serán tenidos en cuenta al establecer sus determinaciones.

SECCION 1ª CARACTERIZACION Y VALORACION DEL PAISAJE

Artículo 32. Caracterización del paisaje

1. El análisis y el tratamiento del paisaje exigirá, a efectos instrumentales, la delimitación de las Unidades de Paisaje y de los Recursos Paisajísticos, en los términos definidos en el presente artículo y en

S'entén per caracterització del paisatge, la descripció, la classificació i la delimitació cartogràfica de les unitats de paisatge d'un territori determinat i dels recursos paisatgístics que les singularitzen.

2. S'entén per unitat de paisatge l'àrea geogràfica amb una configuració estructural, funcional o perceptivament diferenciada, única i singular, que ha anat adquirint els caràcters que la defineixen després d'un llarg període de temps. S'identifica per la seua coherència interna i les seues diferències respecte a les unitats contigües.

3. S'entén per recursos paisatgístics els elements lineals o puntuals singulars d'un paisatge o grup d'aquests que defineixen la seua individualitat i que tenen un valor visual, ecològic, cultural o històric.

Article 33. Delimitació de l'àmbit

1. L'àmbit dels estudis de paisatge serà definit a partir de consideracions paisatgístiques, visuals i territorials. Seran independents del pla de què formen part. Inclouran unitats de paisatge completes, amb total independència de qualsevol tipus de límit de naturalesa administrativa, com ara línies de terme municipal, límits de propietat, límits de sectors o qualsevol altre provinent de plans urbanístics i semblants.

2. En el cas d'unitats l'àmbit de les quals pertanga a diferents municipis, o siguen objecte de planificació per diferents administracions, que ja hagen sigut objecte d'un estudi de paisatge aprovat definitivament, s'incorporaran les determinacions d'aquest. Quan es troben en tramitació, les administracions responsables estaran obligades a la coordinació de les seues actuacions que garantisquen el tractament únic per a la unitat de paisatge. La falta d'acord entre diferents administracions, serà resolta pel Consell a proposta de la conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i paisatge.

3. Quan així ho determine el Pla d'acció territorial del paisatge de la Comunitat Valenciana, forme part d'un pla d'acció territorial o intervinga acord del Consell, o d'uns quants municipis, adoptat pels seus plens municipals, l'estudi de paisatge serà d'àmbit intermunicipal.

Article 34. Caracterització de les unitats de paisatge

1. La caracterització de les unitats de paisatge té com a objecte:

- La definició, la descripció i la delimitació de les característiques paisatgístiques en l'àmbit d'estudi.
- L'anàlisi de les seues característiques i de les dinàmiques i pressions que les modifiquen.
- Identificar els recursos paisatgístics que singularitzen positivament el seu valor i els conflictes paisatgístics que les degraden negativament.
- Possibilitar la definició dels objectius de qualitat paisatgística.

2. Les unitats de paisatge es delimitaran conforme als criteris següents:

a) Les unitats de paisatge es definiran a partir de la consideració dels elements i factors naturals o humans, que li proporcionen una imatge particular i ho fan identificable o únic. Es consideraran, almenys, els següents:

- Naturals: relleu, aspectes geològics i hidrològics, sòl, clima, espècies de fauna i flora silvestres.
- Humans: població, assentament, intervenció humana, patró i usos del sòl com ara agricultura, trashumància, silvicultura, activitats rurals, hidràulica, mineria, indústria, transport, turisme, serveis, infraestructures i usos recreatius entre altres.

b) Les unitats de paisatge seran coherents amb les unitats ambientals per a incorporar la informació física, biològica, cultural i social en un plantejament interdisciplinari que millor integre el patró ecològic i les seues relacions de forma que la gestió del paisatge promoga els principis de sostenibilitat.

c) Les unitats de paisatge es delimitaran independentment de límits administratius i com a tals s'emmarcaran en el seu context regional i s'integraran amb aquelles que ja s'han dut a terme a les zones limítrofes, i hagen sigut objecte d'aprovació per l'administració competent.

los siguientes. Se entiende por caracterización del paisaje, la descripción, clasificación y delimitación cartográfica de las Unidades de Paisaje de un territorio determinado y de los Recursos Paisajísticos que las singularizan.

2. Se entiende por Unidad de Paisaje el área geográfica con una configuración estructural, funcional o perceptivamente diferenciada, única y singular, que ha ido adquiriendo los caracteres que la definen tras un largo período de tiempo. Se identifica por su coherencia interna y sus diferencias con respecto a las unidades contiguas.

3. Se entiende por Recursos Paisajísticos los elementos lineales o puntuales singulares de un paisaje o grupo de éstos que definen su individualidad y que tienen un valor visual, ecológico, cultural y/o histórico.

Artículo 33. Delimitación del Ámbito

1. El ámbito de los Estudios de Paisaje será definido a partir de consideraciones paisajísticas, visuales y territoriales. Serán independientes del plan del que formen parte. Incluirán Unidades de Paisaje completas, con total independencia de cualquier tipo de límite de naturaleza administrativa, tales como líneas de término municipal, lindes de propiedad, límites de sectores o cualquier otro proveniente de planes urbanísticos y similares.

2. En el caso de unidades cuyo ámbito pertenezca a diferentes municipios, o sean objeto de planificación por diferentes administraciones, que ya hubieran sido objeto de un Estudio de Paisaje aprobado definitivamente, se incorporarán las determinaciones de éste. Cuando se encuentren en tramitación, las administraciones responsables estarán obligadas a la coordinación de sus actuaciones que garanticen el tratamiento único para la Unidad de Paisaje. La falta de acuerdo entre diferentes administraciones, será resuelta por el Consell a propuesta de la Conselleria competente en materia de ordenación del territorio y paisaje.

3. Cuando así lo determine el Plan de Acción Territorial del Paisaje de la Comunitat Valenciana, forme parte de un Plan de Acción Territorial o medie acuerdo del Consell, o de varios municipios, adoptado por sus plenos municipales, el Estudio de Paisaje será de ámbito intermunicipal.

Artículo 34. Caracterización de las Unidades de Paisaje

1. La caracterización de las Unidades de Paisaje tiene por objeto:

- La definición, descripción y delimitación de las características paisajísticas en el ámbito de estudio.
- El análisis de sus características y de las dinámicas y presiones que las modifican.
- Identificar los recursos paisajísticos que singularizan positivamente su valor y los conflictos paisajísticos que las degradan negativamente.
- Possibilitar la definición de los Objetivos de Calidad Paisajística.

2. Las Unidades de Paisaje se delimitarán conforme a los siguientes criterios:

a) Las Unidades de Paisaje se definirán a partir de la consideración de los elementos y factores naturales y/o humanos, que le proporcionan una imagen particular y lo hacen identificable o único. Se considerarán, al menos, los siguientes:

- Naturales: relieve, aspectos geológicos e hidrológicos, suelo, clima, especies de fauna y flora silvestres.
- Humanos: población, asentamiento, intervención humana, patrón y usos del suelo tales como agricultura, trashumancia, silvicultura, actividades rurales, hidràulica, mineria, industria, transporte, turismo, servicios, infraestructuras y usos recreativos entre otros.

b) Las Unidades de Paisaje serán coherentes con las Unidades Ambientales para incorporar la información física, biològica, cultural y social en un planteamiento interdisciplinario que mejor integre el patrón ecològic y sus relaciones de forma que la gestión del paisaje promueva los principios de sostenibilidad.

c) Las Unidades de Paisaje se delimitarán independientemente de límites administrativos y como tal se enmarcarán en su contexto regional e integrarán con aquellas que ya se han llevado a cabo en las zonas limítrofes, y hayan sido objeto de aprobación por la administración competente.

4. L'anàlisi de les característiques de les unitats de paisatge definides i delimitades mostrarà per a cada unitat, almenys, els aspectes següents:

- a) Elements existents que defineixen la singularitat de la unitat, incloent aquells que afecten una altra experiència sensorial a més de la vista.
- b) Recursos paisatgístics existents dins de cada unitat conforme al que disposa l'article següent.
- c) Tendències i processos de canvi presents i futurs i com aquestes poden afectar les característiques de la unitat de paisatge. En particular s'analitzaran les procedents de plans i projectes que afecten l'àrea d'estudi.
- d) Principals conflictes existents i previsibles.

Article 35. Caracterització dels recursos paisatgístics

1. Es realitzarà una caracterització dels recursos paisatgístics amb les àrees o elements del territori de rellevància i interès ambiental, cultural i visual que inclouran:

a) Pel seu interès ambiental, les àrees o elements que gaudisquen d'algun grau de protecció, declarat o en tramitació, de caràcter local, regional, nacional o supranacional; el domini públic marítim i fluvial; així com aquells espais que compten amb valors acreditats per la declaració d'impacte ambiental. Les àrees o elements del paisatge altament valorades per la població pel seu interès natural.

b) Pel seu interès cultural i patrimonial les àrees o els elements amb algun grau de protecció, declarat o en tramitació, de caràcter local, regional, nacional o supranacional i els elements o espais apreciats per la societat local com a fites en l'evolució històrica i l'alteració, l'ocultació o la modificació substancial de les condicions de percepció de les quals siga valorada com una pèrdua dels trets locals d'identitat o patrimonials.

c) Pel seu interès visual les àrees i elements visualment sensibles l'alteració o la modificació dels quals pot fer variar negativament la qualitat de la percepció visual del paisatge. Es definirà a partir de l'anàlisi visual definida en l'article següent i contindrà, almenys, els elements següents:

– Els elements topogràfics i formals que defineixen l'estructura espacial que fa singular un lloc, com ara fites topogràfiques, vessants, crestes de les muntanyes, línia d'horitzó, rius i semblants.

– Els elements i àrees significatives o característiques no estructurants que conformen un paisatge tant derivades de la seua configuració natural com per l'acció de l'home –perfils d'assentaments històrics, fites urbanes, culturals, religioses o agrícoles, siluetes i façanes urbanes, i altres de similars.

– Les principals vistes i perspectives cap als elements identificats en els apartats anteriors i dels inventariats per causes ambientals o culturals.

– Els punts d'observació i els recorreguts paisatgístics d'especial rellevància per la seua alta freqüència d'observació, o la qualitat de les seues vistes.

– Les conques visuals que permeten observar la imatge exterior dels nuclis urbans a què s'haja reconegut un extraordinari valor i la seua inserció en el territori, l'escena urbana interior i les vistes des d'aquests de l'entorn que els circumda.

– Les àrees d'afecció visual des de les carreteres

Article 36. Visibilitat del paisatge. Anàlisi visual

1. La visibilitat del paisatge determina la importància relativa del que es veu i es percep i és funció de la combinació de distints factors com són els punts d'observació, la distància, la duració de la vista, i el nombre d'observadors potencials.

2. L'anàlisi visual determina la visibilitat del paisatge i té com a objecte:

- a) Identificar les principals vistes cap al paisatge i les zones d'afecció visual cap als recursos paisatgístics.
- b) Assignar el valor visual dels recursos paisatgístics visuals segons la seua visibilitat.
- c) Identificar els recorreguts escènics
- d) Identificar i valorar possibles impactes visuals d'una actuació sobre el paisatge.

3. El anàlisi de las características de las Unidades de Paisaje definidas y delimitadas reflejará para cada Unidad, al menos, los siguientes aspectos:

- a) Elementos existentes que definen la singularidad de la unidad, incluyendo aquellos que afectan a otra experiencia sensorial además de la vista.
- b) Recursos paisajísticos existentes dentro de cada Unidad conforme a lo dispuesto en el artículo siguiente.
- c) Tendencias y procesos de cambio presentes y futuros y como éstas pueden afectar a las características de la unidad de paisaje. En particular se analizarán las procedentes de planes y proyectos que afecten al área de estudio.
- d) Principales conflictos existentes y previsibles.

Artículo 35. Caracterización de los Recursos Paisajísticos

1. Se realizará una caracterización de los Recursos Paisajísticos con las áreas o elementos del territorio de relevancia e interés ambiental, cultural y visual que incluirán:

a) Por su interés ambiental, las áreas o elementos que gocen de algún grado de protección, declarado o en tramitación, de carácter local, regional, nacional o supranacional; el dominio público marítimo y fluvial; así como aquellos espacios que cuenten con valores acreditados por la Declaración de Impacto Ambiental. Las áreas o elementos del paisaje altamente valoradas por la población por su interés natural.

b) Por su interés cultural y patrimonial las áreas o los elementos con algún grado de protección, declarado o en tramitación, de carácter local, regional, nacional o supranacional y los elementos o espacios apreciados por la sociedad local como hitos en la evolución histórica y cuya alteración, ocultación o modificación sustancial de las condiciones de percepción fuera valorada como una pérdida de los rasgos locales de identidad o patrimoniales.

c) Por su interés visual las áreas y elementos visualmente sensibles cuya alteración o modificación puede hacer variar negativamente la calidad de la percepción visual del paisaje. Se definirá a partir del Análisis Visual definido en el artículo siguiente y contendrá, al menos, los siguientes elementos:

– Los elementos topográficos y formales que definen la estructura espacial que hace singular un lugar, tales como hitos topográficos, laderas, crestas de las montañas, línea de horizonte, ríos y similares.

– Los elementos y áreas significativas o características no estructurantes que conforman un paisaje tanto derivadas de su configuración natural como por la acción del hombre-perfiles de asentamientos históricos, hitos urbanos, culturales, religiosos o agrícolas, siluetas y fachadas urbanas, y otros similares.

– Las principales vistas y perspectivas hacia los elementos identificados en los apartados anteriores y de los inventariados por causas medioambientales o culturales.

– Los puntos de observación y los recorridos paisajísticos de especial relevancia por su alta frecuencia de observación, o la calidad de sus vistas.

– Las cuencas visuales que permitan observar la imagen exterior de los núcleos urbanos a los que se haya reconocido un extraordinario valor y su inserción en el territorio, su escena urbana interior y las vistas desde ellos del entorno que los circunda.

– Las áreas de afección visual desde las carreteras

Artículo 36. Visibilidad del paisaje. Análisis visual

1. La visibilidad del paisaje determina la importancia relativa de lo que se ve y se percibe y es función de la combinación de distintos factores como son los puntos de observación, la distancia, la duración de la vista, y el número de observadores potenciales.

2. El análisis visual determina la visibilidad del paisaje y tiene por objeto:

- a) Identificar las principales vistas hacia el paisaje y las zonas de afección visual hacia los Recursos Paisajísticos.
- b) Asignar el valor visual de los Recursos Paisajísticos Visuales en función de su visibilidad.
- c) Identificar los recorridos escénicos
- d) Identificar y valorar posibles impactos visuales de una actuación sobre el paisaje.

3. Els recorreguts escènics són aquelles vies de comunicació, camins tradicionals, sendes o semblants, o segments d'aquestes que tenen un valor paisatgístic excepcional per travessar o tenir vistes sobre paisatges de valor natural, històric o visual.

4. Els punts d'observació són els llocs del territori des d'on es percep principalment el paisatge. Se seleccionaran els punts de vista i seqüències visuals de major afluència pública que inclouran entre altres els següents:

- a) Principals vies de comunicació, considerant-les com a punt d'observació dinàmic que defineixen seqüències de vistes.
- b) Nuclis de població.
- c) Àrees recreatives, turístiques i d'afluència massiva principals.
- d) Punts d'observació representatius per mostrar la singularitat del paisatge.

5. Per a cada punt d'observació l'anàlisi visual

a) Delimitarà la conca visual o territori que pot ser observat des d'aquest, marcant les distàncies curta (fins a 300 m), mitjana (300 fins a 1.500 m) i llarga (més de 1.500 m) des del punt d'observació. Aquestes distàncies poden ser modificades de forma justificada segons l'entorn.

b) Identificarà els recursos visuals o les àrees i elements que defineixen visualment la singularitat d'un paisatge.

c) Determinarà el nombre d'observadors potencials del paisatge objecte d'estudi, diferenciant-ne la proporció en relació amb les categories següents: residents, turistes i en itinerari, i la duració estimada de l'observació.

6. Els punts d'observació es classificaran com a principals i secundaris, segons el nombre d'observadors potencials, la distància i la duració de la visió.

7. D'acord amb el grau d'importància s'obtidran les zones de màxima visibilitat, les de visibilitat mitjana, les de visibilitat baixa i les no visibles o zones d'ombra. Són zones de màxima visibilitat les perceptibles des d'algun punt d'observació principal. Són zones de visibilitat mitjana les perceptibles des de més de la meitat dels punts d'observació secundaris, i baixa des de menys de la meitat d'aquests.

Article 37. Valor paisatgístic

1. El valor paisatgístic és el valor relatiu que s'assigna a cada unitat de paisatge i a cada recurs paisatgístic per raons ambientals, socials, culturals o visuals. Per a cada una de les unitats de paisatge i recursos paisatgístics, s'establirà un valor segons la seua qualitat paisatgística, les preferències de la població i la seua visibilitat.

2. La qualitat paisatgística serà proposada de forma justificada per un equip pluridisciplinari d'experts en paisatge, a partir de la qualitat de l'escena, la singularitat o raresa, la representativitat, l'interès de la seua conservació i la seua funció com a part d'un paisatge integral.

3. La qualitat es manifestarà com a molt baixa, baixa, mitjana, alta o molt alta. L'administració competent per a l'aprovació del corresponent instrument de paisatge podrà fixar una qualitat diferent de la proposada de forma justificada.

4. La preferència de la població incorporarà els valors atribuïts al paisatge pels agents socials i les poblacions concernides i es definirà a partir de la consulta pública establida pel Pla de participació pública conforme al que ha determinat l'article 17.2 d'aquest reglament.

5. La visibilitat es determinarà des de les principals carreteres i punts d'observació a partir de l'anàlisi visual desenvolupat en l'article 36.

6. El valor de cada unitat de paisatge i de cada recurs paisatgístic serà el resultat de la mitjana de les puntuacions resultants de la qualitat atorgada tècnicament i de les preferències del públic, ponderada pel grau de la seua visibilitat des dels principals punts d'observació. El resultat del valor paisatgístic es manifestarà com a molt baix, baix, mitjà, alt o molt alt.

7. En qualsevol cas ha d'atribuir-se el màxim valor als paisatges que ja estan reconeguts per una figura de la legislació en matèria de protecció d'espais naturals i patrimoni cultural.

8. La conselleria competent en ordenació del territori i protecció

3. Los recorridos escénicos son aquellas vías de comunicación, caminos tradicionales, senderos o similares, o segmentos de ellas que tienen un valor paisajístico excepcional por atravesar y/o tener vistas sobre paisajes de valor natural, histórico y/o visual.

4. Los Puntos de Observación son los lugares del territorio desde donde se percibe principalmente el paisaje. Se seleccionarán los puntos de vista y secuencias visuales de mayor afluencia pública que incluirán entre otros los siguientes:

- a) Principales vías de comunicación, considerándolas como punto de observación dinámico que definen secuencias de vistas.
- b) Núcleos de población.
- c) Áreas recreativas, turísticas y de afluencia masiva principales.
- d) Puntos de observación representativos por mostrar la singularidad del paisaje.

5. Para cada punto de observación el análisis visual:

a) Delimitará la cuenca visual o territorio que puede ser observado desde el mismo, marcando las distancias corta (hasta 300 m), media (300 hasta 1.500 m) y larga (más de 1.500 m) desde el punto de observación. Estas distancias pueden ser modificadas de forma justificada en función del entorno.

b) Identificará los recursos visuales o las áreas y elementos que definen visualmente la singularidad de un paisaje.

c) Determinará el número de observadores potenciales del paisaje objeto de estudio, diferenciando la proporción de los mismos en relación con las siguientes categorías: residentes, turistas y en itinerario, y la duración estimada de la observación.

6. Los Puntos de Observación se clasificarán como principales y secundarios, en función del número de observadores potenciales, la distancia y la duración de la visión.

7. En función del grado de importancia se obtendrán las zonas de máxima visibilidad, las de visibilidad media, las de visibilidad baja y las no visibles o zonas de sombra. Son zonas de máxima visibilidad las perceptibles desde algún punto de observación principal. Son zonas de visibilidad media las perceptibles desde más de la mitad de los puntos de observación secundarios, y baja desde menos de la mitad de éstos.

Artículo 37. Valor Paisajístico

1. El valor paisajístico es el valor relativo que se asigna a cada Unidad de paisaje y a cada Recurso Paisajístico por razones ambientales, sociales, culturales o visuales. Para cada una de las Unidades de Paisaje y Recursos Paisajísticos, se establecerá un valor en función de su calidad paisajística, las preferencias de la población y su visibilidad.

2. La calidad paisajística será propuesta de forma justificada por un equipo pluridisciplinar de expertos en paisaje, a partir de la calidad de la escena, la singularidad o rareza, la representatividad, el interés de su conservación y su función como parte de un paisaje integral.

3. La calidad se manifestará como muy baja, baja, media, alta o muy alta. La administración competente para la aprobación del correspondiente instrumento de paisaje podrá fijar una calidad distinta a la propuesta de forma justificada.

4. La preferencia de la población incorporará los valores atribuidos al paisaje por los agentes sociales y las poblaciones concernidas y se definirá a partir de la consulta pública establecida por el Plan de Participación Pública conforme a lo determinado por el artículo 17.2 de este Reglamento.

5. La visibilidad se determinará desde las principales carreteras y puntos de observación a partir del Análisis Visual desarrollado en el artículo 36.

6. El valor de cada Unidad de Paisaje y de cada Recurso Paisajístico, será el resultado de la media de las puntuaciones resultantes de la calidad otorgada técnicamente y de las preferencias del público, ponderada por el grado de su visibilidad desde los principales puntos de observación. El resultado del valor paisajístico se manifestará como muy bajo, bajo, medio, alto o muy alto.

7. En cualquier caso deberá atribuirse el máximo valor a los paisajes que ya están reconocidos por una figura de la legislación en materia de protección de espacios naturales y patrimonio cultural.

8. La Conselleria competente en ordenación del territorio y pro-

del paisatge elaborarà i publicarà guies metodològiques per a la valoració de paisatges que actualitzarà periòdicament incorporant l'experiència adquirida i l'intercanvi d'informació internacional conforme als mecanismes d'implementació de l'article 8 del Conveni europeu del paisatge. Fins que no es dispose d'aquestes podran utilitzar-se tant mètodes qualitius com quantitius de valoració sempre que s'expressen els indicadors o paràmetres utilitzats i s'empren normes o metodologies tècniques de general acceptació, com ara el Mètode de valoració de la preferència visual o altres de similars. En aquest cas es detallaran les metodologies i processos de càlcul utilitzats en la valoració que sempre han de referir-se a mostratges de caràcter representatiu de la població concernida.

SECCIO 2A OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA

Article 38. Fixació dels objectius de qualitat paisatgística

1. Es definiran a partir del valor paisatgístic atorgat conforme al que estableix l'article anterior.

2. Per a cada unitat de paisatge i recurs paisatgístic es fixarà un dels següents objectius:

- a) Conservació i manteniment del caràcter existent
- b) Restauració del caràcter
- c) Millora del caràcter existent a partir de la introducció de nous elements o la gestió dels existents.
- d) Creació d'un nou paisatge.
- e) Una combinació dels anteriors.

SECCIO 3A MESURES I ACCIONS

Article 39. Mesures i accions necessàries per al compliment dels objectius de qualitat paisatgística

Per a aconseguir els objectius de qualitat paisatgística a què es refereix l'article anterior els estudis de paisatge definiran les accions de protecció, ordenació i gestió següents:

1. Catalogació dels paisatges de valor paisatgístic alt o molt alt.
2. Delimitació del sistema d'espais oberts.
3. Establiment de normes d'integració paisatgística, i guies per a una adequada ordenació del paisatge.
4. Definició de programes de paisatge.

Article 40. Catàleg de paisatges

A l'efecte establert en l'article anterior, els estudis de paisatge incorporaran un catàleg de paisatges, amb el contingut i la documentació que estableix el capítol V del títol III d'aquest reglament.

Article 41. Delimitació del sistema d'espais oberts

1. A l'efecte de l'article 39, els estudis de paisatge delimitaran un sistema d'espais oberts o conjunt integrat i continu d'espais en general lliures d'edificació, d'interès ambiental, cultural, visual, recreatiu i les connexions ecològiques i funcionals que els relacionen entre si.

2. El sistema d'espais oberts constituirà una zona d'ordenació urbanística a l'efecte dels articles 36.1.c) i 45.1.e) de la Llei 16/2005, de 30 de desembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana.

3. El sistema d'espais oberts té com a objecte proveir d'àrees recreatives a l'aire lliure, protegir àrees i hàbitats naturals com també el patró ecològic del lloc i els valors culturals i paisatgístics, millorar el paisatge visual i preservar zones de transició físiques i visuals entre distints usos i activitats.

4. Inclouran els següents paisatges, excepte excepcionalitat que ha de ser objecte de motivació expressa:

- a) Els elements inclosos en el catàleg de paisatge.
- b) Les connexions ecològiques i funcionals o franjes de terreny que connecten els espais de l'apartat anterior i que encara no tenint elements de singularitat manifesta paisatgística o fins i tot es troben degradats, es consideren necessaris com a àrees de connexió entre els

tecció del paisatge elaborarà i publicarà guies metodològiques per a la valoració de paisatges que actualitzarà periòdicament incorporant la experiència adquirida i el intercanvi de informació internacional conforme a los mecanismos de implementación del artículo 8 del Convenio Europeo del Paisaje. Hasta tanto no se disponga de ellas podrán utilizarse tanto métodos cualitativos como cuantitativos de valoración siempre que se expresen los indicadores o parámetros utilizados y se empleen normas o metodologías técnicas de general aceptación, tales como el Método de Valoración de la Preferencia Visual u otros similares. En este caso se detallarán las metodologías y procesos de cálculo utilizados en la valoración que siempre deberán referirse a muestreos de carácter representativo de la población concernida.

SECCION 2ª OBJETIVOS DE CALIDAD PAISAJÍSTICA

Artículo 38. Fijación de los objetivos de calidad paisajística

1. Se definirán a partir del valor paisajístico otorgado conforme a lo establecido en el artículo anterior.

2. Para cada Unidad de Paisaje y Recurso Paisajístico se fijará uno de los siguientes objetivos:

- a) Conservación y mantenimiento del carácter existente.
- b) Restauración del carácter
- c) Mejora del carácter existente a partir de la introducción de nuevos elementos o la gestión de los existentes.
- d) Creación de un nuevo paisaje.
- e) Una combinación de los anteriores.

SECCION 3ª MEDIDAS Y ACCIONES

Artículo 39. Medidas y acciones necesarias para el cumplimiento de los objetivos de calidad paisajística

Para conseguir los Objetivos de Calidad Paisajística a que se refiere el artículo anterior los Estudios de Paisaje definirán las acciones de protección, ordenación y gestión siguientes:

1. Catalogación de los paisajes de valor paisajístico alto o muy alto.
2. Delimitación del Sistema de Espacios Abiertos.
3. Establecimiento de Normas de Integración Paisajística, y guías para una adecuada ordenación del paisaje.
4. Definición de Programas de Paisaje

Artículo 40. Catálogo de Paisajes.

A los efectos establecidos en el artículo anterior, los Estudios de Paisaje incorporarán un Catálogo de Paisajes, con el contenido y documentación que se establece en el capítulo V del título III de este Reglamento.

Artículo 41. Delimitación del Sistema de Espacios Abiertos

1. A los efectos del artículo 39 los Estudios de Paisaje delimitarán un Sistema de Espacios Abiertos o conjunto integrado y continuo de espacios en general libres de edificación, de interés medioambiental, cultural, visual, recreativo y las conexiones ecológicas y funcionales que los relacionan entre sí.

2. El Sistema de Espacios Abiertos constituirá una zona de Ordenación Urbanística a los efectos de los artículos 36.1.c) y 45.1.e) de la Ley 16/2005, de 30 de diciembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana.

3. El Sistema de Espacios Abiertos tiene por objeto proveer de áreas recreativas al aire libre, proteger áreas y hábitats naturales así como el patrón ecológico del lugar y los valores culturales y paisajísticos, mejorar el paisaje visual y preservar zonas de transición físicas y visuales entre distintos usos y actividades.

4. Incluirán los siguientes paisajes, salvo excepcionalidad que deberá ser objeto de motivación expresa:

- a) Los elementos incluidos en el Catálogo de Paisaje.
- b) Las conexiones ecológicas y funcionales o franjas de terreno que conectan los espacios del apartado anterior y que aún no teniendo elementos de singularidad manifesta paisajística o incluso se encuentran degradados, se consideran necesarios como áreas de conexión

espais d'interés per a aconseguir una continuïtat física, ecològica i funcional. En qualsevol cas inclourà la xarxa hídrica, sendes històriques, camins ramaders, infraestructures i semblants i els corredors verds a què es refereix la Llei d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, que exerceixen funcions de connexió biològica i territorial, tot això de conformitat amb el que estableix l'article 20.7 de la Llei d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge.

5. Encara que la inclusió d'un terreny en el sistema d'espais oberts és independent de la seua classificació o qualificació urbanística, l'ordenació que s'establisca ha de garantir el caràcter d'espai obert. Les normes d'integració establiran les condicions d'ús d'aquests sòls.

Article 42. Normes d'integració paisatgística

1. Les normes d'integració paisatgística definiran els criteris de localització en el territori i de disseny de nous usos i activitats sobre el paisatge per a aconseguir la integració paisatgística en relació amb:

a) La regulació dels usos del sòl, les densitats, altures i volums, l'ús de tipologies arquitectòniques i morfologies urbanes, així com l'ús de materials, textures i colors adequats per a la formació de l'entorn visual, conforme al que ha determinat l'article 28 b) de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge

b) La correcció de conflictes paisatgístics existents per a la millora dels àmbits degradats, especialment els existents en les perifèries dels nuclis i en les conurbacions pròpies de les grans aglomeracions urbanes

c) La restauració o la rehabilitació dels àmbits deteriorats com a conseqüència, entre altres, de la seua fragmentació per la proliferació d'infraestructures lineals terrestres, la seua contaminació visual per línies aèries i tanques publicitàries, la seua degradació en les vores de les ciutats i de les aglomeracions urbanes, la seua transformació per processos urbanístics o per la introducció de tècniques, mètodes o instal·lacions per a l'explotació agrícola, ramadera i silvícola inadequades al seu entorn.

d) El règim jurídic dels elements catalogats.

e) El règim d'usos i ordenació en el sistema d'espais oberts.

2. Cada estudi de paisatge concretarà, desenvolupant i definint amb detall, les normes d'integració paisatgístiques previstes en el títol II del present reglament així com qualsevol altra que tinga com a objecte assolir els objectius de qualitat paisatgística establits conforme als articles anteriors.

3. Les normes d'integració paisatgística que constituïsquen criteris per al desenvolupament de l'ordenació urbanística detallada s'inclouran en les fitxes de planejament previstes en la legislació urbanística vigent.

4. Aquelles que es referisquen al tractament formal dels espais públics o de les edificacions resultants, que pertanyen a l'ordenació estructural, s'integraran en les normes urbanístiques del pla a qual acompanyen.

5. Els estudis de paisatge podran proposar guies pràctiques de disseny per a integrar en el paisatge els nous usos i activitats resultants dels creixements urbans, la implantació d'infraestructures, la gestió i la conservació d'espais naturals i forestals, la conservació i la posada en valor d'espais culturals, la protecció d'àrees d'afecció visual, l'ús i el gaudi públic del paisatge, la millora de la imatge urbana i d'espais degradats i qualsevol altra de les establides en el punt 1 d'aquest article per a les normes d'Integració.

Article 43. Definició dels programes de paisatge

1. Els estudis de paisatge inclouran la definició dels programes de paisatge que han de ser objecte d'execució prioritària per a garantir la preservació, la millora o la posada en valor dels paisatges que pel seu valor natural, visual, cultural o urbà o pel seu estat de degradació requereixen intervencions específiques i integrades. La determinació del programa s'inclourà com a fitxa entre els documents del Pla urbanístic o territorial a què acompanye l'estudi.

entre los espacios de interés para lograr una continuidad física, ecológica y funcional. En cualquier caso incluirá la red hídrica, senderos históricos, vías pecuarias, infraestructuras y similares y los corredores verdes a los que se refiere la Ley de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, que desempeñan funciones de conexión biológica y territorial, todo ello de conformidad con lo establecido en el artículo 20.7 de la Ley de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje.

5. Aunque la inclusión de un terreno en el Sistema de Espacios Abiertos es independiente de su clasificación o calificación urbanística, la ordenación que se establezca deberá garantizar el carácter de espacio abierto. Las Normas de Integración establecerán las condiciones de uso de tales suelos.

Artículo 42. Normas de Integración Paisajística

1. Las Normas de Integración Paisajística definirán los criterios de localización en el territorio y de diseño de nuevos usos y actividades sobre el paisaje para conseguir la integración paisajística en relación con:

a) La regulación de los usos del suelo, las densidades, alturas y volúmenes, el uso de tipologías arquitectónicas y morfologías urbanas, así como el empleo de materiales, texturas y colores adecuados para la formación del entorno visual, conforme a lo determinado en el artículo 28 b) de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje

b) La corrección de conflictos paisajísticos existentes para la mejora de los ámbitos degradados, especialmente los existentes en las periferias de los núcleos y en las conurbaciones propias de las grandes aglomeraciones urbanas

c) La restauración o rehabilitación de los ámbitos deteriorados como consecuencia, entre otras, de su fragmentación por la proliferación de infraestructuras lineales terrestres, su contaminación visual por tendidos aéreos y vallas publicitarias, su degradación en los bordes de las ciudades y de las aglomeraciones urbanas, su transformación por procesos urbanísticos o por la introducción de técnicas, métodos o instalaciones para la explotación agrícola, ganadera y silvícola inadecuadas a su entorno.

d) El Régimen Jurídico de los elementos catalogados.

e) El régimen de usos y ordenación en el Sistema de Espacios Abiertos

2. Cada Estudio de Paisaje concretará, desarrollando y definiendo con detalle, las normas de integración paisajísticas previstas en el Título II del presente reglamento así como cualquier otra que tenga por objeto alcanzar los objetivos de calidad paisajística establecidos conforme a los artículos anteriores.

3. Las Normas de Integración Paisajística que constituyan criterios para el desarrollo de la ordenación urbanística pormenorizada se incluirán en las Fichas de Planeamiento previstas en la legislación urbanística vigente.

4. Aquellas que se refieran al tratamiento formal de los espacios públicos o de las edificaciones resultantes, pertenecientes a la ordenación estructural, se integrarán en las Normas Urbanísticas del plan al que acompañe.

5. Los Estudios de Paisaje podrán proponer guías prácticas de diseño para integrar en el paisaje los nuevos usos y actividades resultantes de los crecimientos urbanos, la implantación de infraestructuras, la gestión y conservación de espacios naturales y forestales, la conservación y puesta en valor de espacios culturales, la protección de áreas de afección visual, el uso y disfrute público del paisaje, la mejora de imagen urbana y de espacios degradados y cualquier otra de las establecidas en el punto 1 de este artículo para las Normas de Integración.

Artículo 43. Definición de los Programas de Paisaje

1. Los Estudios de Paisaje incluirán la definición de los Programas de Paisaje que hayan de ser objeto de ejecución prioritaria para garantizar la preservación, mejora o puesta en valor de los paisajes que por su valor natural, visual, cultural o urbano o por su estado de degradación requieren intervenciones específicas e integradas. La determinación del programa se incluirá como ficha entre los documentos del Plan urbanístico o territorial al que acompañe el Estudio.

2. Els programes de paisatge es desenvoluparan conforme al capítol VI del present títol i concretaran les mesures, actuacions i projectes de paisatge necessaris per a complir els objectius de qualitat paisatgística definides per a l'àmbit d'estudi.

Article 44. Documentació de l'estudi de paisatge

La documentació de l'estudi de paisatge, s'ajustarà al contingut següent:

DOCUMENTACIÓ INFORMATIVA

1. Síntesi dels plans o normes de caràcter territorial, urbanístic, ambiental o qualsevol altra de caràcter sectorial que se li apliquen

2. Determinacions de caràcter paisatgístic que se li apliquen i en especial les contingudes en els estudis de paisatge ja aprovats de rang igual o superior, incorporant-ne:

a) Plànol a escala 1/20.000 amb les unitats de paisatge i recursos paisatgístics diferenciant els catalogats i sistema d'espais oberts, aprovats o en tramitació en l'àmbit de l'estudi que es desenvolupa. Fitxa per a cada una d'ells que continga el caràcter, valor i objectius de qualitat ja assignats.

b) Normes d'integració paisatgística i programes de paisatge vigents en l'àmbit del pla que es desenvolupa.

3. Informació i anàlisi territorial de l'àmbit de l'estudi.

4. Anàlisi de les activitats i processos amb incidència en el paisatge. Característiques, dinàmiques i pressions que els modifiquen.

DOCUMENTACIÓ JUSTIFICATIVA

5. Adequació a plans o normes vigents:

a) Justificació de l'adequació als instruments a què es refereix la documentació informativa i de la consideració dels condicionants territorials i dinàmiques que afecten l'àmbit de l'estudi.

b) Justificació de la incorporació i el desenvolupament de les normes d'integració paisatgística establides en el títol II

6. Pla de participació pública

Informe de seguiment del Pla de participació pública conforme al que estableix el present reglament

7. Àmbit territorial de l'estudi

a) Descripció i justificació de l'àmbit territorial de l'estudi i de l'adequació a les determinacions, normes o plans assenyalats en la documentació informativa.

b) Plànol a escala 1/20.000 amb la delimitació de l'àmbit territorial.

8. Delimitació i caracterització de les unitats de paisatge i recursos paisatgístics

a) Definició i caracterització de les unitats de paisatge i els recursos paisatgístics amb detall de cada un d'aquests. Justificació del mètode seguit.

b) Plànol, a escala 1/20.000 o major amb delimitació de les unitats de paisatge i recursos paisatgístics.

c) Inventari d'activitats o elements conflictius des del punt de vista visual o paisatgístic que almenys inclourà les edificacions o instal·lacions en ruïna i àmbits degradats en els entorns urbans, rurals, industrials o naturals, per abandó o cessament d'activitats productives, deteriorament del sòl o la seua coberta, sòls contaminats, activitats i elements impropis, catàstrofes naturals, deteriorament de l'escena o de la vista d'elements singulars, implantació d'infraestructures i instal·lacions publicitàries i altres de naturalesa anàloga.

9. Anàlisi visual

a) Fitxa de cada punt d'observació, amb definició gràfica de situació, delimitació de la conca visual i unitats de paisatge i recursos paisatgístics situats en aquesta. Observadors i classificació.

b) Plànol de visibilitat, a escala 1/20.000 o major amb situació dels punts d'observació i indicadors de coordenades UTM, i delimitació de les zones de visibilitat màxima, mitjana, baixa i nul·la.

10. Valor i objectius de qualitat paisatgística

2. Los Programas de Paisaje se desarrollarán conforme al capítulo VI del presente Título y concretarán las medidas, actuaciones y proyectos de paisaje necesarios para cumplir los Objetivos de Calidad Paisajística definidas para el ámbito de estudio.

Artículo 44. Documentación del Estudio de Paisaje

La documentación del Estudio de Paisaje, se ajustará al siguiente contenido:

DOCUMENTACIÓN INFORMATIVA

1. Síntesis de los Planes o normas de carácter territorial, urbanístico, medioambiental o cualquier otra de carácter sectorial que le sean de aplicación

2. Determinaciones de carácter paisajístico que le son de aplicación y en especial las contenidas en los Estudios de Paisaje ya aprobados de rango igual o superior, incorporando de los mismos:

a) Plano a escala 1/20.000 con las Unidades de Paisaje y Recursos Paisajísticos diferenciando los catalogados y Sistema de Espacios Abiertos, aprobados o en tramitación en el ámbito del Estudio que se desarrolla. Ficha para cada una de ellos que contenga el carácter, valor y objetivos de calidad ya asignados.

b) Normas de Integración Paisajística y Programas de Paisaje vigentes en el ámbito del Plan que se desarrolla

3. Información y análisis territorial del ámbito del Estudio.

4. Análisis de las actividades y procesos con incidencia en el paisaje. Características, dinámicas y presiones que los modifican

DOCUMENTACIÓN JUSTIFICATIVA

5. Adecuación a planes o normas vigentes:

a) Justificación de la adecuación a los instrumentos a los que se refiere la documentación informativa y de la consideración de los condicionantes territoriales y dinámicas que afectan al ámbito del Estudio

b) Justificación de la incorporación y desarrollo de las Normas de Integración Paisajística establecidas en el Título II

6. Plan de Participación Pública

Informe de seguimiento del Plan de Participación Pública conforme a lo establecido en el presente reglamento

7. Ámbito territorial del Estudio

a) Descripción y Justificación del ámbito territorial del Estudio y de la adecuación a las determinaciones, normas o planes señaladas en la documentación informativa.

b) Plano a escala 1/20.000 con la delimitación del ámbito territorial

8. Delimitación y caracterización de las Unidades de Paisaje y Recursos Paisajísticos

a) Definición y caracterización de las Unidades de Paisaje y los Recursos Paisajísticos con detalle de cada uno de ellos. Justificación del método seguido.

b) Plano, a escala 1/20.000 o mayor con delimitación de las Unidades de Paisaje y Recursos Paisajísticos.

c) Inventario de actividades o elementos conflictivos desde el punto de vista visual o paisajístico que al menos incluirá las edificaciones o instalaciones en ruina y ámbitos degradados en los entornos urbanos, rurales, industriales o naturales, por abandono o cese de actividades productivas, deterioro del suelo o su cubierta, suelos contaminados, actividades y elementos impropios, catástrofes naturales, deterioro de la escena o de la vista de elementos singulares, implantación de infraestructuras e instalaciones publicitarias y otros de naturaleza análoga.

9. Análisis Visual

a) Ficha de cada Punto de Observación, con definición gráfica de situación, delimitación de la cuenca visual y Unidades de Paisaje y Recursos Paisajísticos situados en la misma. Observadores y clasificación.

b) Plano de visibilidad, a escala 1/20.000 o mayor con situación de los Puntos de Observación e indicadores de coordenadas UTM, y delimitación de las zonas de visibilidad máxima, media, baja y nula.

10. Valor y objetivos de Calidad Paisajística

a) Justificació del mètode seguit per a la valoració de les unitats de paisatge i els recursos paisatgístics amb detall de cada un d'aquests.

b) Fitxa per a cada unitat de paisatge i cada recurs paisatgístic que en reculla, la delimitació gràfica, descripció del seu caràcter, valor i objectius de qualitat paisatgística.

c) Plànol, a escala 1/20.000 o major amb delimitació de les unitats de paisatge i recursos paisatgístics, classificats pel seu valor-objectiu de qualitat, en cinc categories.

11. Justificació de les mesures i accions proposades per a la consecució dels objectius de qualitat paisatgística

DOCUMENTACIÓ AMB CARÀCTER NORMATIU

12. Catàleg

El catàleg constituirà un document diferenciable de l'estudi de paisatge que forma part de l'ordenació estructural de conformitat amb el que estableixen els articles 36.a) i 45.4 de la Llei 16/2005, de 30 de desembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana.

13. Normes d'integració paisatgística que formen part de l'ordenació estructural de conformitat amb el que estableix l'article 36.1.h) de la Llei 16/2005, de 30 de desembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana

Diferenciaran les que es referisquen al catàleg i al sistema d'espais oberts, de les altres.

14. Sistema d'espais oberts que formen part de l'ordenació estructural de conformitat amb el que estableix l'article 36.1.c) de la Llei 16/2005, de 30 de desembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana.

a) Normes d'integració paisatgística referides al sistema d'espais oberts, que determinen el grau de protecció, règim d'usos del sòl.

b) Plànol a escala 1/20.000 o major amb la delimitació del sistema d'espais oberts, amb delimitació de les diferents zones de tractament establides en les normes d'integració paisatgística

15. Programes de paisatge

a) Fitxa per a cada un dels programes proposats explicant en què consisteixen, els objectius i estratègies, i què han de complir per a aconseguir els objectius de qualitat.

b) Plànol E 1/20.000 o major que delimita els àmbits dels programes de paisatge.

Article 45. Tramitació dels estudis de paisatge d'àmbit municipal

1. Els estudis de paisatge, es tramitaran conjuntament amb el Pla territorial o urbanístic a què acompanyen.

2. Quan es tracte de plans generals, o d'instruments de planificació urbanística que així ho requerisquen per raó del que determina l'11.1 de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, el document de concert previ inclourà la documentació relativa al Pla de participació pública, plànol amb la delimitació i valor de les unitats paisatgístiques a escala 1/20.000, inventari de recursos paisatgístics i el seu valor, plànol a escala 1/20.000 amb la delimitació del sistema d'espais oberts i la determinació provisional dels objectius de qualitat.

3. El document de planejament sotmés a informació pública inclourà l'estudi de paisatge amb tota la documentació establida en l'article anterior

4. No s'aprovarà definitivament fins que les determinacions de l'estudi de paisatge estiguen contingudes en la documentació del Pla general, les seues modificacions o revisions. La memòria justificativa d'aquest deixarà constància de forma explícita del mode i lloc en què hagen sigut incorporats.

Article 46. Modificació dels estudis de paisatge d'àmbit municipal

Les modificacions de plans urbanístics o territorials que modifiquen l'ordenació estructural i impliquen una modificació de les determinacions dels estudis de paisatge, es tramitaran conforme al procediment establert per a la seua aprovació.

a) Justificación del método seguido para la valoración de las Unidades de Paisaje y los Recursos Paisajísticos con detalle de cada uno de ellos.

b) Ficha para cada Unidad de Paisaje y cada Recurso Paisajístico que recoja, su delimitación gráfica, descripción de su carácter, valor y Objetivos de Calidad Paisajística.

c) Plano, a escala 1/20.000 o mayor con delimitación de las Unidades de Paisaje y Recursos Paisajísticos, clasificados por su valor-objetivo de calidad, en cinco categorías.

11. Justificación de las medidas y acciones propuestas para la consecución de los Objetivos de Calidad Paisajística

DOCUMENTACIÓN CON CARÁCTER NORMATIVO

12. Catálogo

El catálogo constituirá un documento diferenciable del Estudio de Paisaje que forma parte de la ordenación estructural de conformidad con lo establecido en los artículos 36.a) y 45.4 de la Ley 16/2005, de 30 de diciembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana.

13. Normas de Integración Paisajística que forman parte de la ordenación estructural de conformidad con lo establecido en el artículo 36.1.h) de la Ley 16/2005, de 30 de diciembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana.

Diferenciarán las que se refieran al Catálogo y al Sistema de Espacios Abiertos, de las demás

14. Sistema de Espacios Abiertos que forman parte de la ordenación estructural de conformidad con lo establecido en el artículo 36.1.c) de la Ley 16/2005, de 30 de diciembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana.

a) Normas de Integración Paisajística referidas al Sistema de Espacios Abiertos, que determinen el grado de protección, régimen de usos del suelo.

b) Plano a escala 1/20.000 o mayor con la delimitación del Sistema de Espacios Abiertos, con delimitación de las diferentes zonas de tratamiento establecidas en las Normas de Integración Paisajística

15. Programas de Paisaje

a) Ficha para cada uno de los Programas propuestos explicando en qué consisten, los objetivos y estrategias, y qué deben cumplir para conseguir los objetivos de calidad.

b) Plano E 1/20.000 o mayor que delimita los ámbitos de los Programas de Paisaje.

Artículo 45. Tramitación de los Estudios de Paisaje de ámbito municipal

1. Los Estudios de Paisaje, se tramitarán conjuntamente con el Plan Territorial o Urbanístico al que acompañen.

2. Cuando se trate de Planes Generales, o de instrumentos de planificación urbanística que así lo requieran en virtud de lo determinado el 11.1 de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, el documento de Concerto Previo incluirá la documentación relativa al Plan de Participación Pública, Plano con la delimitación y valor de las Unidades Paisajísticas a escala 1/20.000, inventario de recursos paisajísticos y su valor, Plano a escala 1/20.000 con la delimitación del Sistema de Espacios Abiertos y la determinación provisional de los objetivos de calidad.

3. El documento de planeamiento sometido a información pública incluirá el Estudio de Paisaje con toda la documentación establecida en el artículo anterior.

4. No procederá la aprobación definitiva hasta que las determinaciones del Estudio de Paisaje estén contenidas en la documentación del Plan General, sus modificaciones o revisiones. La memoria justificativa de éste dejará constancia de forma explícita del modo y lugar en que hayan sido incorporados.

Artículo 46. Modificación de los Estudios de Paisaje de ámbito municipal

Las modificaciones de Planes urbanísticos o territoriales que modifiquen la ordenación estructural e impliquen una modificación de las determinaciones de los Estudios de Paisaje, se tramitarán conforme al procedimiento establecido para su aprobación.

Article 47. Tramitació dels estudis de paisatge d'àmbit intermunicipal

1. Els estudis de paisatge que acompanyen plans urbanístics d'àmbit supramunicipal o aquells d'àmbit intermunicipal que es tramiten de forma independent s'ajustaran al procediment establert en l'article 92 de la Llei 16/2005, de 30 de desembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana.

2. Els estudis de paisatge d'àmbit intermunicipal o supramunicipal que acompanyen els plans d'acció territorial, es tramitaran conjuntament amb aquests, i és necessari que, el document sotmés a informació pública continga la documentació completa, i informe previ de la conselleria competent en ordenació del territori i paisatge respecte de:

- Pla de participació pública.
- Delimitació, caracterització i valoració de les unitats de paisatge i els recursos paisatgístics.
- Sistema d'espais oberts.

CAPÍTOL IV ESTUDIS D'INTEGRACIÓ PAISATGÍSTICA

Article 48. Estudis d'integració paisatgística

1. Els estudis d'integració paisatgística s'elaboraran en els casos previstos en l'article 11.3 de la Llei d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge valorant la incidència en el paisatge de les actuacions que tinguen com a objecte nous creixements urbans o la implantació de noves infraestructures.

2. De conformitat amb el que estableix l'apartat 4 de l'esmentat article, han de proposar mesures correctores i compensatòries dels impactes paisatgístics que facen viable el projecte, i les administracions amb competència per a la seua aprovació les incorporaran al contingut de la resolució, tant de l'aprovació del pla o projecte com de la declaració d'impacte ambiental o avaluació estratègica ambiental, conforme al procediment previst en l'article 58 d'aquest reglament.

3. La justificació del compliment de l'article 12.1 de la Llei del sòl no urbanitzable, dels apartats 1 a 3 de l'article 8 de la Llei 16/2005, de 30 de desembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana i l'anàlisi de l'impacte paisatgístic dels projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental a l'empara del que disposa la Llei 2/1989, de 3 de març i del seu reglament de desplegament aprovat per Decret 162/1990, de 15 d'octubre, es realitzarà mitjançant un estudi d'integració paisatgística.

4. Conseqüentment ha d'anar acompanyat d'estudi d'integració paisatgística:

- a) El planejament urbanístic de desenvolupament previst en els apartats b, c, d i f de l'article 38 de la Llei 16/2005, de 30 de desembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana .
- b) Les sol·licituds de llicències urbanístiques dins dels conjunts i els seus entorns declarats béns d'interés cultural i dins dels espais naturals protegits.
- c) Les sol·licituds de declaracions d'interés comunitari.
- d) Autoritzacions i llicències a sòl no urbanitzable no incloses en els àmbits anteriors.
- e) Els projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental a l'empara del que disposa la Llei 2/1989, de 3 de març i del seu reglament de desplegament aprovat per Decret de 162/1990, de 15 d'octubre, l'anàlisi d'impacte visual es substitueix per l'esmentat estudi conforme al que ha assenyalat l'article 58 d'aquest reglament.
- f) Projectes d'infraestructures o obres públiques.

Article 49. Objecte i determinacions

1. Els estudis d'integració paisatgística tenen com a objecte predir i valorar la magnitud i la importància dels efectes que les noves actuacions o la remodelació d'actuacions preexistents poden arribar a produir en el caràcter del paisatge i en la seua percepció i determinar estratègies per a evitar els impactes o mitigar els possibles efectes negatius.

2. L'estudi d'integració paisatgística inclourà la valoració dels impactes paisatgístics i visuals que produeix una actuació sobre el paisatge.

Artículo 47. Tramitación de los Estudios de Paisaje de ámbito intermunicipal

1. Los Estudios de Paisaje que acompañen a planes urbanísticos de ámbito supramunicipal o aquellos de ámbito intermunicipal que se tramiten de forma independiente se ajustarán al procedimiento establecido en el artículo 92 de la Ley 16/2005, de 30 de diciembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana.

2. Los Estudios de Paisaje de ámbito intermunicipal o supramunicipal que acompañen a los Planes de Acción Territorial, se tramitarán conjuntamente con éstos, siendo necesario que, el documento sometido a información pública contenga la documentación completa, e informe previo de la Conselleria competente en ordenación del territorio y paisaje respecto de:

- Plan de Participación Pública.
- Delimitación, caracterización y valoración de las Unidades de Paisaje y los Recursos Paisajísticos.
- Sistema de Espacios Abiertos.

CAPÍTULO IV ESTUDIOS DE INTEGRACIÓN PAISAJÍSTICA

Artículo 48. Estudios de Integración Paisajística

1. Los Estudios de Integración Paisajística se elaborarán en los casos previstos en el artículo 11.3 de la Ley de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje valorando la incidencia en el paisaje de las actuaciones que tengan por objeto nuevos crecimientos urbanos o la implantación de nuevas infraestructuras.

2. De conformidad con lo establecido en el apartado 4 del citado artículo, deberán proponer medidas correctoras y compensatorias de los impactos paisajísticos que hagan viable el proyecto, y las administraciones con competencia para su aprobación las incorporarán al contenido de la resolución, tanto de la aprobación del plan o proyecto como de la Declaración de Impacto Ambiental o Evaluación Estratégica Ambiental, conforme al procedimiento previsto en el artículo 58 de este Reglamento.

3. La justificación del cumplimiento del artículo 12.1 de la Ley del Suelo No Urbanizable, de los apartados 1 a 3 del artículo 8 de la Ley 16/2005, de 30 de diciembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana y el análisis del impacto paisajístico de los proyectos sometidos a Evaluación de Impacto Ambiental al amparo de lo dispuesto en la Ley 2/1989, de 3 de marzo y de su Reglamento de desarrollo aprobado por Decreto 162/1990, de 15 de octubre, se realizará mediante un Estudio de Integración Paisajística.

4. Consecuentemente deberán ir acompañado de Estudio de Integración Paisajística:

- a) El planeamiento urbanístico de desarrollo contemplado en los apartados b, c, d y f del artículo 38 de la Ley 16/2005, de 30 de diciembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana .
- b) Las solicitudes de licencias urbanísticas dentro de los conjuntos y sus entornos declarados Bienes de Interés Cultural y dentro de los Espacios Naturales Protegidos.
- c) Las solicitudes de Declaraciones de Interés Comunitario.
- d) Autorizaciones y licencias en suelo no urbanizable no incluidas en los ámbitos anteriores.
- e) Los proyectos sometidos a evaluación de impacto ambiental al amparo de lo dispuesto en la Ley 2/1989, de 3 de marzo y de su Reglamento de desarrollo aprobado por Decreto de 162/1990, de 15 de octubre, sustituyéndose el análisis de impacto visual por el citado estudio conforme a lo señalado en el artículo 58 de este Reglamento.
- f) Proyectos de Infraestructuras u obras públicas

Artículo 49. Objeto y determinaciones

1. Los Estudios de Integración Paisajística tienen por objeto predecir y valorar la magnitud y la importancia de los efectos que las nuevas actuaciones o la remodelación de actuaciones preexistentes pueden llegar a producir en el carácter del paisaje y en su percepción y determinar estrategias para evitar los impactos o mitigar los posibles efectos negativos.

2. El Estudio de Integración Paisajística incluirá la valoración de los impactos paisajísticos y visuales que produce una actuación sobre el paisaje.

a) La valoració de la integració paisatgística d'una actuació analitza i valora la capacitat o la fragilitat d'un paisatge per a acomodar els canvis produïts per l'actuació sense perdre el seu valor o caràcter paisatgístic.

b) La valoració de la integració visual d'una actuació analitza i valora els canvis en la composició de vistes cap al paisatge com a resultat de la implantació d'una actuació, de la resposta de la població a aquests canvis i dels efectes sobre la qualitat visual del paisatge existent.

3. Quan a l'àrea d'estudi existisca un estudi o catàleg de paisatge municipal o supramunicipal s'incorporaran les especificacions de les unitats de paisatge afectades per l'actuació.

Article 50. Integració paisatgística

1. Una actuació es considera integrada en el paisatge si no afecta negativament el caràcter del lloc i no impedeix la possibilitat de percebre els recursos paisatgístics.

2. S'entendrà que una actuació no està integrada en el paisatge i, consegüentment, produeix impacte paisatgístic i visual quan es donen una o diverses de les circumstàncies següents:

a) Incompleix les normes d'integració paisatgística establides en el títol II d'aquest reglament.

b) Falta d'adequació de l'actuació a l'estudi de paisatge o catàleg de paisatge, per incompliment de les normes d'integració paisatgística d'aquell definides per a les unitats de paisatge on es localitza l'actuació o per a les regulades en aquest reglament o falta d'adequació als criteris que van determinar la inclusió d'un espai en el catàleg.

c) Bloqueja o genera un efecte advers sobre algun recurs paisatgístic dels descrits en el capítol anterior o danya o destrueix recursos paisatgístics de valor alt o molt alt.

d) Crea enlluernaments o il·luminació que afecten recursos visuals descrits en l'apartat anterior.

e) Disminueix la integritat en la percepció d'un element del patrimoni cultural, o afecta negativament el seu significat històric.

f) Difereix i contrasta significativament de l'entorn on s'ubica i redueix el valor visual del paisatge per la seua extensió, volum, composició, tipus, textura, color, forma, etc.

g) Domina, alterant negativament, la composició del paisatge o els seus elements percebuts des d'un punt d'observació principal.

Article 51. Àmbit dels estudis d'integració paisatgística

1. L'àmbit dels estudis d'integració paisatgística comprendrà, per a cada pla, projecte o actuació per al qual és obligatòria la seua realització conforme al que estableix l'article 48.4 del present reglament, la unitat o unitats de paisatge completes afectades per la conca visual de l'actuació tant en la seua fase de construcció com d'exploració.

2. A l'efecte, s'entén per conca visual aquella part del territori des d'on és visible l'actuació i que es percep espacialment com una unitat definida generalment per la topografia i la distància. La conca visual pot contenir al seu torn una part d'una unitat de paisatge, una unitat completa o diverses unitats de paisatge.

Article 52. Contingut dels estudis d'integració paisatgística

El contingut dels estudis d'integració paisatgística s'adaptarà al tipus de projecte i al paisatge on s'ubica, i inclourà:

1. Pla de participació pública.

2. Descripció i definició de l'abast de l'actuació.

3. Delimitació de l'àmbit d'estudi i caracterització de les unitats de paisatge i dels recursos paisatgístics afectats, conforme a la secció 1 del capítol III del present títol.

4. Plans i projectes en tràmit o execució en el mateix àmbit.

5. Valoració de la integració paisatgística o justificació del compliment de les determinacions contingudes en els instruments de paisatge que s'apliquen, i en especial de l'estudi de paisatge o catàleg de paisatge.

6. La valoració de la integració visual a partir d'una anàlisi visual de l'àmbit desenvolupat conforme a l'article 36.

a) La Valoración de la Integración Paisajística de una actuación analiza y valora la capacidad o fragilidad de un paisaje para acomodar los cambios producidos por la actuación sin perder su valor o carácter paisajístico.

b) La Valoración de la Integración Visual de una actuación analiza y valora los cambios en la composición de vistas hacia el paisaje como resultado de la implantación de una actuación, de la respuesta de la población a esos cambios y de los efectos sobre la calidad visual del paisaje existente.

3. Cuando en el área de estudio exista un Estudio o Catálogo de Paisaje municipal o supramunicipal se incorporarán las especificaciones de las Unidades de Paisaje afectadas por la actuación.

Artículo 50. Integración paisajística

1. Una actuación se considera integrada en el paisaje si no afecta negativamente al carácter del lugar y no impide la posibilidad de percibir los recursos paisajísticos.

2. Se entenderá que una actuación no está integrada en el paisaje y, consiguientemente, produce impacto paisajístico y visual cuando se den una o varias de las siguientes circunstancias:

a) Incumple las Normas de Integración Paisajística establecidas en el título II de este Reglamento

b) Falta de adecuación de la actuación al Estudio de Paisaje o Catálogo de Paisaje, por incumplimiento de las Normas de Integración Paisajística de aquél definidas para las Unidades de Paisaje donde se localiza la actuación o para las reguladas en este Reglamento o falta de adecuación a los criterios que determinaron la inclusión de un espacio en el Catálogo.

c) Bloquea o genera un efecto adverso sobre algún Recurso Paisajístico de los descritos en el capítulo anterior o daña o destruye recursos paisajísticos de valor alto o muy alto.

d) Crea deslumbramientos o iluminación que afectan a recursos visuales descritos en el apartado anterior.

e) Disminuye la integridad en la percepción de un elemento del patrimonio cultural, o afecta negativamente su significado histórico.

f) Difiere y contrasta significativamente del entorno donde se ubica y reduce el valor visual del paisaje por su extensión, volumen, composición, tipo, textura, color, forma, etc.

g) Domina, alterando negativamente, la composición del paisaje o sus elementos percibidos desde un Punto de Observación Principal.

Artículo 51. Ámbito de los Estudios de Integración Paisajística

1. El ámbito de los Estudios de Integración Paisajística abarcará, para cada plan, proyecto o actuación para el que es obligatoria su realización conforme a lo establecido en el artículo 48.4 del presente reglamento, la Unidad o Unidades de Paisaje completas afectadas por la cuenca visual de la actuación tanto en su fase de construcción como de explotación.

2. A estos efectos, se entiende por cuenca visual aquella parte del territorio desde donde es visible la actuación y que se percibe espacialmente como una unidad definida generalmente por la topografía y la distancia. La Cuenca Visual puede contener a su vez una parte de una Unidad de Paisaje, una Unidad completa o varias Unidades de Paisaje.

Artículo 52. Contenido de los Estudios de Integración Paisajística

El contenido de los Estudios de Integración Paisajística se adaptará al tipo de proyecto y al paisaje donde se ubica, e incluirá:

1. Plan de Participación Pública

2. Descripción y definición del alcance de la actuación.

3. Delimitación del ámbito de estudio y caracterización de las Unidades de Paisaje y de los Recursos Paisajísticos afectados, conforme a la sección 1 del capítulo III del presente título.

4. Planes y proyectos en trámite o ejecución en el mismo ámbito.

5. Valoración de la Integración Paisajística o justificación del cumplimiento de las determinaciones contenidas en los instrumentos de paisaje que le sean de aplicación, y en especial del Estudio de Paisaje o Catálogo de Paisaje.

6. La Valoración de la Integración Visual a partir de un Análisis Visual del ámbito desarrollado conforme al artículo 36.

7. La identificació dels impactes paisatgístics i visuals i la previsió de la seua importància i magnitud.

8. Les mesures d'integració i mitigació d'impactes i programa d'implementació.

Article 53. Abast i descripció de l'actuació

1. La descripció de l'actuació objecte d'estudi d'integració paisatgística, mostrarà els continguts següents:

a) Antecedents del pla o projecte. Beneficis socials, econòmics i ambientals del projecte i les conseqüències que es produirien en cas de no realitzar-se. Conclusions de possibles processos de participació realitzats.

b) Descripció del pla o projecte, que inclourà com a mínim:

– Localització de l'actuació i delimitació de l'àrea de l'estudi en plànols a escala 1/20.000.

– Descripció de tots els elements que formen l'actuació i que poden afectar el paisatge, incloent accessos, infraestructures, etc.

– Identificació de cada una de les fases de l'actuació, incloent la fase de construcció.

– Plantes, alzats i seccions de l'actuació.

– Detalls de tots els elements i estructures que afecten la seua aparença externa, així com els materials, acabaments, colors i textures.

– El text descriptiu serà breu i concís limitant-se a explicar i a recolzar el material il·lustratiu.

2. La descripció del projecte i de tots els seus elements, tant permanents com temporals, es realitzarà tant per a la fase de construcció com per a la fase d'exploració o producció.

Article 54. Valoració de la integració paisatgística

1. La valoració de la integració paisatgística d'una actuació analitzarà la capacitat o la fragilitat d'un paisatge per a acomodar els canvis produïts per l'actuació sense perdre el seu valor o caràcter paisatgístic.

2. La valoració de la integració paisatgística tindrà en compte els següents aspectes dels possibles impactes paisatgístics:

a) Fonts potencials d'impacte. S'identificaran les principals causes o fonts potencials de produir impactes en el paisatge.

b) Identificació dels impactes potencials.

c) Caracterització i magnitud de cada un d'aquests tant en la fase de construcció com en el seu funcionament, per a diferents horitzons temporals. S'analitzaran, almenys els factors següents:

– Escala de l'actuació i l'extensió física de l'impacte.

– Bondat o efecte beneficiós o advers de l'impacte sobre el valor del paisatge

– Incidència, identificant els impactes directes sobre elements específics del paisatge i els indirectes que incidisquen sobre el patró que defineix el caràcter del lloc.

– Duració, diferenciant si l'impacte repercutirà sobre el paisatge a curt, mig o llarg termini, tant en la fase de construcció com en la de funcionament o vida de l'acció proposada.

– Permanència, o caràcter reversible o irreversible de l'impacte sobre el paisatge.

– Individualitat, indicant el caràcter singular o acumulatiu amb altres de l'impacte.

3. La valoració de la integració paisatgística analitzarà el grau de sensibilitat que té el paisatge al canvi segons, almenys, els aspectes següents:

a) La singularitat o l'escassetat dels elements del paisatge considerats a escales local o regional.

b) La capacitat de transformació de les unitats de paisatge i dels recursos paisatgístics que s'han d'acomodar canvis sense una pèrdua inacceptable del seu caràcter o que interferisca negativament en el seu valor paisatgístic.

c) Objectius de qualitat paisatgística de les unitats de paisatge de l'àmbit d'estudi.

4. La valoració comportarà la classificació de la importància dels impactes com a combinació de la magnitud de l'impacte i la sensibilitat del paisatge. Aquests poden ser: substancial, moderat, lleu i insignificant.

5. S'identificarà el potencial de les mesures correctores. Aquestes podran conduir a adoptar una localització diferent, una ordenació

7. La identificació de los Impactos Paisajísticos y Visuales y la previsión de su importancia y magnitud

8. Las medidas de integración y mitigación de impactos y programa de implementación.

Artículo 53. Alcance y descripción de la actuación

1. La descripción de la actuación objeto de Estudio de Integración Paisajística, reflejará los siguientes contenidos:

a) Antecedentes del plan o proyecto. Beneficios sociales, económicos y medioambientales del proyecto y las consecuencias que se producirían en caso de no realizarse. Conclusiones de posibles procesos de participación realizados.

b) Descripción del plan o proyecto, que incluirá como mínimo:

– Localización de la actuación y delimitación del área del estudio en planos a escala 1/20.000. Descripción de todos los elementos que componen la actuación y que pueden afectar al paisaje, incluyendo accesos, infraestructuras, etc.

– Identificación de cada una de las fases de la actuación, incluyendo la fase de construcción.

– Plantas, alzados y secciones de la actuación.

– Detalles de todos los elementos y estructuras que afectan su apariencia externa, así como los materiales, acabados, colores y texturas.

– El texto descriptivo será breve y conciso limitándose a explicar y a apoyar el material ilustrativo.

2. La descripción del proyecto y de todos sus elementos, tanto permanentes como temporales, se realizará tanto para la fase de construcción como para la fase de explotación o producción.

Artículo 54. Valoración de la Integración Paisajística

1. La Valoración de la Integración Paisajística de una actuación analizará la capacidad o fragilidad de un paisaje para acomodar los cambios producidos por la actuación sin perder su valor o carácter paisajístico.

2. La Valoración de la Integración Paisajística tendrá en cuenta los siguientes aspectos de los posibles impactos paisajísticos:

a) Fuentes potenciales de impacto. Se identificarán las principales causas o fuentes potenciales de producir impactos en el paisaje.

b) Identificación de los Impactos potenciales.

c) Caracterización y magnitud de cada uno de ellos tanto en la fase de construcción como en su funcionamiento, para diferentes horizons temporales. Se analizarán, al menos los siguientes factores:

– Escala de la actuación y la extensión física del impacto.

– Bondad o efecto beneficioso o adverso del impacto sobre el valor del paisaje

– Incidencia, identificando los impactos directos sobre elementos específicos del paisaje y los indirectos que incidan sobre el patrón que define el carácter del lugar.

– Duración, diferenciando si el impacto va a repercutir sobre el paisaje a corto, medio o largo plazo, tanto en la fase de construcción como en la de funcionamiento o vida de la acción propuesta.

– Permanencia, o carácter reversible o irreversible del impacto sobre el paisaje.

– Individualidad, indicando el carácter singular o acumulativo con otros del impacto

3. La Valoración de la Integración Paisajística analizará el grado de sensibilidad que tiene el paisaje al cambio en función, al menos, de los siguientes aspectos:

a) La singularidad o escasez de los elementos del paisaje considerados a escalas local o regional

b) La capacidad de transformación de las Unidades de Paisaje y de los Recursos Paisajísticos a acomodar cambios sin una pérdida inacceptable de su carácter o que interfiera negativamente en su valor paisajístico.

c) Objetivos de calidad paisajística de las Unidades de Paisaje del ámbito de estudio.

4. La valoración conllevará la clasificación de la importancia de los impactos como combinación de la magnitud del impacto y la sensibilidad del paisaje. Estos pueden ser: sustancial, moderado, leve e insignificante.

5. Se identificará el potencial de las medidas correctoras. Estas podrán conducir a adoptar una localización diferente, una ordenación

diferent, un disseny alternatiu o modificacions del disseny per a evitar, prevenir o reduir al mínim els impactes.

6. En la valoració es farà la predicció de la importància de l'impacte al paisatge abans i després de l'aplicació de les mesures correctores.

Article 55. Valoració de la integració visual

1. La valoració de la integració visual valorarà específicament el possible impacte visual d'una actuació en el paisatge segons la visibilitat de l'actuació.

2. La valoració de la integració visual identificarà els impactes visuals segons, almenys, els factors següents:

a) La compatibilitat visual de les característiques de l'actuació: volum, altura, forma, proporció, ritmes dels elements construïts, color, material, textura, etc.

b) El bloqueig de vistes cap a recursos paisatgístics de valor alt o molt alt.

c) La millora de la qualitat visual.

d) Els reflexos de la llum solar o la llum artificial.

3. La valoració de la integració visual contindrà:

a) L'anàlisi de les vistes des dels principals punts d'observació i la valoració de la variació en la qualitat de les vistes a causa de la nova actuació.

b) La classificació de la importància dels impactes visuals com a combinació de la magnitud de l'impacte i la sensibilitat dels receptors. Aquests poden ser: substancial, moderat, lleu i insignificant.

c) La identificació del potencial de les mesures correctores. Aquestes poden conduir a adoptar una ordenació diferent, un disseny alternatiu o modificacions del disseny per a prevenir o reduir al mínim els impactes.

d) La predicció de la importància de l'impacte en el paisatge abans i després de l'aplicació de les mesures correctores.

Article 56. Mesures d'integració en el paisatge i programa d'implementació

1. Quan l'estudi d'integració paisatgística identifique impactes paisatgístics i visuals es requerirà l'aplicació de les mesures correctores necessàries per a evitar, reduir o compensar qualsevol efecte negatiu sobre el paisatge conforme al que ha determinat l'article 11.4 de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, indicant si és el cas, la forma de concretar les mesures correctores o compensatòries. Podrà suspendre's l'aprovació del projecte o pla fins a la prestació de garantia suficient per al compliment d'aquestes.

2. Les mesures d'integració en el paisatge són les mesures que s'han aplicat en l'actuació per a, no solament mitigar els impactes paisatgístics i visuals definits en els articles anteriors, sinó també per a millorar el paisatge i la qualitat visual de l'entorn.

3. Les mesures d'integració per a evitar o mitigar un impacte paisatgístic o visual són, en ordre prioritari d'aplicació:

a) La localització i l'ordenació en el paisatge. L'actuació es localitzarà, preferentment fora del camp visual d'un recurs paisatgístic.

b) El disseny formal de l'actuació i de la seua implantació en el paisatge. Quan es justifique la impossibilitat de canviar la localització de l'activitat per a evitar els impactes visuals a un recurs paisatgístic, els elements del projecte es dissenyaran de tal forma que eliminen o reduïsquen els impactes en la zona en què l'activitat es localitza. Es consideraran, entre altres, els aspectes següents:

– Disseny dels elements del projecte: extensió, altura, volum, distàncies entre elements, reculades, colors, textures.

– Disseny de l'assentament i entorn del projecte: disseny de la topografia i plantacions en l'entorn del projecte per a aconseguir la seua integració en el paisatge.

4. De forma excepcional pel seu interès públic, quan els impactes produïts per una actuació siguin importants i inevitables i no es puguin aplicar mesures correctores efectives es proposaran actuacions alternatives de millora del paisatge en la mateixa conca visual o en una altra. Poden ser, entre altres: retirada d'artefactes que degraden el paisatge, regeneració de zones degradades existents, obertura de noves vistes

diferente, un diseño alternativo o modificaciones del diseño para evitar, prevenir o reducir al mínimo los impactos.

6. En la valoración se hará la predicción de la importancia del impacto al paisaje antes y después de la aplicación de las medidas correctoras.

Artículo 55. Valoración de la Integración Visual

1. La Valoración de la Integración Visual valorará específicamente el posible Impacto Visual de una actuación en el paisaje en función de la visibilidad de la actuación.

2. La Valoración de la Integración Visual identificará los impactos visuales en función, al menos, de los siguientes factores:

a) La compatibilidad visual de las características de la actuación: volumen, altura, forma, proporción, ritmos de los elementos contruidos, color, material, textura, etc.

b) El bloqueo de vistas hacia recursos paisajísticos de valor alto o muy alto.

c) La mejora de la calidad visual.

d) Los reflejos de la luz solar o luz artificial.

3. La Valoración de la Integración Visual contendrá:

a) El análisis de las vistas desde los principales puntos de observación y la valoración de la variación en la calidad de las vistas debida a la nueva actuación.

b) La clasificación de la importancia de los impactos visuales como combinación de la magnitud del impacto y la sensibilidad de los receptores. Estos pueden ser: sustancial, moderado, leve e insignificante.

c) La identificación del potencial de las medidas correctoras. Estas pueden conducir a adoptar una ordenación diferente, un diseño alternativo o modificaciones del diseño para prevenir y/o reducir al mínimo los impactos.

d) La predicción de la importancia del impacto al paisaje antes y después de la aplicación de las medidas correctoras.

Artículo 56. Medidas de Integración en el Paisaje y Programa de Implementación

1. Cuando el Estudio de Integración Paisajística identifique impactos paisajísticos y visuales se requerirá la aplicación de las medidas correctoras necesarias para evitar, reducir o compensar cualquier efecto negativo sobre el paisaje conforme a lo determinado en el artículo 11.4 de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, indicando en su caso, el modo de concretar las medidas correctoras o compensatorias. Podrá suspenderse la aprobación del proyecto o plan hasta la prestación de suficiente garantía para el cumplimiento de éstas.

2. Las medidas de Integración en el paisaje son las medidas a aplicar en la actuación para, no sólo mitigar los impactos paisajísticos y visuales definidos en los artículos anteriores, sino también para mejorar el paisaje y la calidad visual del entorno.

3. Las medidas de Integración para evitar o mitigar un impacto paisajístico o visual son, en orden prioritario de aplicación:

a) La localización y ordenación en el paisaje. La actuación se localizará, preferentemente fuera del campo visual de un recurso paisajístico.

b) El diseño formal de la actuación y de su implantación en el paisaje. Cuando se justifique la imposibilidad de cambiar la localización de la actividad para evitar los impactos visuales a un recurso paisajístico, los elementos del proyecto se diseñarán de tal forma que eliminen o reduzcan los impactos en la zona en que la actividad se localiza. Se considerarán, entre otros, los siguientes aspectos:

– Diseño de los elementos del proyecto: extensión, altura, volumen, distancias entre elementos, retranqueos, colores, texturas.

– Diseño del asentamiento y entorno del proyecto: diseño de la topografía y plantaciones en el entorno del proyecto para lograr su integración en el paisaje.

4. De forma excepcional por su interés público, cuando los impactos producidos por una actuación sean importantes e inevitables y no se puedan aplicar medidas correctoras efectivas se propondrán actuaciones alternativas de mejora del paisaje en la misma cuenca visual o en otra. Pueden ser, entre otras: retirada de artefactos que degradan el paisaje, regeneración de zonas degradadas existents, apertura de nue-

cap als recursos escènics de la zona, condicionament de miradors o recorreguts escènics o altres de naturalesa semblant.

5. Per a cada mesura d'integració es valoraran quantitativament i qualitativament els guanys i les pèrdues ocasionades per l'actuació en els recursos del paisatge afectats.

6. El cost, finançament, posada en pràctica, direcció i manteniment de les mesures proposades quedaran perfectament definides en el Programa d'implementació de manera que s'assegure que el projecte l'assumisca.

7. El Programa d'implementació definirà per a cada una de les mesures d'integració que s'han de realitzar, els horitzons temporals i econòmics i inclourà una valoració econòmica, detalls de realització, cronograma i parts responsables de posar-les en pràctica. Aquest serà aplicable, en el cas de les compensacions a què es refereix l'apartat anterior indicant-se el mode i temps en què s'executaran. L'administració competent podrà reclamar garantia financera en quantia suficient per a assegurar-ne la realització.

8. Quan l'efectivitat de les mesures d'integració requerisca un manteniment continuat en el temps el Programa d'implementació les programarà pel temps que s'estime necessari.

9. Quan l'actuació siga d'iniciativa pública, el cost del Programa d'implementació de les mesures d'integració s'incorporaran al pla o projecte com a part del seu pressupost.

Article 57. Documentació dels estudis d'integració paisatgística

L'estudi d'integració paisatgística contindrà, com a mínim, la documentació següent:

DOCUMENTACIÓ INFORMATIVA

1. Descripció de l'actuació, incloent, almenys, plànols de planta, alçats, seccions o perfils a escala adequada per a la seua correcta interpretació.

2. Àmbit de l'estudi. Constituint per la conca visual, o territori que pot ser observat des de l'actuació, en plànol a escala 1/20.000, sobre el qual es marcaran els llinars de nitidesa a 500, 1.500 i 3.500 m de distància des d'aquesta.

3. Normes, plans, estudis i projectes de caràcter territorial, urbanístic, ambiental o qualsevol altres de caràcter sectorial que s'apliquen.

4. Normes de caràcter paisatgístic que s'apliquen i en especial estudis o catàlegs de paisatge que afecten l'àmbit de l'estudi d'integració paisatgística de l'actuació, incorporant-ne:

– Delimitació, en plànol a escala 1/20.000, de les unitats de paisatge incloses en l'àmbit de l'estudi d'integració i fitxa per a cada una d'aquestes que continga el caràcter, valor i objectius de qualitat.

– Situació, en plànol a escala 1/20.000, dels recursos paisatgístics inventariats dins de l'àmbit de l'estudi i fitxa per a cada un d'aquests amb la identificació, descripció, valor i objectius de qualitat.

– Fitxa de cada un dels elements catalogats.

– Normes d'integració paisatgística.

DOCUMENTACIÓ JUSTIFICATIVA

5. Pla de participació pública

6. Abast i contingut de l'estudi, incloent la justificació de l'àmbit adoptat i descripció de la metodologia de l'avaluació.

7. Justificació del compliment de les determinacions contingudes en els instruments de paisatge que s'apliquen i, en especial de l'estudi de paisatge de planejament del municipi.

8. Valoració de la integració paisatgística .

9. Valoració de la integració visual. Per a l'estimació dels impactes visuals s'utilitzarà la documentació i tècniques de simulació següents.

a) Plànol de les unitats visuals a escala 1/20.000 que mostre:

– La delimitació de les unitats visuals.

– La topografia.

vas vistas hacia los recursos escénicos de la zona, acondicionamiento de miradores o recorridos escénicos u otros de naturaleza similar.

5. Para cada medida de integración se valorará cuantitativa y cualitativamente las ganancias y pérdidas ocasionadas por la actuación en los recursos del paisaje afectados.

6. El coste, financiación, puesta en práctica, dirección y mantenimiento de las medidas propuestas quedarán perfectamente definidas en el Programa de Implementación de forma que se asegure su asunción por el proyecto.

7. El Programa de Implementación definirá para cada una de las medidas de integración a realizar, los horizontes temporales y económicos e incluirá una valoración económica, detalles de realización, cronograma y partes responsables de ponerlas en práctica. Lo mismo será aplicable, en el caso de las compensaciones a que se refiere el apartado anterior indicándose el modo y tiempo en que se ejecutarán. La administración competente podrá reclamar garantía financiera en cuantía suficiente para asegurar su realización.

8. Cuando la efectividad de las Medidas de Integración requiera de un mantenimiento continuado en el tiempo el Programa de Implementación las programará por el tiempo que se estime necesario.

9. Cuando la actuación sea de iniciativa pública, el coste del Programa de Implementación de las Medidas de Integración se incorporarán al plan o proyecto como parte de su presupuesto.

Artículo 57. Documentación de los Estudios de Integración Paisajística

El Estudio de Integración Paisajística contendrá, como mínimo, la siguiente documentación:

DOCUMENTACIÓ INFORMATIVA:

1. Descripción de la actuación, incluyendo, al menos, planos de planta, alzados, secciones o perfiles a escala adecuada para su correcta interpretación.

2. Ámbito del Estudio. Constituido por la cuenca visual, o territorio que puede ser observado desde la actuación, en plano a escala 1/20.000, sobre el que se marcarán los umbrales de nitidez a 500, 1.500 y 3.500 m de distancia desde la misma.

3. Normas, planes, estudios y proyectos de carácter territorial, urbanístico, ambiental o cualquier otra de carácter sectorial que le sean de aplicación.

4. Normas de carácter paisajístico que le son de aplicación y en especial Estudios o Catálogos de Paisaje que afecten al ámbito del Estudio de Integración Paisajística de la actuación, incorporando del mismo:

– Delimitación, en plano a escala 1/20.000, de las Unidades de Paisaje incluidas en el ámbito del estudio de integración y ficha para cada una de ellas que contenga el carácter, valor y objetivos de calidad.

– Situación, en plano a escala 1/20.000, de los Recursos Paisajísticos inventariados dentro del ámbito del estudio y ficha para cada uno de ellos con su identificación, descripción, valor y objetivos de calidad.

– Ficha de cada uno de los elementos Catalogados

– Normas de Integración Paisajística

DOCUMENTACION JUSTIFICATIVA

5. Plan de Participación Pública

6. Alcance y contenido del estudio, incluyendo la justificación del ámbito adoptado y descripción de la metodología de la evaluación.

7. Justificación del cumplimiento de las determinaciones contenidas en los instrumentos de Paisaje que le sean de aplicación y, en especial del Estudio de Paisaje de Planeamiento del municipio.

8. Valoración de la Integración Paisajística .

9. Valoración de la Integración Visual. Para la estimación de los Impactos Visuales se utilizará la documentación y técnicas de simulación siguientes:

a) Plano de las Unidades Visuales a escala 1/20.000 que muestre:

– La delimitación de las Unidades Visuales.

– La topografía.

– Els assentaments urbans i les infraestructures de transport existents.

– Localització de l'actuació que s'avaluarà.

b) Definició dels punts d'observació, que inclourà la seua situació, sobre plànol topogràfic de l'Institut Cartogràfic Valencià a escala 1/20.000, i una fitxa gràfica i escrita per a cada punt d'observació que continga la informació següent:

– La conca visual que comprén el punt d'observació.

– Classificació en el punt de vista principal i secundari segons el grau d'importància.

– Una descripció de les unitats de paisatge i dels recursos paisatgístics que singularitzen la vista.

– Definició del nombre, tipus i expectatives dels observadors potencials.

– Seccions que il·lustren la línia visual entre el punt d'observació i l'actuació.

– Reportatge fotogràfic que mostre el camp de visió

c) Mapa de visibilitat que continga de forma integrada el conjunt dels punts d'observació, les zones de màxima visibilitat, les de visibilitat mitjana, les de visibilitat baixa i les no visibles o zones d'ombra.

10. Els resultats i les conclusions de la valoració de la integració paisatgística i visual es justificaran principalment amb tècniques gràfiques de representació i simulació visual del paisatge com a fotomuntatges, fotos aèries obliques i seccions. El text descriptiu serà senzill, concís i justificat.

11. Les tècniques gràfiques de representació i simulació visual mostraran, des de cada punt d'observació principal, la situació existent, i la previsible amb l'actuació proposada abans i després de posar en pràctica les mesures correctores.

DOCUMENTACIÓ AMB CARÀCTER NORMATIU

12. Mesures d'integració proposades i Programa d'implementació.

Article 58. Tramitació dels estudis d'integració paisatgística

1. Els estudis d'integració paisatgística que acompanyen un instrument de planejament que desenvolupe un sector previst en el Pla general o modifique l'ordenació estructural establida per aquest, es tramitaran conforme al procediment establert per a l'instrument a què acompanyen, quan es tracte d'instruments de planejament reclassificadoris serà necessari que l'estudi de paisatge a què es refereix l'article 74.3.f) de la Llei 16/2005, de 30 de desembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana estiga constituït per un estudi d'integració paisatgística que incorpore les determinacions i documents establerts en la secció 1a del capítol III del títol III del present reglament i la seua tramitació serà la corresponent a l'instrument que acompanya.

2. Els que tinguen com a objecte projectes d'infraestructures i plans d'acció territorial sectorial seguiran a l'efecte de l'aprovació definitiva de l'estudi d'integració paisatgística prèvia a l'aprovació del projecte de la infraestructura la tramitació prevista per a l'avaluació d'estratègia ambiental. Els que tinguen com a objecte autoritzacions i llicències a sòl no urbanitzable es tramitaran conjuntament amb les llicències, i ha de ser objecte de tràmit d'informació pública l'estudi d'integració paisatgística per un termini de 15 dies corresponent a l'aprovació a l'òrgan municipal corresponent

3. Quan per raó del que ha previst l'annex I, del Decret 162/1990, de 15 d'octubre 8) Projectes d'infraestructura i en l'apartat g) Instruments urbanístics i d'ordenació territorial, del Decret 32/2006, de 10 de març, quan alguna obra o projecte haja de ser objecte d'avaluació d'impacte, els aspectes paisatgístics de l'estudi es duran a terme mitjançant la realització separada d'un estudi d'integració paisatgística conforme al que estableix aquesta secció, i el servei competent per a emetre la declaració d'impacte o acte administratiu equivalent ha de sotmetre a informe preceptiu de l'òrgan corresponent de la conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i paisatge l'estudi d'integració a l'efecte que aquests puguen valorar-ne els continguts i concretar les mesures que necessàriament han d'incloure's en la

– Los asentamientos urbanos y las infraestructuras de transporte existentes.

– Localización de la actuación que se va a evaluar.

b) Definición de los Puntos de Observación, que incluirá su situación, sobre plano topográfico del Instituto Cartográfico Valenciano a escala 1/20.000, y una ficha gráfica y escrita para cada punto de observación que contenga la siguiente información:

– La cuenca visual que abarca el Punto de Observación.

– Clasificación en Punto de Vista Principal y Secundario según su grado de importancia.

– Una descripción de las Unidades de Paisaje y de los Recursos Paisajísticos que singularizan la vista.

– Definición del número, tipo y expectativas de los observadores potenciales.

– Secciones que ilustren la línea visual entre el Punto de Observación y la actuación.

– Reportaje fotográfico que muestren el campo de visión

c) Mapa de visibilidad conteniendo de forma integrada el conjunto de los puntos de observación, las zonas de máxima visibilidad, las de visibilidad media, las de visibilidad baja y las no visibles o zonas de sombra.

10. Los resultados y conclusiones de la Valoración de la Integración Paisajística y Visual se justificarán principalmente con técnicas gráficas de representación y simulación visual del paisaje como fotomontajes, fotos aéreas oblicuas y secciones. El texto descriptivo será sencillo, conciso y justificado.

11. Las técnicas gráficas de representación y simulación visual mostrarán, desde cada Punto de Observación Principal, la situación existente, y la previsible con la actuación propuesta antes y después de poner en práctica las medidas correctoras.

DOCUMENTACION CON CARÀCTER NORMATIVO

12. Medidas de Integración propuestas y Programa de Implementación.

Artículo 58. Tramitación de los Estudios de Integración Paisajística

1. Los Estudios de Integración Paisajística que acompañen a un instrumento de planeamiento que desarrolle un sector previsto en el Plan General o modifique la ordenación estructural establecida por este, se tramitaran conforme al procedimiento establecido para el instrumento al que acompañe Cuando se trate de instrumentos de planeamiento reclassificadorios será necesario que el Estudio de Paisaje al que se refiere el artículo 74.3.f) de la Ley 16/2005, de 30 de diciembre, de la Generalitat, Urbanística Valenciana este constituido por un Estudio de Integración Paisajística que incorpore las determinaciones y documentos establecidos en la Sección 1ª del capítulo iii del título III del presente reglamento y su tramitación será la correspondiente al instrumento que acompaña.

2. Los que tengan por objeto proyectos de infraestructuras y Planes de Acción Territorial Sectorial seguirán a los efectos de la aprobación definitiva del Estudio de Integración Paisajística previa a la aprobación del proyecto de la infraestructura la tramitación prevista para la Evaluación de Estrategia Ambiental. Los que tengan por objeto autorizaciones y licencias en suelo no urbanizable se tramitaran conjuntamente con las licencias debiendo ser objeto de tramite de información pública el Estudio de Integración Paisajista por un plazo de 15 días correspondiendo la aprobación al órgano municipal correspondiente

3. Cuando en virtud de lo contemplado en el anexo I, del Decreto 162/1990, de 15 de octubre 8) Proyectos de infraestructura. Y en el apartado g) Instrumentos urbanísticos y de ordenación territorial, del Decreto 32/2006, de 10 de marzo, alguna obra o proyecto deba ser objeto de evaluación de impacto, los aspectos paisajísticos del estudio se llevarán a cabo mediante la realización separada de un Estudio de Integración Paisajística conforme a lo establecido en esta Sección, debiendo el servicio competente para emitir la declaración de impacto o acto administrativo equivalente, someter a informe preceptivo del órgano correspondiente de la Conselleria competente en materia de ordenación del territorio y paisaje el Estudio de Integración a los efectos de que por el mismos puedan valorarse los contenidos del

declaració d'impacte o acte equivalent a l'efecte de la modificació del projecte de què es tracte. Ambdós serveis competents en matèria d'avaluació d'impacte ambiental i paisatge coordinaran les seues actuacions.

4. En tot cas, serà necessàriament oït l'ajuntament a l'efecte d'informar sobre la compatibilitat de l'estudi d'integració amb l'estudi o catàleg de paisatge municipal, o supramunicipal o de la caracterització de les unitats de paisatge realitzades pel proponent del projecte.

5. El Consell podrà dictar reglaments d'ulterior desenvolupament d'aquest article o adoptar els acords que siguen pertinents a l'efecte d'assegurar la dita coordinació entre els òrgans amb competència en matèria d'avaluació d'impacte ambiental i de territori i paisatge.

6. Igualment, respecte de la necessària coordinació entre les autoritats competents en matèria de cultura i de gestió d'espais naturals protegits a l'efecte d'assegurar la força justificativa i normativa dels estudis de paisatge i dels estudis d'integració paisatgística que s'elaboren per a les actuacions dins dels conjunts i els seus entorns declarats bé d'interès cultural i dels espais naturals protegits.

CAPÍTOL V CATÀLEGS DE PAISATGE

Article 59. Catàlegs de paisatge

1. Els catàlegs de paisatge s'elaboraran conforme a la metodologia establida en la secció 1a del capítol III del present títol.

2. Els catàlegs de paisatge inclouran, els següents elements identificats a partir del procés de valoració establits en la secció 1a del capítol III del present títol:

a) Les unitats de paisatge o recursos paisatgístics objecte de protecció especial conforme a la legislació de protecció d'espais naturals i els entorns dels béns i conjunts inclosos en el perímetre de la seua declaració com a bé d'interès cultural conforme a la legislació de patrimoni cultural.

b) Les unitats de paisatge i els recursos paisatgístics a què s'haja reconegut un valor alt o molt alt.

3. Conforme al que disposa l'article 30.3 de la Llei 4/2004, de 30 de juny, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, podran establir-se catàlegs de paisatge d'àmbit local o regional formulats i tramitats independentment de l'estudi de paisatge.

Article 60. Tramitació dels catàlegs de paisatge

1. Els catàlegs pertanyents a estudis de paisatge es tramitaran conjuntament amb aquests conforme al que estableix l'article 47 del present reglament.

2. Els catàlegs de paisatge com a instrument independent, es tramitaran com a plans especials corresponent la seua aprovació definitiva a la conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i paisatge. El document que se sotmeta a informació pública continuarà totes les determinacions a què es refereix l'article anterior i un informe emés per la conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i paisatge respecte de les determinacions següents:

- Pla de participació pública.
- Delimitació, caracterització i valoració de les unitats de paisatge i recursos paisatgístics.
- Delimitació dels sistemes d'espais oberts.

CAPÍTOL VI PROGRAMES DE PAISATGE

Article 61. Programes de paisatge

1. Els programes de paisatge concreten les actuacions per a garantir la preservació, la millora i la posada en valor dels paisatges que pel seu valor natural, visual, cultural o urbà requereixen intervencions específiques i integrades.

2. Els programes de paisatge es formaran, tramitaran i aprovaran de forma independent o com a part dels estudis de paisatge o estudis d'integració paisatgística que els prevegen.

mismo y concretarse las medidas que necesariamente deberán incluirse en la declaración de impacto o acto equivalente a los efectos de la modificación del proyecto de que se trate. Ambos servicios competentes en materia de evaluación de impacto ambiental y paisaje coordinarán sus actuaciones.

4. En cualquier caso, será necesariamente oído el Ayuntamiento a los efectos de informar acerca de la compatibilidad del Estudio de Integración con el Estudio o Catálogo de Paisaje municipal, o supramunicipal o de la caracterización de las Unidades de Paisaje realizadas por el proponente del proyecto.

5. El Consell podrà dictar Reglamentos de ulterior desarrollo de este artículo o adoptar los acuerdos que sean pertinentes a efectos de asegurar dicha coordinación entre los órganos con competencia en materia de evaluación de impacto ambiental y de territorio y paisaje.

6. Igualmente, respecto de la necesaria coordinación entre las autoridades competentes en materia de cultura y de gestión de espacios naturales protegidos a los efectos de asegurar la fuerza justificativa y normativa de los Estudios de Paisaje y de los Estudios de Integración Paisajística que se elaboren para las actuaciones dentro de los conjuntos y sus entornos declarados bien de interés cultural y de los espacios naturales protegidos.

CAPÍTULO V CATÁLOGOS DE PAISAJE

Artículo 59. Catálogos de Paisaje

1. Los Catálogos de Paisaje se elaborarán conforme a la metodología establecida en la sección 1ª del capítulo iii del presente título.

2. El Catálogo de Paisajes incluirá, los siguientes elementos identificados a partir del proceso de valoración establecidos en la sección 1ª del capítulo III del presente título:

a) Las Unidades de Paisaje o Recursos Paisajísticos objeto de protección especial conforme a la legislación de protección de Espacios Naturales y los entornos de los bienes y conjuntos incluidos en el perímetro de su declaración como bien de interés cultural conforme a la legislación de patrimonio cultural.

b) Las Unidades de Paisaje y los Recursos Paisajísticos a los que se haya reconocido un valor alto o muy alto.

3. Conforme a lo dispuesto en el artículo 30.3 de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de la Generalitat, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, podrán establecerse Catálogos de Paisaje de ámbito local o regional formulados y tramitados independientemente del Estudio de Paisaje.

Artículo 60. Tramitación de los Catálogos de Paisaje

1. Los Catálogos pertenecientes a Estudios de Paisaje se tramitarán conjuntamente con ellos conforme a lo establecido en el artículo 47 del presente reglamento.

2. Los Catálogos del Paisaje como instrumento independiente, se tramitarán como Planes Especiales correspondiendo su aprobación definitiva a la Conselleria competente en materia de ordenación del territorio y paisaje. El documento que se someta a información pública contendrá todas las determinaciones a que se refiere el artículo anterior y un informe emitido por la Conselleria competente en materia de ordenación del territorio y paisaje respecto de las siguientes determinaciones:

- Plan de Participación Pública.
- Delimitación, caracterización y valoración de las Unidades de Paisaje y Recursos Paisajísticos.
- Delimitación de los Sistemas de Espacios Abiertos.

CAPÍTULO VI PROGRAMAS DE PAISAJE

Artículo 61. Programas de Paisaje

1. Los Programas de Paisaje concreten las actuaciones para garantizar la preservación, mejora y puesta en valor los paisajes que por su valor natural, visual, cultural o urbano requieren intervenciones específicas e integradas.

2. Los Programas de Paisaje se formarán, tramitarán y aprobarán de forma independiente o como parte de los Estudios de Paisaje o Estudios de Integración Paisajística que los prevean.

Article 62. Contingut dels programes de paisatge

Els programes de paisatge estableixen els compromisos temporals, econòmics, financers i administratius per a:

- a) La preservació dels paisatges que, pel seu caràcter natural, visual o cultural, requereixen intervencions específiques i integrades.
- b) La millora paisatgística dels nuclis urbans, les perifèries i de les vies d'accés als nuclis urbans, com també l'eliminació, la reducció i el trasllat dels elements, usos i activitats que les degraden.
- c) La posada en valor del paisatge singular de cada lloc com a recurs turístic.
- d) El manteniment, la millora i la restauració dels paisatges forestals, agropecuaris i rurals.
- e) L'articulació harmònica dels paisatges, amb una atenció particular cap als espais de contacte entre els àmbits urbà i rural i entre els àmbits terrestre i marí.
- f) L'elaboració de projectes de millora paisatgística d'àrees degradades, d'activitats industrials i comercials i de les infraestructures, amb una atenció particular a les infraestructures de transport i línies aèries.
- g) El foment de les actuacions de les administracions locals i de les entitats privades en la protecció, l'ordenació i la gestió del paisatge.
- h) L'adquisició de sòl per a incrementar el patrimoni públic de sòl en les àrees que es consideren d'interès per a la gestió paisatgística.
- i) La millora paisatgística d'entorns històrics i arqueològics
- j) La millora paisatgística dels sòls forestals, entorns rurals i de les explotacions agropecuàries.

Article 63. Documentació dels programes de paisatge

La documentació i el contingut de cada programa de paisatge seran els mateixos que per als programes de sostenibilitat i la qualitat de vida, previstos en els articles 73 i següents de la Llei 4/2004, de 30 de juny, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge i els seus reglaments de desplegament, amb l'excepció que han d'incorporar un pla de participació pública conforme al que ha regulat el capítol II del títol I del present reglament.

Article 64. Tramitació dels programes de paisatge

1. La tramitació dels programes de paisatge serà la mateixa que per als programes de sostenibilitat i la qualitat de vida, previstos en els articles 73 i següents de la Llei 4/2004, de 30 de juny, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge i el seu desplegament reglamentari.

2. Els particulars podran realitzar propostes de programes de restauració paisatgística en els programes per al desenvolupament d'actuacions integrades que, si és el cas, formulen, i poden ser presentats de forma específica o com a annex dels plans parcials o de reforma interior.

Article 65. Programes d'imatge urbana

1. Els programes d'imatge urbana són instruments de gestió del paisatge destinats a millorar la qualitat i l'atractiu dels espais dels nuclis urbans i del seu entorn immediat en relació amb la seua incidència sobre el paisatge.

2. Els programes d'imatge urbana contindran aquells projectes i mesures que contribuïsquen a millorar la qualitat dels espais urbans i del seu entorn i l'objecte dels quals, entre altres, serà la millora de:

- a) La seqüència visual dels accessos al nucli urbà.
- b) La silueta urbana a partir de les característiques de la seua línia envoltant, les seues fites sobresalients, trets volumètrics i cromatisme de l'edificació especialment en nuclis de valor històric o tradicional.
- c) La formalització d'un vora clara entre la zona edificada del nucli urbà i el camp obert.
- d) La incorporació a l'escena urbana i posada en valor dels elements naturals i històrics que identifiquen el nucli urbà.
- e) La configuració i la connexió d'un sistema d'espais públics oberts que estructure i connecte viàriament espais lliures i equipaments amb recorreguts de vianants creant una imatge unitària i ordenada del nucli urbà.

Artículo 62. Contenido de los Programas de Paisaje

Los programas de paisaje establecen los compromisos temporales, económicos, financieros y administrativos para:

- a) La preservación de los paisajes que, por su carácter natural, visual o cultural, requieren intervenciones específicas e integradas.
- b) La mejora paisajística de los núcleos urbanos, las periferias y de las vías de acceso a los núcleos urbanos, así como la eliminación, reducción y traslado de los elementos, usos y actividades que las degradan.
- c) La puesta en valor del paisaje singular de cada lugar como recurso turístico.
- d) El mantenimiento, mejora y restauración de los paisajes forestales, agropecuarios y rurales.
- e) La articulación armónica de los paisajes, con una atención particular hacia los espacios de contacto entre los ámbitos urbano y rural y entre los ámbitos terrestre y marino.
- f) La elaboración de proyectos de mejora paisajística de áreas degradadas, de actividades industriales y comerciales y de las infraestructuras, con una atención particular a las infraestructuras de transporte y tendidos aéreos.
- g) El fomento de las actuaciones de las administraciones locales y de las entidades privadas en la protección, ordenación y gestión del paisaje.
- h) La adquisición de suelo para incrementar el patrimonio público de suelo en las áreas que se consideren de interés para la gestión paisajística.
- i) La mejora paisajística de entornos históricos y arqueológicos
- j) La mejora paisajística de los suelos forestales, entornos rurales y de las explotaciones agropecuarias

Artículo 63. Documentación de los Programas de Paisaje

La documentación y contenido de cada programa de paisaje será la misma que para los programas de sostenibilidad y la calidad de vida, previstos en los artículos 73 y siguientes de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje y sus Reglamentos de desarrollo, con la salvedad de que tendrán que incorporar un Plan de participación Pública conforme a lo regulado en el Capítulo II del Título I del presente reglamento.

Artículo 64. Tramitación de los Programas de Paisaje

1. La tramitación de los Programas de Paisaje será la misma que para los Programas de Sostenibilidad y la Calidad de vida, previstos en los artículos 73 y siguientes de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje y su desarrollo reglamentario.

2. Los particulares podrán realizar propuestas de Programas de Restauración Paisajística en los Programas para el desarrollo de actuaciones integradas que, en su caso, formulen, pudiendo ser presentados de forma específica o como anexo de los Planes Parciales o de Reforma Interior.

Artículo 65. Programas de Imagen Urbana

1. Los programas de imagen urbana son instrumentos de gestión del paisaje destinados a mejorar la calidad y el atractivo de los espacios de los núcleos urbanos y de su entorno inmediato en relación con su incidencia sobre el paisaje.

2. Los programas de imagen urbana contendrán aquellos proyectos y medidas que contribuyan a mejorar la calidad de los espacios urbanos y de su entorno y cuyo objeto, entre otros, será la mejora de:

- a) La secuencia visual de los Accesos al Núcleo Urbano.
- b) La silueta urbana a partir de las características de su línea envolvente, sus hitos sobresalientes, rasgos volumétricos y cromatismo de la edificación especialmente en núcleos de valor histórico o tradicional.
- c) La formalización de un borde claro entre la zona edificada del casco urbano y el campo abierto.
- d) La incorporación a la escena urbana y puesta en valor de los elementos naturales e históricos que identifican el núcleo urbano.
- e) La configuración y conexión de un sistema de espacios públicos abiertos que estructure y conecte viario, espacios libres y equipamientos con recorridos peatonales creando una imagen unitaria y ordenada del casco urbano.

f) La seguretat de vianants i la comoditat per a l'ús dels espais públics del nucli urbà mitjançant el tractament de paviments, mobiliari urbà, plantació d'arbres i creació de passejos de vianants.

Article 66. Programes de restauració paisatgística

1. Els programes de restauració paisatgística, conforme al que disposa l'apartat 3 de l'article 27 de la Llei 4/2004, de 30 de juny, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge, són instruments que tenen com a objecte la restauració o la rehabilitació d'aquells espais el paisatge dels quals ha patit un elevat grau de deteriorament com a conseqüència de les activitats humanes o de la falta d'actuacions per al seu manteniment.

2. Els programes de restauració paisatgística tenen com a objecte, entre altres, la recuperació de paisatges degradats en entorns urbans o naturals, per abandonó o cessament d'activitats productives, deteriorament del sòl o la seua coberta, activitats i elements impropis, catàstrofes naturals, deteriorament de l'escena o de la vista d'elements singulars, implantació d'infraestructures i instal·lacions publicitàries i altres de naturalesa anàloga.

II. AUTORITATS I PERSONAL

b) OFERTES D'OCUPACIÓ PÚBLICA, OPOSICIONS I CONCURSOS

5. Altres administracions

Ajuntament d'Albatera

Llista provisional d'admesos i exclosos per a la provisió en propietat d'una plaça d'agent de la policia local pel procediment d'oposició lliure. [2006/A9852]

Atés que ha finalitzat el termini per a presentar sol·licituds per a participar en les proves selectives per a la provisió en propietat d'una plaça d'agent de la policia local pel procediment d'oposició lliure.

Atés el que disposen les bases reguladores d'este procés de selecció (BOP número 93, de 24.04.006).

He resultat:

Primer

Aprovar la següent llista provisional d'admesos i exclosos per a la provisió en propietat, mitjançant oposició lliure, d'una plaça d'agent de la policia local, escala d'administració especial, subescala serveis especials, classe de policia local, enquadrada en l'escala bàsica, a la qual correspon el nivell C de la titulació.

1. Llista d'aspirants admesos

Nom	Cognoms	DNI
José María	Vives Bernabeu	48369118A
David Antonio	Albertos Tenza	74231172Y
Eduardo	López Diez	73997456Q
Manuel	Sabuco García	33497288L
Raquel	Meseguer Gálvez	74218705M
Francisco José	Santisteban Muñoz	74243708E
Salvador	Sánchez Brotons	48377186K
Adrián	Serna Sala	48460207N
Gustavo Axel	Llorens Magro	48539726C
Germán	Agulló Blasco	74231499B
Gustavo Adolfo	Alonso Gamiz	74222484N
Abraham	García Sansano	74360741Q
Manuel	Pérez Aguilar	74236461M

f) La seguridad peatonal y la comodidad para el uso de los espacios públicos del núcleo urbano mediante el tratamiento de pavimentos, mobiliario urbano, plantación de árboles y creación de paseos peatonales.

Artículo 66. Programas de Restauración Paisajística

1. Los programas de restauración paisajística, conforme a los dispuesto en el apartado 3 del artículo 27 de la Ley 4/2004, de 30 de junio, de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje, son instrumentos que tienen por objeto la restauración o rehabilitación de aquellos espacios cuyo paisaje ha sufrido un elevado grado de deterioro como consecuencia de las actividades humanas o de la falta de actuaciones para su mantenimiento.

2. Los programas de restauración paisajística tienen por objeto, entre otros, la recuperación de paisajes degradados en entornos urbanos o naturales, por abandono o cese de actividades productivas, deterioro del suelo o su cubierta, actividades y elementos impropios, catástrofes naturales, deterioro de la escena o de la vista de elementos singulares, implantación de infraestructuras e instalaciones publicitarias y otros de naturaleza análoga.

II. AUTORIDADES Y PERSONAL

b) OFERTAS DE EMPLEO PÚBLICO, OPOSICIONES Y CONCURSOS

5. Otras administraciones

Ayuntamiento de Albatera

Llista provisional de admitidos y excluidos para la provisió en propiedad de una plaza de agente de la policia local por el procedimiento de oposició libre. [2006/A9852]

Considerando que ha finalizado el plazo para presentar solicitudes para participar en las pruebas selectivas para la provisió en propiedad de una plaza de agente de la policia local por el procedimiento de oposició libre.

Considerando lo que disponen las bases reguladoras de este proceso de selección (BOP número 93, de 24.04.006).

He resuelto:

Primero

Aprobar la siguiente lista provisional de admitidos y excluidos para la provisió en propiedad, mediante oposició libre, de una plaza de agente de la policia local, escala de administración especial, subescala servicios especiales, clase de policia local, encuadrada en la escala básica, correspondiéndole el nivel C de la titulació.

1. Lista de aspirantes admitidos

Nombre	Apellidos	DNI
José María	Vives Bernabeu	48369118A
David Antonio	Albertos Tenza	74231172Y
Eduardo	López Diez	73997456Q
Manuel	Sabuco García	33497288L
Raquel	Meseguer Gálvez	74218705M
Francisco José	Santisteban Muñoz	74243708E
Salvador	Sánchez Brotons	48377186K
Adrián	Serna Sala	48460207N
Gustavo Axel	Llorens Magro	48539726C
Germán	Agulló Blasco	74231499B
Gustavo Adolfo	Alonso Gamiz	74222484N
Abraham	García Sansano	74360741Q
Manuel	Pérez Aguilar	74236461M